

Vlaams
Parlement

ingediend op **562** (2015-2016) – Nr. 1
30 oktober 2015 (2015-2016)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van de wet van 26 maart 1971
op de bescherming van oppervlaktewateren
tegen verontreiniging en het decreet
van 24 mei 2002 betreffende water
bestemd voor menselijke aanwending,
wat betreft de aanpassing van
de aanrekening van de kosten
voor publieke drinkwatervoorziening
en de kosten voor gemeentelijke en
bovengemeentelijke sanering

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 17 juli 2015	59
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	75
Voorontwerp van decreet van 18 september 2015.....	121
Advies van de Raad van State	137
Ontwerp van decreet.....	149

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting**1. Samenvatting**

Voor de uitvoering van het regeerakkoord van de Vlaamse Regering van 23 juli 2014 (verder: regeerakkoord 2014) zijn een aantal wijzigingen aan het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending aan de orde. Deze wijzigingen hebben betrekken op onderstaande passages uit het regeerakkoord 2014 en geven concreet invulling aan de onderlijnde zinnen:

- “– De kosten van waterwinning, -afvoer en -zuivering moeten in de prijs worden doorgerekend volgens het beginsel dat de vervuiler betaalt en met voldoende prikkels om verspilling tegen te gaan en met sociale correcties voor beschermde klanten en aandacht voor de competitiviteit en de concurrentiepositie van bedrijven.
- In het kader van de met de zesde staatshervorming overgedragen tarifaire bevoegdheden schaffen we met ingang van 1 januari 2016 de ‘gratis’ kWh elektriciteit en de ‘gratis’ m³ water af,
- voeren we tegelijkertijd voor waterafvoer en -zuivering een vaste vergoeding in die gepaard gaat met een vermindering van de variabele vergoedingen voor waterlevering en waterafvoer en -zuivering en verminderen we tegelijkertijd beide vaste vergoedingen in verhouding tot het kindertal of de gezinsomvang.
- Ter beperking van de administratieve lasten voor ondernemingen maken we werk van een elektronische aangifte en een integrale en transparante factuur.”.

2. Situering

De Vlaamse Regering besliste in het regeerakkoord 2014 om een aantal zaken met betrekking tot de integrale waterfactuur te wijzigen. Zo werd overeengekomen om de gratis m³ water af te schaffen en ook een vaste vergoeding in te voeren voor de saneringscomponenten. Verder wenst de Vlaamse Regering werk te maken van een integrale en transparante factuur voor bedrijven. Deze doelstellingen zijn als volgt opgenomen in het regeerakkoord 2014:

- “– De kosten van waterwinning, -afvoer en -zuivering moeten in de prijs worden doorgerekend volgens het beginsel dat de vervuiler betaalt en met voldoende prikkels om verspilling tegen te gaan en met sociale correcties voor beschermde klanten en aandacht voor de competitiviteit en de concurrentiepositie van bedrijven.
- In het kader van de met de zesde staatshervorming overgedragen tarifaire bevoegdheden schaffen we met ingang van 1 januari 2016 de ‘gratis’ kWh elektriciteit en de ‘gratis’ m³ water af, voeren we tegelijkertijd voor waterafvoer en -zuivering een vaste vergoeding in die gepaard gaat met een vermindering van de variabele vergoedingen voor waterlevering en waterafvoer en -zuivering en verminderen we tegelijkertijd beide vaste vergoedingen in verhouding tot het kindertal of de gezinsomvang.
- Ter beperking van de administratieve lasten voor ondernemingen maken we werk van een elektronische aangifte en een integrale en transparante factuur.”.

In haar beleidsnota heeft Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Joke Schauvliege deze doelstellingen herhaald en fijner gesteld. Ze stelt in haar beleidsbrief het volgende:

- “– Met ingang van 1 januari 2016 schaf ik de “gratis” m³ water af en voer ik tegelijkertijd voor waterafvoer en -zuivering een vaste vergoeding in die gepaard gaat met een vermindering van de variabele vergoedingen voor waterlevering

- en waterafvoer en -zuivering en verminder ik tezelfdertijd beide vaste vergoedingen in verhouding tot het kindertal of de gezinsomvang.
- Er wordt een uniforme tariefstructuur voor alle watermaatschappijen uitgewerkt, met voldoende stimulansen voor duurzaam watergebruik door de gebruikers en aandacht voor beschermde klanten en grootverbruikers. Gelet op haar expertise en rol als waterregulator en toezichthouder zal de VMM de tariefregulering van de integrale waterfactuur in Vlaanderen organiseren.
 - Via gerichte controles wordt de efficiëntie en transparante aanrekening van de waterfactuur door de watermaatschappijen opgevolgd. Er wordt werk gemaakt van een integrale waterfactuur voor grootverbruikers.”.

In navolging van deze politieke beleidskeuzes werd onderhavig ontwerp van decreet voorbereid tot aanpassing van het Drinkwaterdecreet.

3. Inhoud

De vaste vergoeding voor de saneringscomponenten wordt ingevoerd. Om een eenvormige naamgeving van de verschillende elementen van de integrale waterfactuur mogelijk te maken, wordt de vaste vergoeding verder als vastrecht omschreven. Dit vastrecht wordt aangerekend per wooneenheid of per watermeter indien er geen wooneenheden zijn na de watermeter. Er is echter een korting per gedomicilieerde voorzien, zodat het vastrecht in prijs afneemt met de toename van de gezinsgrootte. Gezien het vastrecht tot extra inkomsten leidt voor de watermaatschappijen voor het financieren van de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting, is een daling van de variabele vergoeding, verder de variabele prijs genoemd, aan de orde. Door de inkomsten van het vastrecht mee te nemen in de tariefsetting van de variabele prijs wordt budgetneutraliteit op het niveau van het Vlaamse Gewest nagestreefd. De invoering van het vastrecht voor de saneringscomponenten met de gezinscorrectie zal wel een verschuiving van de kosten van de waterfactuur op gezinsniveau tot gevolg hebben. Zo zullen de 1- en 2-persoonsgezinnen gemiddeld gezien een relatieve, beperkte stijging van de kostprijs voor sanering ondervinden omdat het vastrecht een grotere impact heeft op het totaal bedrag dan de daling van de variabele prijs. De grotere gezinnen daarentegen zullen gemiddeld een relatieve daling van de kostprijs voor sanering ondervinden omdat het bedrag van het vastrecht in functie van de grootte van het gezin (tot en met 5 personen) afneemt en het lagere tarief van de variabele prijs voor een daling van de prijs per m³ zorgt.

Het vastrecht wordt voor sanering niet ingevoerd voor de grootverbruikers bedrijven. Het bedrag dat aangerekend wordt voor de zuivering via de waterfactuur is immers rechtstreeks gekoppeld aan de heffing op de waterverontreiniging. Om een zo goed mogelijke afstemming te hebben tussen de heffing en de waterfactuur, wordt tevens de totale hoogte van het aan te rekenen bedrag voor een bepaald lozingsjaar dat rechtstreeks volgt uit de heffingsberekening vastgelegd. Voor de bedrijven wordt verder ingezet op het verhogen van de transparantie van de waterfactuur en eenduidige en gelijke regels ongeacht de ligging van het bedrijf. Daarom wordt het principe van de integrale waterfactuur voor de grootverbruikers vastgelegd. Onder de integrale waterfactuur voor grootverbruikers wordt verstaan dat zowel de aanrekening van de bijdrage als de aanrekening van de vergoeding, zowel voor de gemeentelijke als de bovengemeentelijke sanering, op termijn op één factuur vermeld worden. Verder wordt de berekeningswijze van de aanrekening van de gemeentelijke bijdrage en vergoeding vastgelegd.

Tot slot worden de sociale correcties voor de klanten uniform gemaakt voor zowel het gemeentelijke als de bovengemeentelijke saneringscomponent van de integrale waterfactuur. De sociale correcties zijn ook van toepassing op het vastrecht. Om echter voldoende prikkels te behouden voor het duurzaam omgaan met water, wordt de vrijstelling beperkt tot 80% van de saneringsbijdragen en bedraagt deze

niet langer 100%. Om de competitiviteit van de bedrijven te garanderen wordt de mogelijkheid voorzien dat de watermaatschappijen beperkingen kunnen opleggen in de prijs voor de sanering omwille van economische redenen, dit evenwel onder toezicht van de Economisch Toezichthouder om een gelijke, duurzame en redelijke beperking van de prijs te bewaken.

De modaliteiten voor de verplichte kosteloze levering van 15 m³ per persoon per jaar en de aanrekening van de kosten voor de publieke drinkwatervoorziening zijn voornamelijk geregeld in uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering. De besliste afschaffing van de kosteloze levering vraagt bijgevolg slechts beperkte wijzigingen aan het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending zijn Drinkwaterdecreet. Om de transparantie te verhogen wordt naar analogie met de andere componenten van de integrale waterfactuur in het decreet wel een afdeling toegevoegd betreffende de aanrekening van de drinkwatercomponent. Hierin wordt de tariefstructuur, bestaande uit een vastrecht en een variabele prijs, ook voor de drinkwatercomponent decretaal verankerd. Tevens wordt de mogelijkheid voorzien om een capaciteitsvergoeding aan te rekenen.

De uitvoering van een aantal bepalingen in het decreet wordt verder vormgegeven in een of meerdere uitvoeringsbesluiten die de Vlaamse Regering kan opstellen. In deze uitvoeringsbesluiten kunnen de concrete modaliteiten geregeld worden met betrekking tot:

- een progressieve tariefstructuur van de variabele prijs voor het voorzien van voldoende prikkels om watersverspilling tegen te gaan;
- de methode van tariefregulering voor de saneringscomponenten;
- de verdere modaliteiten met betrekking tot de aanrekening van de drinkwatercomponent, de gemeentelijke component en de bovengemeentelijke component, zoals de vaststelling van het aantal gedomicilieerden;
- de voorwaarden met betrekking tot het om economische, ecologische en sociale redenen opleggen van beperkingen voor de aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage;
- enzovoort.

Gelet op de verwevenheid tussen de saneringsbijdragen en de heffing op de waterverontreiniging vereist voorgesteld beleid ook een beperkte aanpassing aan de heffing op waterverontreiniging.

4. Repliek op uitgebrachte adviezen

4.1. Gezamenlijk advies van de Minaraad en de SERV

De Minaraad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen) en de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) van 3 en 7 september 2015 hebben een gezamenlijk advies uitgebracht bij het voorontwerp van decreet en het voorontwerp van besluit inzake de tariefregulering van de integrale waterfactuur. Gelet op de verwevenheid van het advies bij het voorontwerp van decreet en het voorontwerp van besluit wordt de verwerking van het advies op beide documenten hieronder opgenomen. Er wordt hierbij kort ingegaan op een algemene opmerking en vervolgens wordt de structuur van het gezamenlijk advies gevolgd. Voor elk van de vijf thema's – tariefstructuur integrale waterfactuur, sociale correcties, integrale waterfactuur voor grootverbruikers, tariefreguleringsmethode drinkwater en budgetneutraliteit – bevat het advies een beoordeling en worden concrete aanbevelingen geformuleerd. Op elk van deze aanbevelingen wordt een antwoord geformuleerd.

In een bemerking vooraf verwijzen de adviesraden naar hun gezamenlijk advies over de tweede waterbeleidsnota over een financieringsplan van het waterbeleid. Gelet op de budgetneutraliteit van dit dossier (zie verder) is dit dossier niet aan-

gegrepen om een deel van die meer omvattende opdracht uit te werken. Een plan van aanpak voor de langetermijnfinanciering van het waterbeleid wordt voorbereid, waarin ook samenwerking met de belanghebbenden wordt vooropgesteld.

4.1.1. Aanbevelingen tariefstructuur integrale waterfactuur

- Veranker principe van progressief tarief huishoudens in het decreet

Het ontwerp van decreet en de memorie van toelichting werden aangepast in artikels 9 en 17 om het principe van progressief tarief voor huishoudens decretaal te verankeren.

- Pas luxetarief integraal toe in tweede verblijven en maak uitzondering voor studentenverblijven

Het is erg omslachtig voor de watermaatschappijen om van abonnees zonder gedomicilieerden bijkomend permanent en correct te registreren of het tweede verblijven betreft (die dan geen studentenverblijven mogen zijn). Voor de abonnees zonder gedomicilieerden wordt trouwens reeds het volledige vastrecht aangerekend. Om de administratieve complexiteit niet verder te verhogen, wordt dit aspect niet aangepast.

Voor studentenverblijven stelt de voorgestelde regelgeving reeds dat in panden met enkel studentenkoten zonder wooneenheden en gedomicilieerden (bijvoorbeeld omdat er gezamenlijk sanitair of een gezamenlijke keuken is), het niet-huishoudelijke tarief aangerekend wordt. Het vastrecht kan dan op de watermeter aangerekend worden; de vlakke tariefstructuur is van toepassing op het waterverbruik. Indien in het pand ook wooneenheden aanwezig zijn, al dan niet in combinatie met gedomicilieerden, wordt het vastrecht per wooneenheid aangerekend, met korting per gedomicilieerde persoon, en wordt in functie van het waterverbruik en gedomicilieerden het variabele tarief in de lage en desgevallend hoge schijf aangerekend.

Een studentenkot kan ook aan de definitie van wooneenheid voldoen. In dat geval wordt waterverbruik tot 30 m³ aan het lage tarief aangerekend, maar in dat geval wordt er ook voor die wooneenheid vastrecht aangerekend, zodat dit bij eerder laag waterverbruik financieel eerder nadelig zal zijn.

Om de administratieve complexiteit niet verder te verhogen, wordt dit aspect niet aangepast.

- Optimaliseer de gezinscorrecties en heb oog voor nieuwe gezinsvormen

De regering heeft, in uitvoering van de expliciete bepalingen in het regeerakkoord, geopteerd voor een korting op het vastrecht voor drinkwaterlevering en voor sanering ter compensatie voor de afschaffing van gratis drinkwater. Om de ecologische prikkel in het watertarief voldoende hoog te houden is voor een beperkt vastrecht in combinatie met een progressief tarief per m³ waterverbruik gekozen. Op basis van economische argumenten is ook voor sanering een vastrecht geïntroduceerd. Het advies reikt een aantal alternatieven aan, gebaseerd op verkennende berekeningen vanuit dezelfde of gelijkaardige data die elders in deel 3.1.2 van het advies becommentarieerd worden. Daaruit blijkt dat de verschillen tussen die scenario's in absolute termen tot bescheiden verschillen leiden. Dat was ook de vaststelling bij de reeds eerder doorgerekende scenario's. De impact in functie van waterverbruik wordt hoofdzakelijk beïnvloed door de keuze voor het vastrecht en de progressieve tariefstructuur en veel minder door de gezinskorting, zoals ook blijkt uit de argumentatie in dit advies en in de nota bij de eerste principiële goedkeuring. Dit leidt niet tot aanpassingen, maar zal meegenomen worden in de evaluatie (zie verder).

Daarnaast vragen de raden aandacht voor nieuwe gezinsvormen. Reeds bij het uitwerken van het dossier is hieraan specifieke aandacht geschonken. De Vlaamse Regering is zich bewust van de maatschappelijke vragen en uitdagingen op dit vlak. Om hieraan tegemoet te komen, zal worden gezocht naar een rechtszeker, administratief werkbaar en vlot toegankelijk instrument waarin de uiteenlopende verblijfssituaties van kinderen in geval van co-ouderschap voorhanden is. Dergelijk instrument zou dan ook kunnen worden aangewend wanneer voor andere beleidsvelden vergelijkbare vragen worden gesteld.

- Onderzoek meer alternatieven inzake gradatie variabel tarief en onderzoek effect op waterverbruik

De raden pleiten voor het uittesten van alternatieve progressieve tariefschalen. Er is echter geen grondig kwantitatief inzicht in de prijselasticiteit van water om scherp de impact op gedragswijziging en diverse gezinstypes in kaart te brengen. Er is evenmin een gedetailleerd inzicht in de investeringsbehoeften. Op termijn moeten de tariefplannen in combinatie met de langetermijnvoorzieningsplannen van de watermaatschappijen duidelijkheid brengen over de investeringsbehoeften.

Wat de prijselasticiteit betreft kan verwezen worden naar eerder onderzoek van de VMM (Vlaamse Milieumaatschappij) naar de prijs van water in vergelijking met andere Europese landen waaruit bleek dat het leidingwaterverbruik van gezinnen in Vlaanderen al relatief laag is evenals de prijs van water. Niettemin zal op de – terechte – vraag tot een ex post evaluatie over diverse aspecten van de tariefstructuur ingegaan worden. Hiertoe zal opdracht gegeven worden aan de WaterRegulator. In overleg met de stakeholders zal de meest geschikte timing, waarbij rekening gehouden wordt met de beschikbaarheid van cijfermateriaal over de periode van de nieuwe tariefstructuur, en de scope (onder andere prijselasticiteit, sociale aspecten (cf. verder) enzovoort) hiervan vastgelegd worden.

4.1.2. Aanbevelingen sociale correcties

- Onderzoek uniforme sociale maximumtarieven en alternatieve financiering SDOV (sociale openbare dienstverplichtingen drinkwater)

Er worden al belangrijke stappen gezet in de richting van meer gelijkheid in de sociale tarieven. Het verschil voor gerechtigden is 75% kleiner dan voor andere abonnees en de uniformisering van de tariefstructuur over watermaatschappijen en gemeenten heen, zal – in analogie met wat de raden opmerken over de gewone tarieven – ook voor een substantiële stap in de richting van gelijke sociale correcties gezet worden. Deze aanbeveling kan niet geïntroduceerd worden zonder erg ingrijpende structurele aanpassingen aan het financieringsmechanisme zonder duidelijkheid over een beter doelbereik.

Het in kaart brengen van de alternatieve mogelijkheden op het vlak van financieren van de sociale correcties, met hun voor- en nadelen, zal onderdeel zijn van de evaluatie van de nieuwe tariefstructuur. Bij de uitwerking van het lange termijn financieringsplan waterbeleid, waarvoor een plan van aanpak uitgewerkt wordt, kan eveneens bekeken worden of dit aspect hiervan onderdeel kan worden.

- Evalueer en stel de doelgroep bij in het kader van VAPA (Vlaams Actieplan Armoedebestrijding)

In actie 00_01_03 van het VAPA, dat op 3 juli 2015 door de Vlaamse Regering is goedgekeurd, is een dergelijke inventarisatie en evaluatie voorzien. De actie stelt tegen eind 2016 een inventaris voorop van de voorwaarden en criteria om als begunstigde van sociale correcties in aanmerking te komen. In 2017 zal een evalua-

tenota met eventuele aanbevelingen tot aanpassing opgemaakt zijn. De verdere suggesties uit het advies zullen hierbij mee in overweging genomen worden.

- Stroomlijn nieuwe tarievenstructuur met procedure bij wanbetaling

In artikel 21 van het besluit is al een aanpassing van het algemeen waterverkoopreglement geïnitieerd om de afstemming tussen de nieuwe tariefstructuur en de procedure bij wanbetaling af te stemmen.

De keuze van gemengde gebruikers voor het professioneel tarief impliceert dat ze aangeven dat hun waterverbruik in hoofdzaak professioneel is, terwijl de bescherming tegen afsluiting uit het algemeen waterverkoopreglement gericht is op huishoudelijke abonnees, zoals gedefinieerd in artikel 2, 28°, van het Drinkwaterdecreet. De abonnee is eraan gehouden erg weloverwogen de keuze te maken om bij de drinkwatermaatschappij kenbaar te maken dat hij professioneel gebruiker is in de plaats van huishoudelijke abonnee. In uitvoering van het nieuwe besluit zal hij immers, op basis van de aanwezigheid van minstens een wooneenheid en waarschijnlijk ook gedomicilieerde(n), in eerste instantie door de watermaatschappij als een huishoudelijke abonnee ingedeeld worden.

Over deze aspecten wordt jaarlijks gerapporteerd door de watermaatschappijen aan de VMM. Indien uit die rapportering of bevindingen van belanghebbenden blijkt dat er in de toekomst een verfijning van de regelgeving op dit vlak nodig is, zal die in overleg met het Verticaal Permanent Armoede Overleg Water voorbereid worden.

4.1.3. Aanbevelingen integrale waterfactuur voor grootverbruikers

- Ontwerp een eenvormige berekeningsbijlage bij de integrale waterfactuur

Artikel 20 van het besluit bevat de verplichte inhoud van een drinkwaterfactuur. Tevens blijft voorzien dat de klant op verzoek een gedetailleerd document ter verduidelijking van de verbruiksfactuur of eindfactuur kan vragen. Het advies verzoekt om een eenvormige berekeningsfactuur te ontwerpen, met specifieke vermelding van hoe de tarieven berekend worden, een duidelijke vermelding van het lozingsjaar en heffingsjaar van de gegevens, duidelijke weergave van het waterverbruik en geloosde debiet en het systematisch gebruiken van de wettelijke terminologie.

In overleg met de watersector en de belanghebbenden zal de toezichthouder hier een zo uniform mogelijke berekeningsbijlage uitwerken, op basis van de concrete vragen en suggesties uit het advies.

- Verduidelijk berekeningsbasis gemeentelijke saneringsbijdrage/vergoeding

In de memorie van toelichting bij artikel 14 van het ontwerp van decreet wordt nu reeds verduidelijkt met welke elementen rekening gehouden kan worden bij het bepalen van het tarief voor de gemeentelijke saneringsbijdrage. Daarbij kan voor de gemeenten waarvoor een uniform tarief, uitgedrukt in euro per m³ in voege is, rekening gehouden worden met het geloosde volume. De bepaling van het geloosde volume kan gebeuren op basis van de resultaten van een debietsmeting of op basis van een waterbalans. Op die manier wordt toegelicht met welke elementen de gemeente bij zijn tariefbepaling rekening moet houden. Er is voor geopteerd om op heden geen verdere uniformisering door te voeren van de huidige systemen voor het aanrekenen van de gemeentelijke saneringsbijdrage.

4.1.4. Aanbevelingen tariefreguleringsmethode drinkwater

- Bevorder transparantie en onderzoek hoe resultaten benchmark meer sturend kunnen werken

De adviesraden vragen om de resultaten van de eerder uitgevoerde vrijwillige benchmarks voor verschillende thema's meer sturend aan te wenden en hierover transparant te communiceren.

Artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering bepaalt dat de WaterRegulator bijkomende voorwaarden kan opleggen aan het voorgestelde tariefpad. Deze bijkomende voorwaarden kunnen zich situeren op het vlak van productiviteitsverhogingen, efficiëntiewinsten en maatregelen inzake duurzaam watergebruik te realiseren. Om een gedegen beoordeling door de WaterRegulator mogelijk te maken stelt artikel 4 van het besluit dat de kostenbesparingen en productiviteitsverhogingen significant, meetbaar en auditeerbaar moeten opgenomen zijn in het tariefplan. Het streefdoel van de Vlaamse Regering is dus wel degelijk om tot effectieve efficiëntiewinsten te komen.

In de richtlijnen die de regulator over de tariefplannen zal opmaken, zal hier verder op ingegaan worden.

Of de tariefplannen tot voldoende ambitieuze efficiëntiewinsten leiden, zal op het gepaste moment – voldoende vroeg om er in de toekomst rekening mee te houden, maar ook pas als er enige ervaring en inzichten zijn op dit vlak – geëvalueerd worden.

- Voorzie richtlijnen voor bepaling tarieven en doorrekening correcties

Het advies vraagt om richtlijnen uit te werking voor de bepaling van de tarieven in 2016 en de doorrekening van de sociale correcties. De WaterRegulator en Economisch Toezichthouder zijn in overleg met de watersector om de methodologie tot bepaling van tarieven in 2016 te concretiseren.

4.1.5 Budgetneutraliteit

Dit onderdeel van het advies bevat geen concrete aanbevelingen, maar buigt zich over de budgetneutraliteit van het voorstel. Op pagina's 2 en 5 van de nota van de Vlaamse Regering van 17 juli 2015 staan de uitgangspunten van de Vlaamse Regering hierover toegelicht. De vaststelling dat dit dossier abstractie maakt van de toekomstige uitdaging inzake de financiering van voornamelijk de saneringsinfrastructuur is terecht. Dit dossier heeft niet als doelstelling om stappen te zetten op dit vlak. Om de visie op de langetermijnfinanciering van het waterbeleid uit te werken wordt een werkplan voorbereid waarin ook samenwerking met de belanghebbenden vooropgesteld wordt.

In een aantal opmerkingen wordt geargumenteed dat het principe van budgetneutraliteit niet overal gegarandeerd is. In de nota van de Vlaamse Regering van 17 juli 2015 is verduidelijkt dat budgetneutraliteit per drinkwatermaatschappij, bij het Vlaamse Gewest en voor de lokale besturen nagestreefd wordt. Voor de drinkwatermaatschappijen is dat ook expliciet voorzien in artikel 23 van het besluit.

Wat de budgetneutraliteit voor de gemeenten betreft, is het niet mogelijk om absolute garanties over budgetneutraliteit te bieden. Gemeenten maken zelf een keuze over het saneringstarief en op heden tevens over de volledige of partiële vrijstelling van de huidige vrijstellingsgerechtigde abonnees. De verdeelsleutel voor het vastrecht – 30 euro voor gemeentelijke sanering versus 20 euro voor bovengemeentelijke sanering – is iets in het voordeel van de gemeenten ge-

legd, want iets hoger dan de maximale verhouding van 1,4 tussen het variabele gemeentelijke en bovengemeentelijke tarief, zodat er op dit vlak een beperkte meeropbrengst kan komen. De potentiële minderinkomsten voor de gemeenten zijn beperkt en situeren zich op het niveau van de sociale correcties, waarvoor een uniformisering voorop gesteld wordt.

De vermindering van de sociale correcties op het bovengemeentelijke niveau zal mee in rekening gebracht worden bij de bepaling van het bovengemeentelijke tarief.

Het is op heden niet duidelijk welke watermaatschappijen en rioolbeheerders onderworpen zullen worden aan de vennootschapsbelasting en er is geen degelijke raming ter beschikking van de omvang ervan. In de tariefplannen (artikel 4 van het besluit) is voorzien dat ook de belastingen op het resultaat mee in rekening gebracht moeten worden bij de berekeningen. Bij de beoordeling van de eerste tariefplannen zal ook rekening gehouden kunnen worden met de vennootschapsbelasting.

4.2 Advies Raad van State

De Raad van State heeft op 22 oktober 2015 advies 58.210/1 bij het ontwerp van decreet uitgebracht. In wat volgt wordt een puntsgewijze repliek op het advies gegeven.

3. Om te voldoen aan de opmerking van de Raad van State wordt in de artikels-gewijze bespreking bij artikel 3 verduidelijking geboden en gemotiveerd waarom de artikels 106, lid 1 en lid 2, van het EU-verdrag, niet van toepassing zijn.

4. Om te voldoen aan de opmerking werd de formulering aangepast als volgt: "een klant is een heffingsplichtige als vermeld in artikel 35quater, §1, 1° en 3°, van de wet van 26 maart 1971" in de betrokken artikels.

5. Ter wille van de transparantie werden bijkomende verduidelijkingen toegevoegd in de artikels-gewijze bespreking bij artikel 4 en artikel 21 enerzijds en artikel 9, 12 en 14 anderzijds. De verduidelijkingen hebben als doel aan te geven op welke wijze de betrokken aanrekening van de bijdrage in de praktijk gebeurt en hoe de aanrekening ervan zich verhoudt tot de heffingsplicht.

6. Het begrip 'saneringskost' werd verduidelijkt in de toelichting bij artikel 8.

7. Het criterium dat gebruikt wordt voor de toekenning van de vermindering van het vastrecht per wooneenheid is inderdaad het aantal gedomicilieerden gekoppeld aan de wooneenheid. Dit criterium is van toepassing voor alle wooneenheden met gedomicilieerden. Daarnaast is het bedrag dat per gedomicilieerde in minder gebracht wordt, gelijk per gedomicilieerde. Wel is het zo dat het vastrecht niet negatief kan worden en de vermindering dus in de feiten niet van toepassing is voor elke bijkomende gedomicilieerde wanneer een wooneenheid reeds vijf gedomicilieerden kent en er geen vastrecht verschuldigd is. De grondwettelijke regels van gelijkheid en non-discriminatie zijn niet absoluut en sluiten niet uit dat een verschillende behandeling tussen de categorieën van personen ingesteld wordt, voor zover ze berust op een objectief criterium en ze op redelijke wijze gerechtvaardigd is. De regeling is gebaseerd op objectieve criteria, zijnde: de hoogte van het vastrecht, de korting per gedomicilieerde en het aantal gedomicilieerden per wooneenheid. De regeling laat aldus een gelijke behandeling toe van personen die zich in een gelijke situatie bevinden.

8. De 'criteria' die de Vlaamse Regering bij het uitoefenen van die bevoegdheid dient in acht te nemen werden toegevoegd. Aan het laatste lid van artikel 17 werd

het volgende toegevoegd: "Criteria die meegenomen moeten worden in deze nadere regels zijn het stimuleren van duurzaam watergebruik bij de abonnee en een eenduidige en transparante aanrekening door de exploitant."

Daarnaast wordt de tariefstructuur voor de bepaling van de variabele prijs al nader bepaald in het ontwerp van decreet; waar dit voorheen de bedoeling was dit louter in een besluit van de Vlaamse Regering verder uit te werken.

9. De 'voorwaarden' welke het voorwerp kunnen uitmaken van het te sluiten protocol tussen de economische toezichthouder en de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk werden verduidelijkt. Aan het laatste lid van artikel 9 werd het volgende toegevoegd: "Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op een uniforme omzetting van de aanrekeningregels in Vlaanderen, de data-uitwisseling tussen de exploitant en de Vlaamse milieumaatschappij en de toe te passen afrondingsregels."

10. In de toelichting bij artikel 12 werd de verwijzing, zoals opgenomen ontworpen artikel 16quater/1, §1, zesde lid, verduidelijkt.

11. Om speculatie omtrent de toelaatbaarheid van de aan de Vlaamse Regering gedelegeerde bevoegdheid te voorkomen, werd de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om de modaliteiten vast te leggen op een meer nauwkeurige wijze omschreven in het ontwerp van decreet als volgt: "Deze modaliteiten hebben onder andere betrekking op wijze waarop de aanrekening gebeurt, de mogelijke aanrekening van voorschotten, de verrekening van de voorschotten en de aanrekeningsbasis van de voorschotten."

In de toelichting bij het betrokken artikel werd tevens de volgende passage ingevoegd: "Dit is voorzien zodat in de verdere uitwerking de Vlaamse Regering de mogelijkheid heeft om duidelijkheid te scheppen over de wijze waarop de aanrekening op basis van de heffingsgegevens moet gebeuren. Meer specifiek kunnen de modaliteiten betrekking hebben op de mogelijke aanrekening van voorschotten op basis van bijvoorbeeld de voorlopige heffingscijfers dan wel een inschatting op basis van historische gegevens."

12. De 'voorwaarden' welke het voorwerp kunnen uitmaken van het te sluiten protocol tussen de economische toezichthouder en de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk werden verduidelijkt. Aan het laatste lid van artikel 9 werd het volgende toegevoegd: "Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op een uniforme omzetting van de aanrekeningregels in Vlaanderen, de data-uitwisseling tussen de exploitant en de Vlaamse Milieumaatschappij en de toe te passen afrondingsregels."

13. De 'criteria' die de Vlaamse Regering bij het uitoefenen van die bevoegdheid dient in acht te nemen werden toegevoegd. Aan het laatste lid van artikel 17 werd het volgende toegevoegd: "Criteria die meegenomen moeten worden in deze nadere regels zijn het stimuleren van duurzaam watergebruik bij de abonnee en een eenduidige en transparante aanrekening door de exploitant."

Daarnaast wordt de tariefstructuur voor de bepaling van de variabele prijs al nader bepaald in het ontwerp van decreet; waar dit voorheen de bedoeling was dit louter in een besluit van de Vlaamse Regering verder uit te werken.

4.3 Armoedetoets

Bij de eerste principiële goedkeuring van het dossier werd de Vlaamse minister, bevoegd voor het Leefmilieu en het Waterbeleid, gelast over voornoemd voorontwerp van decreet en voornoemd ontwerp van besluit een armoedetoets uit te

voeren conform de omzendbrief VR2014/13. Deze armoedetoets gaat in bijlage (p. 24 van dit document).

Bij het uitwerken van de armoedetoets werd de focus gelegd op het evalueren van de effecten van het weerhouden scenario van tariefstructuur op de doelgroep. De beschikbare scenario-analyses die werden voorbereid in het kader van de eerste principiële goedkeuring op 17 juli 2015 (VR 2015 1707 DOC.0882), werden hierbij gebruikt. Deze scenariografieken laten echter niet toe om het effect op de doelgroep in te schatten.

Informatie over het reële verbruikspatroon van de doelgroep ontbrak en werd in het kader van de armoedetoets verzameld bij de drinkwatermaatschappijen voor een aantal weerhouden subdoelgroepen. Op basis van deze reële gegevens werden de klanten uit de weerhouden subdoelgroepen toegewezen aan één van de 'type-klanten' uit de scenariografieken. Wanneer de totaliteit van de klanten die recht hebben op een sociale correctie in beschouwing wordt genomen, zien we dat de voorgestelde tariefstructuur voor meer dan de helft van deze klanten (58%) in meer of mindere mate als 'negatief' kan worden beschouwd in vergelijking met de huidige situatie. Zij betalen dus meer, van 4% tot 121%, ten opzichte van de huidige situatie. Opvallend is de grote groep van klanten die in de categorie '1 gedomicilieerde – zeer laag verbruik' (20%) of in de categorie '2 gedomicilieerde – zeer laag verbruik' vallen (17%). Het zijn de klanten met een zeer laag verbruik die ten opzichte van de huidige situatie substantieel meer zullen betalen.

De bewuste keuze om bij de uitwerking van een uniforme tariefstructuur te verzekeren dat alle gebruikers van de dienstverlening een minimale financiële bijdrage leveren, mag de betaalbaarheid van de waterfactuur voor de doelgroep van een verlaagd tarief niet in het gedrang brengen. Het hoofddoel van een sociale correctie is het verzekeren van de toegang tot de dienstverlening voor een kwetsbare groep.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt het sociale tarief voor de in het ontwerp van decreet afgebakende doelgroepen aangepast tot 20% in plaats van 25% van de gewone waterfactuur. Ook bij de abonnees die een compensatie ontvangen, wordt deze aanpassing doorgevoerd.

De groep van klanten die niet in aanmerking komen voor een sociale correctie, maar wel degelijk problemen ondervinden met de betaling van de waterfactuur, is vanuit het oogpunt 'armoedetoets' een erg belangrijke groep. Om de effecten op deze groep te evalueren werd gewerkt met de verbruiksgegevens van klanten die geen recht hebben op sociale correcties en waarvoor de lokale adviescommissie (LAC) oordeelt dat een afsluiting wegens wanbetaling niet verantwoord is. Het voorstel voor de nieuwe tariefstructuur is voor het merendeel (87%) van de klanten die behoren tot de subdoelgroep, te beschouwen als positief: zij betalen minder ten opzichte van de huidige situatie. Voor de alleenstaande klanten met een zeer laag verbruik is het negatief effect het grootste (15% stijging van de waterfactuur). De impact hiervan is beperkt in te schatten. De uitgevoerde simulaties tonen aan dat klanten waarvoor de waterfactuur met de nieuwe tariefstructuur zal toenemen, nog steeds een laag percentage – 1,8% of minder – van het gezinsinkomen aan water spenderen.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen uitleg.

Artikel 2

De wijzigingen in het Drinkwaterdecreet worden in dit artikel afgestemd met de overeenkomstige bepalingen in de wet van 26 maart 1971.

Punt 1 van dit artikel stemt het artikel 35ter, §3, af op de aangepaste bepalingen in het Drinkwaterdecreet voor de berekening van de bovengemeentelijke bijdrage en de vergoeding bij de grootverbruikers (zie artikel 16quater/2, §3).

In punten 2, 3 en 4 wordt de vrijstellings- en compensatieregeling die van toepassing is op de heffingsregeling afgestemd op het sociaal tarief dat nu voorzien wordt in het Drinkwaterdecreet (zie artikel 16sexies).

In punt 3 wordt de compensatie aangepast op basis van de conclusies uit de armoedetoets.

Punt 5: met de voorgestelde wijzigingen in het Drinkwaterdecreet hebben de artikelen 16bis en 16quater/1 niet langer betrekking op de grootverbruikers. Bijgevolg moet ook artikel 16quater/2, waarin de regeling grootverbruikers is opgenomen, van het Drinkwaterdecreet meegenomen worden in de verwijzing.

Artikel 3

In lijn met artikel 6bis wordt in de definitie van de openbare dienstverplichting verduidelijkt dat deze ook van toepassing is in het kader van de sanering van het geleverde drinkwater.

Bij de sanering van drinkwater kunnen er nu dus ook openbare dienstverplichtingen gelden, net als bij de levering ervan. Hieruit dient niet te worden afgeleid dat deze openbare dienstverplichtingen het beheer van diensten van algemeen economisch belang impliceren, zoals dit bijvoorbeeld wel het geval is voor regelingen die vallen onder het DAEB-besluit (besluit 2012/21/EG van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen.) of voldoen aan de Altmark-criteria (Zaak C-280/00, arrest van 24 juli 2003, Altmark Trans GmbH en Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, Jurispr. 2003, blz. I-7747, punt 95.).

Het DAEB-besluit en het Altmark-arrest situeren zich bovendien in situaties omtrent compensaties voor diensten van economisch algemeen belang, hetgeen hier niet aan de orde is.

De beoordeling van het bestaan van openbare dienstverplichtingen staat los van de beoordeling van de soort diensten (al dan niet economisch). Wat betreft de sanering of zuivering gaat het om een dienst van algemeen belang die niet economisch is. Het betreft immers een kerntaak van de overheid.

In de beschikking Grijswaterbesluit – C(2004) 1356/6 is de Commissie tot het besluit gekomen dat de aangemelde steunmaatregel staatssteun in de zin van het

EG-verdrag uitmaakte, omdat niet uitgesloten was dat de waterdistributiemaatschappijen grensoverschrijdende participaties konden nemen. Echter, de hoedanigheid van een onderneming en bijgevolg de toepasselijkheid van het mededingingsrecht, moet echter per activiteit worden bekeken. De in het voorontwerp van decreet opgenomen saneringsplicht is van een niet-economische aard. Dat betekent dat de waterdistributiemaatschappijen in het licht van het mededingingsrecht zowel economische als niet-economische activiteiten (kunnen) ontwikkelen. Enkel voor de economische activiteit is er sprake van 'een onderneming' en zijn de mededingingsregels met inbegrip van staatssteun, desgevallend van toepassing.

De niet-economische aard van de saneringsplicht vloeit voort uit de noodzaak van een grootschalige infrastructurele ontplooiing, die sinds lange tijd in Vlaanderen als een overheidskerntaak is beschouwd. Er is geen ruimte gelaten voor een daadwerkelijke marktwerking tot aanleg van een waterdistributienetwerk en een afvalwaterinfrastructuur. Wegens de noodzaak tot maximale bedrijfseconomische beheersing en maatschappelijke gestuurde en verantwoorde sanering van huishoudelijk afvalwater en watertoebedeling binnen bepaalde gebieden, is de organisatie van de waterdiensten voor menselijke consumptie in haar fasen en facetten (collectering, distributie en zuivering) aan bepaalde publieke entiteiten met exclusieve rechten toevertrouwd of werd een wettelijk monopolie toegekend (nv Aquafin). Het betreft dus niet-economische activiteiten op functioneel vlak tussen opererende entiteiten die onafscheidelijk van elkaar vormgegeven zijn. Het mededingingsrecht en artikel 106, lid 2, VWEU (Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie), zijn bijgevolg op deze activiteiten niet van toepassing.

Wat betreft het definiëren van een dienst van algemeen economisch belang, heeft de lidstaat een ruime vorm van beleidsvrijheid. Het is immers in eerste instantie de lidstaat die bepaalt of diensten al dan niet economische diensten van algemeen belang zijn. De Europese Commissie kan dan enkel nagaan of er geen kennelijke fout is bij het definiëren door de lidstaat. Enkel indien volgens een gegeven interpretatie van de Commissie en/of van het Hof van Justitie vaststaat dat een bepaalde dienst wel of geen dienst van algemeen economisch belang is, dan is er geen twijfel mogelijk.

Artikel 106, 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is bijgevolg niet van toepassing.

Artikel 106, 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is daarom evenmin van toepassing. Bovendien zijn artikelen 101 (prijzafspraken) en 102 (misbruik machtspositie) van het Verdrag zeker niet van toepassing daar deze artikelen enkel gelden voor ondernemingen. Gelet op de afwezigheid van marktverkeer en bijgevolg van economische activiteiten kunnen drinkwatermaatschappijen niet beschouwd worden als een onderneming. Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie is een onderneming "elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd.". Een economische activiteit bestaat uit het "aanbieden van goederen en diensten op de markt."

Er werden trouwens geen prijzafspraken gemaakt met ondernemingen, er is geen misbruik van machtspositie mogelijk en er werd geen staatssteun toegekend. Enkel de abonnees zijn gehouden een bijdrage te betalen, hetgeen dus niet met staatsmiddelen wordt bekostigd.

De definitie van wooneenheid wordt toegevoegd. Deze definitie was reeds opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering houdende bepalingen van rechten en plichten van exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterver-

koopreglement van 8 april 2011. Dit begrip is nu ook in het decreet noodzakelijk zodat in overeenstemming met het Vlaamse regeerakkoord 2014 de aanrekening van een vastrecht per wooneenheid mogelijk wordt.

Voor de bijzondere situatie van het statuut van zorgwonen, bevestigd volgens de Rijksregistergegevens, wordt er op vraag van de betrokken klant jaarlijks maximaal één vastrecht aangerekend. Deze regeling wordt toegepast tot herroeping of totdat het kenmerk rond zorgwonen niet meer is opgenomen in de Rijksregistergegevens.

Artikel 4

De watermaatschappijen dragen de kosten verbonden aan hun saneringsplicht en beslissen of ze al dan niet een bijdrage aanrekenen. Indien niet dienen ze de kosten zelf te dragen. Op bovengemeentelijk vlak is de aanrekening geregeld via een protocol tussen de Economisch Toezichthouder en de watermaatschappijen. Op gemeentelijk vlak wordt dit in de contracten tussen de rioolbeheerder en de watermaatschappij geregeld.

Concreet betekent dit dat de kleinverbruikers, in regel de gezinnen, zijn vrijgesteld van heffing als er een bijdrage aangerekend wordt. Voor grootverbruikers, voornamelijk bedrijven en landbouwers, wordt de heffing verminderd met de bijdrage. Er zijn geen situaties waarbij twee keer betaald dient te worden voor eenzelfde dienst

Naast bovenstaande de principes zijn er situaties waarbij een watermaatschappij geen bijdrage of vergoeding mag of zal aanrekenen. Deze bepalingen worden omwille van duidelijkheid verplaatst naar de afdeling 6. Het sociale tarief en vrijstellingen om ecologische of economische redenen, zodat alle bepalingen omtrent de omstandigheden waarbij een bijdrage of vergoeding niet mag aangerekend worden gegroepeerd zijn. Dit draagt bij tot transparantere regelgeving.

Artikel 5

In overeenstemming met het Vlaamse regeerakkoord 2014 wordt de verwijzing naar de openbare dienstverplichting inzake het leveren van een gratis hoeveelheid water bestemd voor menselijke consumptie geschrapt.

Artikel 6

Dit artikel wijzigt het opschrift van hoofdstuk V. Beheers- en beleidsinstrumenten, afdeling 4.

Artikel 7

Dit artikel voegt een nieuwe onderafdeling in hoofdstuk V. Beheers- en beleidsinstrumenten, afdeling 4, in. De kostenaanrekening van de bijdrage en vergoeding voor de kleinverbruikers en de grootverbruikers gebeurt op een verschillende wijze. De kleinverbruikers zijn immers vrijgesteld van heffing op waterverontreiniging indien een bovengemeentelijke bijdrage en, in voorkomend geval, vergoeding aangerekend wordt via de integrale waterfactuur. Voor de grootverbruikers wordt de heffing verminderd met de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding en blijft de link tussen de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding enerzijds en de heffing anderzijds bestaan. Om dit verschil eenduidig in regelgeving te vertalen, wordt deze regeling opgesplitst in twee afdelingen, een voor kleingebruikers en een voor grootgebruikers. Onderhavige afdeling beschrijft de situatie voor de kleinverbruiker: een klant met een jaarwaterverbruik van minder dan 500 m³ of een gebruiker van een private waterwinning met een getotaliseerd nominaal

pompvermogen van 5 m³ per uur. Deze indeling volgt de bepalingen van de wet van 26 maart 1971 en is bijgevolg zo verwoord in de definitie hiervan in artikel 16bis, §1.

Artikel 8 en 9

Dit artikel vervangt artikel 16bis en 16ter.

De definitie van kleinverbruiker werd in artikel 16bis toegevoegd in paragraaf 1 om het toepassingsgebied van de subafdeling duidelijk af te bakenen. De definitie volgt uit de wet van 26 maart 1971 en definieert een kleinverbruiker als een klant met een jaarwaterverbruik dat lager is dan 500 m³.

Kleinverbruikers, in regel de gezinnen, zijn vrijgesteld van heffing als er een bovengemeentelijke bijdrage aangerekend wordt. Op deze manier is er geen sprake van een dubbele belasting voor een gelijke dienstverlening.

In artikel 16bis, §2, wordt, in overeenstemming met het Vlaamse regeerakkoord 2014, een vaste en een variabele vergoeding ingevoerd voor de waterafvoer- en zuivering, die respectievelijk vastrecht en variabele prijs genoemd worden. Door deze bepaling wordt de vooropgestelde tariefstructuur van de saneringscomponenten van de waterfactuur vastgelegd. Deze structuur geldt zowel voor de gemeentelijke als de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding. Het vastrecht genereert vaste inkomsten en komt aldus tegemoet aan een deel van de kosten voor de sanering die niet evenredig zijn met het drinkwaterverbruik.

Voor de variabele prijs wordt een onderscheid gemaakt tussen de kleinverbruikers zonder wooneenheden en de kleinverbruikers met één of meerdere wooneenheden:

- voor kleinverbruikers waarvan het betreffende goed geen wooneenheden heeft, wordt een vlakke structuur voor de bepaling van de variabele prijs ingevoerd. Omdat het verbruik van deze abonnees minder karakteristiek is dan dat van huishoudens, is het invoeren van een progressieve tariefstructuur niet mogelijk;
- voor kleinverbruikers waarvan het betreffende goed één of meerdere wooneenheden heeft, wordt een progressieve tariefstructuur ingevoerd met twee tariefschijven. Dit om voldoende prikkels te geven om duurzaam om te gaan met drinkwater en aldus verspilling tegen te gaan. Ook dit sluit aan bij het principe van kostenterugwinning uit de kaderrichtlijn Water. In het tweede lid van artikel 9.1 van de kaderrichtlijn Water krijgen de lidstaten de opdracht om met het prijsbeleid voor adequate prikkels te zorgen voor de watergebruikers om de watervoorraden efficiënt te benutten. De grens van de tariefschijf houdt rekening met het aantal gedomicilieerde personen. Zo wordt een stimulans ingevoerd voor duurzaam watergebruik voor de abonnees zonder grotere gezinnen te benadelen. Het waterverbruik voor abonnees met gedomicilieerden hangt immers samen met het aantal gedomicilieerden. Om te vermijden dat abonnees zonder gedomicilieerden onmiddellijk hun totaal verbruik aangerekend zouden krijgen aan een dubbel tarief wordt een forfaitair verbruik van 30 m³ per wooneenheid toegevoegd aan de eerste schijfgrens. Dit valt ook te verantwoorden door het feit dat elke wooneenheid op zich een karakteristiek waterverbruik vraagt, los van het aantal gedomicilieerden. Door het in de progressieve tariefstructuur invoeren van een schijfgrens met een forfaitaire hoeveelheid water per wooneenheid (30 m³ per wooneenheid) bovenop een forfaitaire hoeveelheid per gedomicilieerde (30 m³/gedomicilieerde) wordt vermeden dat kleinere gezinnen benadeeld worden. Deze zouden immers zonder het invoeren van dergelijke forfait per wooneenheid sneller een verbruik in de bovenste schijfgrens hebben.

Er wordt voorzien dat er kan afgeweken worden van deze indeling.

De Vlaamse Regering kan de verdere regels vastleggen over de hoogte van de schijven, de modaliteiten om de klant in de ene dan wel in de andere groep in te delen enzovoort.

Op advies van de Minaraad, de SERV en de Raad van State werd de tariefstructuur voor de variabele prijs van de saneringscomponent opgenomen in het ontwerp van decreet, waar deze bij het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet nog bij besluit van de Vlaamse Regering zou vastgelegd worden.

De gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage zijn respectievelijk bestemd voor de financiering van de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting. De bepaling met betrekking tot de gemeentelijke saneringsverplichting was vermeld in paragraaf 3. Omwille van het verhogen van de transparantie, werd deze bepaling naar paragraaf 2 verplaatst zodat de relatie met de bijdrage helder is. Omwille van gelijkheid en eenduidigheid werd de bepaling ook doorgetrokken naar het bovengemeentelijke luik, zodat het ook voor de bovengemeentelijke saneringsverplichting eveneens duidelijk is dat de bijdrage voor sanering enkel daarvoor mag aangewend worden.

Het gemeentelijke tarief is begrensd ten opzichte van het bovengemeentelijke tarief. Dit principe blijft behouden, maar werd omwille van de opsplitsing van de bijdrage in een vastrecht en een variabele prijs verplaatst naar artikel 16ter.

De tariefbepaling door de watermaatschappij onder toezicht van de Economisch Toezichthouder beperkt zich tot het tarief voor de berekening van de variabele prijs van het gemeentelijke en bovengemeentelijke tarief voor respectievelijk de gemeentelijke en bovengemeentelijke sanering. Het tarief wordt uitgedrukt per vervuilingseenheid en houdt minstens rekening met de in het artikel reeds opgesomde elementen. Aan deze elementen werden de openbare dienstverplichtingen in het kader van de sanering van het afvalwater toegevoegd, naar analogie met de drinkwatercomponent. Tevens werd opgenomen dat de inkomsten uit het vastrecht als element in de tariefbepaling van de variabele component meegenomen moeten worden zodat de inkomsten uit het vastrecht aanleiding zullen geven tot een daling van het huidige tarief voor de variabele prijs. Tot slot kan de overeenkomstige tekst bij het 4e element geschrapt worden aangezien de opgelegde vrijstellingen en sociale correcties via artikel 16sexies, §§1 tot en met 3, geüniformeerd worden voor zowel de gemeentes als het Vlaamse Gewest.

In dit kader wordt verduidelijkt dat de 'saneringskosten' de kosten zijn die de nv Aquafin en de gemeentelijke rioolbeheerder voor de sanering van het afvalwater aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk factureren.

Zoals ook al voorzien in het huidige decreet kunnen de watermaatschappijen de kosten die gepaard gaan met hun saneringsverplichting doorrekenen aan hun klanten rekening houdend met onder andere de financiële tussenkomst vanuit de gemeente respectievelijk het Vlaamse Gewest. De term kosten wordt niet verder gedefinieerd wat inhoudt dat alle (redelijke) kosten, dus ook belastingen, kunnen doorgerekend worden. Dat belastingen inbegrepen zijn in deze kosten blijkt ook uit de beheersovereenkomst tussen de nv Aquafin en het Vlaamse Gewest. De Economisch Toezichthouder kan in uitvoering van zijn functie facturen controleren, maar hij kan ook efficiëntievergelijkingen uitvoeren, de redelijkheid van kosten beoordelen, toezicht uitoefenen op welke kosten opgenomen worden enzovoort.

Artikel 16ter wordt tevens vervangen. Omwille van economische, ecologische of sociale redenen is reeds sinds 2005 voorzien dat er een vermindering kan toegestaan worden van de aan te rekenen bijdrage. Dit is in overeenstemming met kosten terugwinning voor de waterdiensten zoals opgenomen in artikel 9 van de kader-richtlijn Water en omgezet in artikel 6, 6°, van het decreet Integraal Waterbeleid.

Deze bepaling stelt dat: "De lidstaten kunnen daarbij de sociale effecten, de milieueffecten en de economische effecten van de terugwinning alsmede de geografische en klimatologische omstandigheden van de betrokken gebieden in acht nemen.". Er werd toegevoegd dat ook de watermaatschappij, onder toezicht van de economische toezichthouder, deze verminderingen in aanrekening van de bijdrage kan instellen, zodat de autonomie van de watermaatschappij hierin groter wordt.

Tevens werd bepaald dat de Vlaamse Regering nadere regels kan vastleggen met betrekking tot de methode voor de tariefbepaling, zodat in navolging van de tariefregulering van de drinkwatercomponent ook een kader kan opgesteld worden voor de tariefregulering van de saneringscomponenten.

Artikel 10

De vervanging van artikel 16quater verduidelijkt wat er in de overeenkomsten tussen de rioolbeheerder en de watermaatschappij minstens moet vermeld worden: de variabele prijs van de gemeentelijke tarieven en de economische, ecologische en sociale beperkingen.

Artikel 11

Dit artikel voegt in hoofdstuk V. Beheers- en beleidsinstrumenten, afdeling 4. Berekening van de bijdrage en vergoeding – kleinverbruikers een onderafdeling 2 in. De kostenaanrekening van de bijdrage en vergoeding voor de kleinverbruikers en de grootverbruikers gebeurt op een verschillende wijze. Om dit verschil eenduidig in regelgeving te vertalen, wordt deze opgesplitst in twee afdelingen. Onderhavige afdeling beschrijft de situatie voor de kleinverbruiker. Deze indeling volgt de bepalingen van de wet van 26 maart 1971 en is bijgevolg zo verwoord in de definitie hiervan in artikel 16bis, §1.

Artikel 12

Dit artikel voegt een artikel 16quater/1 in.

Ook voor gebruikers van een private waterwinning kunnen de drinkwatermaatschappijen een vergoeding aanrekenen (paragraaf 1), maar enkel indien de private waterwinner aangesloten is op respectievelijk de gemeentelijke en/of bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur.

Wat betreft het laatste lid van artikel 16 quater/1, §1, geldt dat de verwijzing naar artikel 16bis, §3 en §4, en artikel 16ter integraal betrekking hebben op het betrokken artikel. Het is zo dat een overeenkomstige toepassing van het eerste en tweede lid van artikel 16bis, §3, er toe moet leiden dat het tarief per vervuilingseenheid voor de bijdrage en vergoeding gelijk is. Ook de overeenkomstige beperkingen die om economische, ecologische en sociale redenen kunnen opgelegd worden zijn voor de bijdrage en vergoeding gelijk. Voor de inhoudelijk toelichting van deze artikels wordt naar de toelichting bij artikels 8 en 9 verwezen.

Voor de aanrekening van de vergoeding geldt het onweerlegbaar vermoeden dat wooninrichtingen die gelegen zijn binnen een zone van 50 meter rond het stelsel van de saneringsinfrastructuur aangesloten zijn op dat stelsel (paragraaf 4). Dit principe geldt zowel voor de gemeentelijke als voor de bovengemeentelijke vergoeding. Wel is het zo dat de bovengemeentelijke vergoeding op heden niet aangerekend wordt door de drinkwatermaatschappijen omdat de kleinverbruikers die onder deze bepaling vallen op heden een heffing betalen. In het geval de watermaatschappijen de bovengemeentelijke vergoeding zouden aanrekenen, is deze groep vrijgesteld van de heffing. Op deze manier is er geen sprake van een dubbele belasting voor een gelijke dienstverlening.

De aanpassingen die in artikelen 16bis en 16ter doorgevoerd werden met betrekking tot de bijdrage, werden overeenkomstig bij de vergoeding vermeld. Voor de toelichting hiervan wordt naar de toelichting van deze artikels verwezen.

Artikel 13

Dit artikel voegt een nieuwe afdeling 4/1. Berekening van de bijdrage en vergoeding voor grootverbruikers in hoofdstuk V. Beheers- en beleidsinstrumenten in. In navolging van de bepalingen voor de kleinverbruikers, werd er een afdeling ingevoegd voor de berekening van de bijdrage en vergoeding voor de grootverbruikers.

Artikel 14

De bepalingen van de grootverbruikers zijn afgestemd op de geldende regels in verband met de heffingen. De heffing op de waterverontreiniging vormt voor grootverbruikers die niet lozen op een oppervlaktewater immers het sluitstuk van de kostenaanrekening. Voor grootverbruikers, voornamelijk bedrijven en landbouwers, wordt de heffing immers verminderd met de aangerekende bovengemeentelijke bijdrage en bovengemeentelijke vergoeding.

Ook voor de gemeentelijke aanrekening wordt een structuur opgenomen.

Paragrafen 1 en 2 zijn inhoudelijk gebaseerd op de bepalingen uit artikel 16bis, §§1 en 2, en artikel 16quater/1, §1, en voor de toelichting van de overeenkomstige teksten wordt naar de toelichting bij deze paragrafen verwezen. Daarnaast werden een aantal specifieke bepalingen opgenomen, die in wat volgt toegelicht worden.

Zo wordt er bijkomend beschreven dat het toepassingsgebied van de onderhavige afdeling gericht is op de grootverbruikers, zijnde abonnees met een jaarlijks watergebruik groter dan 500 m³ of gebruikers van een private waterwinning met een gezamenlijk nominaal pompvermogen van hoger dan 5 m³ per uur.

Daarnaast wordt het principe van de integrale waterfactuur voor de grootverbruikers vastgelegd. Onder de integrale waterfactuur voor grootverbruikers wordt verstaan dat zowel de aanrekening van de bijdrage als de aanrekening van de vergoeding, zowel voor de gemeentelijke als de bovengemeentelijke sanering, op termijn op één factuur vermeld worden. Dit is op heden niet het geval maar het is onlogisch om bedrijven met drinkwater en een private waterwinning twee facturen te sturen die gebaseerd zijn op een gemeenschappelijke berekening van de heffing voor de bovengemeentelijke sanering. Door alle bijdragen en vergoedingen op één factuur op te nemen zal de transparantie voor de klanten verhoogd worden en kan eenduidig de koppeling gemaakt worden met de heffing die voor het geloosde water van toepassing is.

Paragraaf 3. De berekening van de bijdrage en de vergoeding voor de bovengemeentelijke en gemeentelijke sanering (zie paragraaf 4) wordt vanaf heden decretaal vastgelegd. Voor het bovengemeentelijke vlak wordt gespecificeerd hoe het bedrag berekend wordt dat door de watermaatschappijen aangerekend zal worden. Voor de grootverbruikers is immers een maximale afstemming tussen de aangerekende bijdrage en vergoeding enerzijds en de heffing die op het geloosde water vastgelegd wordt anderzijds, van groot belang om de restheffing te minimaliseren en de waarde nul te laten benaderen. Door de totaliteit van het aan te rekenen bedrag van de bijdrage en vergoeding te berekenen op basis van de heffingsgegevens aangeleverd door de VMM en het van toepassing zijnde eenheidstarief van de heffing, wordt een eenduidige relatie tussen de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding enerzijds en het bedrag volgend uit de heffing verkregen. Het is de jaarlijkse aanrekening die decretaal vastgelegd wordt. In de praktijk kan

de aanrekening via voorschotten op basis van het laatst vastgestelde heffingsjaar gebeuren met een afrekening eens de heffingsgegevens van het betrokken jaar beschikbaar zijn. De Vlaamse Regering kan met betrekking tot deze aanrekening de verdere modaliteiten bepalen. Dit is voorzien zodat in de verdere uitwerking de Vlaamse Regering de mogelijkheid heeft om duidelijkheid te scheppen over de wijze waarop de aanrekening op basis van de heffingsgegevens moet gebeuren. Meer specifiek kunnen de modaliteiten betrekking hebben op de mogelijke aanrekening van voorschotten op basis van bijvoorbeeld de voorlopige heffingscijfers dan wel een inschatting op basis van historische gegevens. Daarnaast zal de praktische werkwijze van deze aanrekening, die in meerdere tussentijdse facturen met een eindafrekening kan gebeuren, de gedetailleerde berekeningsmethode, de gegevensuitwisseling tussen de watermaatschappijen en de VMM enzovoort vastgelegd worden in een protocol tussen de Economisch toezichthouder en de watermaatschappijen.

Uit het bovenstaande volgt eveneens dat een gelijkaardige tariefstructuur als bij de kleinverbruikers, met een vastrecht en variabele prijs, niet mogelijk is. De berekening van het individuele eenheidstarief samen met het waterverbruik vormen immers de koppeling tussen de heffing en de som van de aangerekende bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding. Een tariefstructuur met een vastrecht en variabele prijs zou niet toelaten om op eenvoudige wijze een variabele prijs te bepalen die toelaat om het aangerekende bedrag van de bijdrage en vergoeding af te stemmen op de heffing.

Paragraaf 4. Omwille van de transparantie en uniformiteit op de waterfactuur voor de grootverbruikers wordt voor de gemeentelijke bijdrage en vergoeding evenmin een vastrecht aangerekend. De variabele prijs volgt uit het vermenigvuldigen van het opgenomen of geloosde water met het tarief. Dit tarief wordt vastgelegd in de overeenkomsten tussen de rioolbeheerder en de watermaatschappij, zoals verder toegelicht in artikel 16quater/3. De gangbare methoden om de gemeentelijke bijdrage/vergoeding aan grootverbruikers te berekenen verschillen tussen de gemeenten en blijven mogelijk. Deze paragraaf bepaalt op welke manier het gemeentelijke maximumtarief ten opzichte van het heffingentarief bepaald wordt. In het geval er in een gemeente een uniform tarief, uitgedrukt in euro/m³, uniform van toepassing is, kan er voor de berekening van de bijdrage of vergoeding rekening gehouden worden met het geloosde volume. De bepaling van het geloosde volume kan gebeuren op basis van de resultaten van een debietsmeting of op basis van een waterbalans.

Artikel 15

Artikel 16quater/3 verduidelijkt wat er in de overeenkomsten tussen de rioolbeheerder en de watermaatschappij minstens moet vermeld worden: de gemeentelijke tarieven van de variabele prijs en de economische, ecologische en sociale beperkingen.

Artikel 16

Met dit artikel wordt een nieuwe afdeling 4/2. Aanrekening van de kosten voor productie en levering van water bestemd voor menselijke consumptie – drinkwatercomponent ingevoegd na de nieuwe afdeling 4/1.

Artikel 17

Naar analogie met de andere componenten van de integrale waterfactuur wordt in het ontwerp van decreet een afdeling toegevoegd met bepalingen over de aanrekening van de drinkwatercomponent. De aanrekening van kosten voor de productie en -levering van drinkwater door de exploitanten aan haar abonnees

gebeurt door middel van een vastrecht en een variabele prijs. 'Vastrecht' en 'variabele prijs' worden hierbij ingevoerd als nieuwe termen voor 'vaste vergoeding' en 'variabele vergoeding'. Dit leidt tot dezelfde terminologie over de verschillende componenten van de integrale waterfactuur. Tevens wordt de mogelijkheid voorzien om een capaciteitsvergoeding aan te rekenen voor een watermeter met een afwijkende dimensionering. Daarbij wordt rekening gehouden met het voor de watermeter in kwestie reeds aangerekende vastrecht.

Het tarief voor het vastrecht en de korting per gedomicilieerde worden decretaal vastgelegd. Voor de bepaling van de variabele prijs wordt in principe voor abonnees waarvan het betreffende onroerend goed één of meerdere wooneenheden heeft, een progressieve tariefstructuur ingevoerd met twee tariefschijven. De grens van de tariefschijf houdt rekening met het aantal gedomicilieerde personen. Zo wordt een stimulans ingevoerd voor duurzaam watergebruik voor de abonnees zonder grotere gezinnen te benadelen. Het waterverbruik voor abonnees met gedomicilieerden hangt immers samen met het aantal gedomicilieerden. Om te vermijden dat abonnees zonder gedomicilieerden onmiddellijk hun totaal verbruik aangerekend zouden krijgen aan een dubbel tarief wordt een forfaitair verbruik van 30 m³ per wooneenheid toegevoegd aan de eerste schijfgrens. Dit valt ook te verantwoorden door het feit dat elke wooneenheid op zich een karakteristiek waterverbruik vraagt, los van het aantal gedomicilieerden. Door het in de progressieve tariefstructuur invoeren van een schijfgrens met een forfaitaire hoeveelheid water per wooneenheid (30 m³ per wooneenheid) bovenop een forfaitaire hoeveelheid per gedomicilieerde (30 m³ per gedomicilieerde) wordt vermeden dat kleinere gezinnen benadeeld worden. Deze zouden immers zonder het invoeren van dergelijke forfait per wooneenheid sneller in een verbruik boven de schijfgrens hebben.

Voor abonnees waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft, wordt een vlakke structuur voor de bepaling van de variabele prijs ingevoerd. Omdat het verbruik van deze abonnees minder karakteristiek is dan dat van huishoudens is het invoeren van een progressieve tariefstructuur niet mogelijk. Voor grotere industriële waterverbruikers is watervoorziening een concurrentieel goed. Er werd daarom een grens ingevoerd waarboven het voor de exploitanten mogelijk is af te wijken van de vlakke structuur. De grens werd afgestemd op deze die vastligt als onderscheid tussen groot- en kleinverbruikers voor de saneringscomponenten. Het afbakenen van dezelfde groep voor tariefstructuurmodaliteiten van de drinkwatercomponent en saneringscomponenten maakt een eenduidigere integrale waterfactuur per groep mogelijk. Er wordt voorzien dat kan afgeweken worden van de indeling van de abonnee (met of zonder wooneenheden) mits aangetoond wordt dat de abonnee tot de ene dan wel de andere groep behoort. Dit moet toelaten om kennisleemten te ondervangen.

Het tarief van de variabele prijs wordt bepaald zoals opgenomen in artikel 12bis van het ontwerp van decreet. De Vlaamse Regering zal de nadere regels met betrekking tot de methode voor deze tariefbepaling vastleggen.

Tevens werd opgenomen dat de Vlaamse Regering verder nadere regels kan vastleggen met betrekking tot de berekening en aanrekening van het vastrecht, de capaciteitsvergoeding, de variabele prijs, de tariefstructuur van de variabele prijs, de indeling van de abonnees en de vaststelling van het aantal gedomicilieerden. Zo kan een progressieve tariefstructuur opgelegd worden als stimulans voor een duurzaam watergebruik door de abonnees.

Op advies van de Raad van State werden de criteria die de Vlaamse Regering moet meenemen in deze nadere regels, zijnde het stimuleren van duurzaam watergebruik bij de abonnee en een eenduidige en transparante aanrekening door de exploitant, toegevoegd aan deze bepaling.

Op advies van de Minaraad en de SERV en van de Raad van State werd de tariefstructuur voor de variabele prijs opgenomen in het ontwerp van decreet, waar deze bij het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet nog bij besluit van de Vlaamse Regering zou vastgelegd worden.

Artikel 18

Dit artikel heft afdeling V op gezien de bepalingen van afdeling V vervat zijn in het nieuw ingevoegde artikel 16quater/1.

Artikel 19

Dit artikel vervangt het opschrift van hoofdstuk V. Beheers- en beleidsinstrumenten, afdeling 6.

Artikel 20

Dit artikel vervangt het bestaande artikel 16sexies.

Paragraaf 1. De vrijstellingen om sociale redenen die tot op heden van toepassing zijn, worden vervangen door een sociaal tarief. De voorwaarden om te kunnen genieten van een sociaal tarief zijn ongewijzigd ten opzichte van de voorwaarden om te genieten van de vrijstelling. Deze aanpassing omvat bijgevolg louter een aanpassing van het bedrag dat de gerechtigde als tegemoetkoming geniet. De aanrekening van het sociaal tarief heeft immers tot gevolg dat de gerechtigde een korting krijg van 80% op de aangerekende bijdrage en vergoeding. Voordien gold een volledige vrijstelling van bijdrage en vergoeding.

Daarnaast worden de toekenningsregels voor het sociaal tarief voor de gemeentelijke bijdrage en vergoeding gelijk gesteld met deze van de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding. Dit verhoogt de transparantie voor de klanten en zorgt tevens voor een uniforme toekenning van het sociaal tarief ongeacht de woonplaats in Vlaanderen.

Paragraaf 2. Paragraaf 2 is ongewijzigd overgenomen uit het eerdere artikel 16sexies en geeft aan dat voor de verbruikers die geen beroep kunnen doen op het sociaal tarief er een evenwaardige compensatie is.

Paragraaf 3. De compensatie is het equivalent van het sociaal tarief, voor verbruikers die niet van het sociaal tarief kunnen genieten omdat ze zelf geen klant zijn. Om de gelijkheid te garanderen tussen de compensatie, als beschreven in deze paragraaf, en het sociaal tarief, als beschreven in paragraaf 1, en om het vastrecht eveneens in rekening te brengen van de compensatie werd de berekening van de compensatie overeenkomstig aangepast. Zo bedraagt de compensatie een tegemoetkoming ter waarde van 80% van het vastrecht, inclusief de korting per gedomicilieerde enerzijds en een aanrekening op basis van het aantal gedomicilieerden en de factor 0,75 aan 80% van de variabele prijs anderzijds.

Paragraaf 4. De vrijstelling voor een individuele behandelingsinstallatie bedraagt 100%. Om de berekening van de compensatie voor een individuele behandelingsinstallatie hierop af te stemmen wordt de berekening van de compensatie letterlijk opgenomen in plaats van de vroegere verwijzing naar de berekening van de compensatie voor sociale redenen. Die laatste werd immers aangepast in overeenstemming met het sociaal tarief.

Paragraaf 5. Dit artikel is quasi ongewijzigd overgenomen en voorziet dat de Vlaamse Regering correcties om ecologische als economische redenen kan opleggen om in te kunnen spelen op nieuwe omstandigheden zoals bijvoorbeeld in het

geval van minnelijke schikkingen of om uitvoering te geven aan gewijzigd beleid. Aan dit artikel werd de term 'gemeentelijk' toegevoegd, zodat dit resulteert in een maximale gelijkheid tussen de mogelijke correcties die bij de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding en de gemeentelijke bijdrage en vergoeding kunnen toegepast worden.

Artikel 21

Voor de inhoudelijke verduidelijking wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.

Dit artikel voegt een nieuw artikel 16septies in. Het betreft een verplaatsing zodat alle bepalingen die betrekking hebben op het niet aanrekenen van de bijdrage of vergoeding gegroepeerd worden. Er werd toegevoegd dat de grootverbruikers die geen gebruik maken van de gemeentelijke infrastructuur vrijgesteld zijn.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

Armoedetoets 'Tariefstructuur en tariefregulering water' – oktober 2015

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Titel.....	26
2	Inleiding.....	26
3	Probleembeschrijving.....	26
4	Beleidsdoelstelling.....	28
5	Opties	28
6	Analyse van de effecten	29
6.1	(sub)Doelgroepen.....	29
6.2	Effecten op de toestand van de armoede en de positie van mensen in armoede in de maatschappij.....	31
6.2.1	Situering	31
6.2.2	Aanpak en interpretatiewijzer	32
6.2.3	(Sub)doelgroep 1 - Effecten op de klant die recht heeft op sociaal tarief.....	36
6.2.4	(Sub)doelgroep 2 : Effecten op niet-vrijstellingsgerechtigde klanten die een negatief advies tot afsluiting wegens wanbetaling ontvangen van de LAC.....	42
7	Uitvoering.....	45
8	Administratieve lasten	46
9	Handhaving.....	46
10	Evaluatie en verdere opvolging.....	46
11	Consultatie	48
11.1	Interne consultatie binnen de Vlaamse overheid	48
11.2	Externe consultatie	48
12	Contactinformatie	48
Bijlage 1	Feedback armoedeseCTOR	50
Bijlage 2	Feedback in nota VR naar aanleiding van Netwerk van juni	53
Bijlage 3	Verbruiksprofielen	55

1 TITEL

2 INLEIDING

Op 3 juli 2015 keurde de Vlaamse regering het Vlaamse Actieplan Armoedebestrijding 2015 – 2019 goed. Daarin is een lijst opgenomen met regelgevende dossiers waarvoor de Vlaamse regering beslist om een armoedetoets op te maken. De aanpassing van de tariefstructuur voor de integrale waterfactuur en het uitwerken van tariefregulering voor drinkwater is opgenomen in deze lijst.

Bij de eerste principiële goedkeuring van het dossier besliste de Vlaamse regering om verder te werken aan de armoedetoets over dit dossier.

Het huidige proces om tot de armoedetoets voor dit regelgevende dossier te komen, moet beschouwd worden als een verderzetting van lopende overlegtraject over sociale aspecten van de waterfactuur.

3 PROBLEEMBESCHRIJVING

Het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijk aanwending - het drinkwaterdecreet – beoogt een duurzame watervoorziening en een duurzaam watergebruik. Deze hebben als doel de bescherming van het milieu, waarbij de bescherming van de volksgezondheid door het verzekeren van de levering van een optimale hoeveelheid drinkwater prioritair is en waarbij rekening gehouden wordt met sociale en economische aspecten.

Specifiek op het vlak van economische en sociale aspecten geeft het drinkwaterdecreet aan de Vlaamse Regering het mandaat om nadere regels te bepalen met betrekking tot de tariefstructuren, met betrekking tot de levering van een hoeveelheid gratis water, en om openbare dienstverplichtingen op te leggen aan de exploitanten die betrekking kunnen hebben op het nemen van maatregelen van sociale aard.

Op vlak van de tariefstructuur werd tot op heden beperkt uitvoering gegeven aan de bepalingen van het drinkwaterdecreet door eind 2013 bepalingen op te nemen in het besluit van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement (het AWVR). De regels met betrekking tot de levering van een hoeveelheid gratis water werden eerder uitgewerkt via het besluit van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie waarbij elke gedomicilieerde inwoner recht heeft op 15 m³ gratis drinkwater.

Met het ontwerp van decreet wil de Vlaamse Regering een uniforme tariefstructuur voor Vlaanderen invoeren voor de integrale waterfactuur.

Met de zesde staatshervorming werd het Vlaamse Gewest vanaf 1 juli 2014 bevoegd voor de regeling van de prijzen in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten en de gemeenschappen behoren. Hiermee komt onder meer de prijscontrole van drinkwater, die de federale overheid tot dan uitvoerde, over. Met het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en

landbouw en energie ('het verzameldecreet'), principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12 juni 2015 (VR 2015 1206 DOC.0590), worden in het decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending van 24 mei 2002 ('het decreet') bepalingen ingevoegd inzake tariefregulering. Het ontwerp van besluit voert de nadere regels met betrekking tot de tariefreguleringsmethode, de inhoud en de modaliteiten van de aanvraag en van het beroep en de bekendmaking van tariefwijzigingen aan de abonnees in. Ook de uitvoering van een aantal andere bepalingen van het decreet wordt verder vormgegeven in dit uitvoeringsbesluit.

Zowel in het ontwerp van decreet als het ontwerp van besluit vormt armoede niet de voornaamste maatschappelijke focus. In beide is er echter een relatie met armoede en armoedebestrijding. Toegang tot drinkwater en sanering is immers een menselijke basisbehoefte waarbij te allen tijde gewaakt moet worden dat deze voor alle bevolkingsgroepen verzekerd blijft.

Het verzekeren van de toegang tot de openbare watervoorziening en sanering voor alle groepen uit onze samenleving was ook tijdens de vorige regeerperiode een beleidsprioriteit. Om een antwoord te bieden aan het stijgend aantal klanten die moeilijkheden hebben met de betaling van de waterfactuur en het stijgend aantal afsluitingen, werden een aantal relevante sociale openbare dienstverplichtingen en een sociale correctie op de drinkwatercomponent van de integrale waterfactuur ingevoerd. In de vorige legislatuur vonden op verschillende momenten consultaties plaats rond de thematiek waterarmoede.

In die zin kan deze armoedetoets verder bouwen op de bouwstenen die de vorige legislatuur reeds vorm gekregen hebben.

Voorliggende regelgevingdossiers geven uitvoering aan onderstaande bepalingen uit het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019:

- “In het kader van de met de zesde staatshervorming overgedragen tarifaire bevoegdheden schaffen we met ingang van 1 januari 2016 de ‘gratis’ kWh elektriciteit en de ‘gratis’ m³ water af,
- Voeren we tezelfdertijd voor waterafvoer en –zuivering een vaste vergoeding in die gepaard gaat met een vermindering van de variabele vergoedingen voor waterlevering en waterafvoer en –zuivering en verminderen we tezelfdertijd beide vaste vergoedingen in verhouding tot het kindertal of de gezinsomvang.
- De kosten van waterwinning, -afvoer en -zuivering moeten in de prijs worden doorgerekend volgens het beginsel dat de vervuiler betaalt en met voldoende prikkels om verspilling tegen te gaan en met sociale correcties voor beschermde klanten en aandacht voor de competitiviteit en de concurrentiepositie van bedrijven.
- Ter beperking van de administratieve lasten voor ondernemingen maken we werk van een elektronische aangifte en een integrale en transparante factuur”.

Beide dossiers hebben tevens ook een relatie met het VAPA 2015-2019, waarin ook een aantal acties specifiek met betrekking tot water en armoede opgenomen zijn. Onderstaande actiefiches uit het VAPA 2015-2019 zijn hierbij belangrijk om te vermelden:

- Actiefiche 08_08_01: Opvolgen en evalueren van het Algemeen Waterverkoopreglement met aandacht voor mensen in armoede.
- Actiefiche 08_08_03: Betaalbare waterfactuur ook voor mensen in armoede.

Op 17 juli 2015 verleende de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan beide dossiers. De Vlaamse Regering oordeelde dat de effecten van het voorliggende principeel goedgekeurde beleid op armoede nader moeten worden getoetst, dit in parallel met het inwinnen van advies bij de strategische adviesraden. Op 18 september 2015 werd het dossier, na aanpassingen op basis van het advies van de SERV en Minaraad en van de WaterRegulator, een tweede maal principeel goedgekeurd door de Vlaamse Regering waarna het voor advies voorgelegd wordt aan de Raad van State.

4 BELEIDSDOELSTELLING

De hoofddoelstelling van de voorliggende regelgevingsdossiers is het tot stand brengen van meer uniformiteit zowel op het vlak van tariefstructuur als tariefbepaling tussen de verschillende drinkwatermaatschappijen. Het bekomen van meer transparantie is eveneens een belangrijke doelstelling van het beoogde beleid. Armoedebestrijding is hierbij een belangrijke nevendoelstelling gelet op het uitgangspunt van het drinkwaterdecreet en de reeds genomen en geplande engagementen in kader van het armoedebestrijdingsbeleid (o.a VAPA 2015-2019, Project Water en Armoede van Samenlevingsopbouw Provincie Antwerpen).

5 OPTIES

Voor de beide regelgevingsdossiers werd geen reguleringsimpactanalyse gemaakt omwille van de beperkte beleidsruimte: de klijtlijnen van het beoogde beleid werden immers reeds in het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 opgenomen. Deze zijn:

- afschaffing gratis water;
- vaste vergoeding voor waterafvoer en sanering;
- vermindering van de variabele vergoeding voor waterlevering, waterafvoer en zuivering;
- vermindering van vaste vergoeding voor waterlevering en zuivering in functie van kindertal of gezinsomvang;
- uniforme tariefstructuur over de watermaatschappijen;
- voldoende stimulans voor duurzaam watergebruik met aandacht voor beschermde klanten en grootverbruikers.

Dit neemt niet weg dat er binnen deze klijtlijnen alsnog verschillende scenario's werden bekeken op het vlak van vastrecht (omvang, omvang kind- of gezinscorrectie) en variabele vergoeding (dubbel en enkelvoudig variabel tarief). Uitgangspunt bij deze scenario-berekeningen was budgetneutraliteit per watermaatschappij ten opzichte van de geraamde inkomsten uit de waterfactuur voor elk van de componenten van de integrale waterfactuur. Voor een beschrijving van de scenario's die werden doorgerekend, verwijzen we naar de bisnota (VR 2015 1707 DOC.0882/1BIS) aan de leden van de Vlaamse Regering bij de 1ste principiële goedkeuring.

De bepalingen in het ontwerpbesluit die betrekking hebben op het tariefreguleringsmodel zijn niet relevant voor de scenarioanalyse gelet op het uitgangspunt van budgetneutraliteit.

De Vlaamse regering weerhield scenario 3 DW50-10 BG 20-4 G30-6 dubbel 30+30 2015:

Algemeen voor gezinnen/huishoudelijke activiteiten (op jaarbasis :

- vast recht drinkwater : 50 €/wooneenheid of watermeter - 10 €/gedomicilieerde
- variabele prijs drinkwater:
 - 1ste tariefschijf aan laag tarief: 30m³ / wooneenheid + 30 m³ / gedomicilieerde
 - 2de tariefschijf aan dubbel tarief: elk hoger verbruik
- vast recht sanering: 50 € /wooneenheid of watermeter - 10 €/gedomicilieerde waarbij
 - Bovengemeentelijk: 20 € - 4 € / gedomicilieerde Gemeentelijke: 30 € - 6 € / gedomicilieerde
- variabele prijs sanering: zowel gemeentelijk als bovengemeentelijk
 - 1ste tariefschijf aan laag tarief: 30m³ / wooneenheid + 30 m³ / gedomicilieerde
 - 2de tariefschijf aan dubbel tarief: alle bijkomende verbruik

Correctie omwille van sociaal-economische redenen:

- Sociaal tarief voor rechthebbenden klanten (individuele bemetering): 25% van het tarief voor zowel het vastrecht als de variabele prijs voor zowel deel drinkwater als delen sanering
- Compensatie voor rechthebbende verbruikers (collectieve bemetering): deze heeft als waarde 75% van het van toepassing zijnde vast recht en 75% van het variabel tarief vermenigvuldigd met 30 m³ per gedomicilieerde

Dit scenario met 30m³ per wooneenheid en 30m³ per gedomicilieerde werd gekozen om te vermijden dat kleinere gezinnen, die een verhoogd armoederisico hebben, benadeeld worden. Deze zouden immers zonder het invoeren van dergelijke forfait per wooneenheid sneller een verbruik boven de schijfgrens hebben.

6 ANALYSE VAN DE EFFECTEN

6.1 (sub)Doelgroepen

Op het VPAO van 8 augustus 2015 werd de aanpak voor de opmaak van de armoedetoets voor het tariefdossier besproken. Tijdens dit overleg werd gesteld dat het wenselijk is om de situatie voor de doelgroep 'kansarmen' beter in kaart te brengen. De algemene scenariografieken die reeds beschikbaar werden gesteld bij de 1ste principiële goedkeuring laten niet toe om het effect op de doelgroep in te schatten. Informatie over het reële verbruikspatroon van de doelgroep ontbreekt en zou moeten worden verzameld in kader van de armoedetoets.

Er werd beslist om de volgende (sub)doelgroepen te onderscheiden :

- Het voorstel van decreet voorziet in een sociaal tarief voor een groep van rechthebbende klanten¹. Deze groep van gerechtigden vormt dus een specifieke doelgroep die in het kader van de verdere

¹ Iemand is rechthebbende indien hij/zij geniet van volgende tegemoetkomingen :

analyse in beschouwing wordt genomen. Zij ontvangen immers een korting van 75% op de integrale waterfactuur (= sociaal tarief van 25%). De groep van rechthebbenden wordt in het voorstel t.o.v. de huidige vrijstellingsgerechtigden niet gewijzigd. Het huidig systeem van compensaties blijft behouden. Vanuit de opbouw van het ontwerp van regelgeving kan deze groep als een aparte subdoelgroep worden beschouwd. Voor deze doelgroep wordt een analyse gemaakt voor zowel de volledige doelgroep, als voor de onderscheiden groepen rechthebbenden (bejaarden, OCMW, handicap).

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal in 2013 toegekende vrijstellingen en compensaties van bovengemeentelijke bijdrage per subdoelgroep. Een vrijstelling wordt verleend aan een rechthebbende die zelf klant is of waarvan een lid van het gezin klant is. Verbruikers die in principe recht hebben op een vrijstelling, maar zelf geen klant zijn omwille van een situatie van collectieve bemetering, ontvangen een compensatie. In het kader van deze armoedetoets kan dus enkel met de groep van vrijstellingsgerechtigde worden gewerkt.

In totaal ontvangen 223.503 'gezinnen' een sociale korting op de integrale waterfactuur. Rekening houdende met een gemiddelde gezinssamenstelling van 2.36 (FOD, Economie, cijfer 2011) worden in totaal 527.467 Vlamingen financieel ondersteunt bij de betaling van de integrale waterfactuur. Het aantal personen onder de armoederisicodrempel bedraagt in 2013 680.000 (Vlaamse Armoedemonitor, 2015). Hoewel de relatie tussen de beide groepen niet eenduidig kan worden gelegd, kan er worden aangenomen dat gelet op de groepen die in aanmerking komen voor een sociale correctie, de overlap tussen beide groot is. Een koppeling van beide cijfers geeft dan ook een indicatie van het bereik van de sociale correctie. Deze koppeling geeft dus aan dat wellicht het overgrote deel, 78%, van de groep van personen onder de armoederisicodrempel bereikt wordt met de sociale correctie.

	(Pensioen)	(OCMW)	(Handicap)	(OCWM, Pensioen en Handicap)
Aantal vrijstellingen	22.898	17.546	119.735	160.179
Aantal compensaties	13.839	7.330	42.155	63.324

Bron: VMM, jaarlijkse geaggregeerde rapportering van de watermaatschappijen EnT

- 1° het gewaarborgd inkomen voor bejaarden volgens de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen volgens de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen;
- 2° het leefloon of levensminimum, toegekend door het O.C.M.W. met toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, respectievelijk van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun, verleend door de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn;
- 3° de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap volgens de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 4° de tegemoetkoming hulp aan bejaarden volgens de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 5° de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap volgens de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

- Een 2de (sub)doelgroep onderscheiden voor deze toets zijn de klanten die geen recht hebben op sociaal tarief of compensatie waarvoor een aanvraag voor afsluiting wegens wanbetaling werd ingediend bij de Lokale Adviescommissie (LAC) en waarvoor de LAC een negatief advies tot afsluiting uitbracht². Deze klantengroep die geen recht heeft op een sociaal tarief of compensatie is erg divers en bevat dus ook klanten met een inkomensbeperking, een schuldenproblematiek, etc waarvoor armoede een feit is of een reële bedreiging vormt. Rekening houdend met de beschikbare gegevens werd beslist om de klanten met een LAC-dossier voor afsluiting wegens wanbetaling die een negatief advies tot afsluiting kregen, eveneens te weerhouden als aparte subdoelgroep. Het gaat hier om klanten die om welke reden dan ook, niet meer in staat zijn de waterfactuur te betalen en waar de LAC op basis van een sociaal vooronderzoek oordeelt dat een afsluiting omwille van sociale redenen niet wenselijk is. Het is dus een groep klanten waarvoor het relevant is te evalueren welke impact het vooropgestelde beleid zal hebben.

Aan de verschillende drinkwatermaatschappijen werd gevraagd om voor deze subdoelgroep de verbruiksgegevens over te maken. Met uitzondering van IWVB en VIVAQUA werden van alle drinkwatermaatschappijen gegevens bekomen. In totaal was het mogelijk om 1661 individuele dossier in rekening te nemen.

6.2 Effecten op de toestand van de armoede en de positie van mensen in armoede in de maatschappij

6.2.1 Situering

Bij het uitwerken van de regelgeving werden verschillende scenario's bekeken rekening houdende met de bepalingen uit het Vlaams regeerakkoord. Voor elke van deze scenario's werd geëvalueerd wat er zou wijzigen t.o.v. de huidige situatie voor een aantal typische gezinnen met een hoog, gemiddeld, laag en extra laag verbruik. Op een VPAO op 26 juni 2015, in uitvoering van de armoedetoets over dit dossier, kwamen deze scenario's reeds aan bod.

Hoewel deze scenario-analyses toelaten een algemeen beeld te krijgen over eventuele verschuivingen in de positieve of negatieve zin, werd tijdens het VPAO van 26 juni 2015 opgemerkt dat het lastig is om de impact op mensen in armoede in te schatten. Hiervoor is het nodig om de verbruiksgegevens en gezinssamenstelling te kennen van mensen in armoede. Daarnaast werd eveneens opgemerkt dat het ter beschikking hebben van hemelwater, grondwater of een andere waterbron een belangrijke factor is.

Om een beter beeld te krijgen van de invloed van de nieuwe tariefstructuur op mensen in armoede, wordt in deze effectenanalyse op basis van een profiel van het waterverbruik van de weerhouden (sub)doelgroepen op een kwalitatieve wijze nagegaan waar de (sub)doelgroep zich situeert. Waar relevant en mogelijk werd nog een bijkomende analyse uitgevoerd.

Hierbij werd telkens gewerkt met het door de Vlaamse Regering weerhouden scenario:

² Voor deze klanten oordeelt het LAC dat er NIET tot afsluiting overgegaan mag worden na een sociaal vooronderzoek.

- Scenario 3: DW50-10 BG20-4 G 30-6 -10 dubbel 30+30 2015.

6.2.2 Aanpak en interpretatiewijzer

Voor deze analyse worden telkens reële verbruiksgegevens (facturatiejaar 2013), afkomstig uit de beschikbare rapporteringen of uit specifieke bevestigingen bij de watermaatschappijen gebruikt. De individuele data worden aan een bepaalde categorie gekoppeld op basis van:

- Het (berekend) jaarleidingwaterverbruik
- Het aantal gedomicilieerden

De indeling van de abonnees in verbruiksklasse (zeer laag, laag, gemiddeld en hoog waterverbruik) gebeurde, als volgt:

	1-persoonsgezin	2-persoonsgezin	3-persoonsgezin	4-persoonsgezin	4+-persoonsgezin
Extra laag verbruik	25	38	53	65	79
Grens tussen extra laag en laag verbruik	30	46	64	78	95
Laag verbruik	34	53	74	90	110
Grens tussen laag en gemiddeld verbruik	42	65	90	110	134
Gemiddeld verbruik	49	76	106	129	157
Grens tussen gemiddeld en hoog verbruik	57	89	124	151	183
Hoog verbruik	65	101	141	172	209

De grenzen zijn hierbij vastgelegd als het gemiddelde van het typisch verbruik van de gebruikstypes in de bis-nota (bv typische 1-persoonsgezin met zeer laag verbruik verbruikt 25 m³/jaar, typisch 1-persoonsgezin met laag verbruik verbruikt 34 m³/jaar; grens voor indeling abonnees tot zeer lage verbruiksklasse is 30 m³/jaar (zijnde gemiddelde van 25 en 34 m³/jaar).

De spreiding van de gezinsgroottes over de (sub)doelgroepen wordt in onderstaande tabellen meegeven:

Subdoelgroep vrijstellingsgerechtigde klanten

Gezinstype	Vrijstellingen (pensioen)	Vrijstellingen (OCMW)	Vrijstellingen (Handicap)	Totaal
1-persoonsgezin	59%	31%	37%	39%
2-persoonsgezin	29%	19%	36%	33%
3-persoonsgezin	5%	17%	16%	15%
4-persoonsgezin	3%	14%	6%	6%
4+-persoonsgezin	4%	20%	5%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

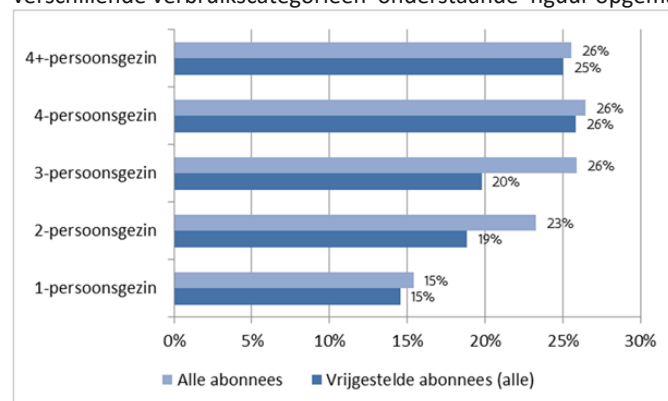
Bron: VMM -Waterboeken 2013

Subdoelgroep LAC-klanten

Gezinstype	LAC-klanten %
1-persoonsgezin	21%
2-persoonsgezin	17%
3-persoonsgezin	18%
4-persoonsgezin	19%
4+-persoonsgezin	25%
Totaal	100%

Bron : uitgezuiverde lac-lijst dwm

Op basis van bovenstaande tabellen worden voor de verschillende (sub)doelgroepen en voor de verschillende verbruikscategorieën onderstaande figuur opgemaakt die in bijlage 2 worden opgenomen.

Bron : VMM, waterboeken 2013

Deze figuur geeft de spreiding van abonnees uit de (sub)doelgroep over de in de scenariografieken weerhouden 'type-klanten' weer. Analoge informatie voor alle abonnees is eveneens in de figuur opgenomen. Concreet geeft bovenstaande figuur aan dat van alle abonnees met meer dan 4 gedomicilieerden 26% een gemiddeld verbruik ($\geq 134 \text{ m}^3/\text{jaar}$ en $< 183 \text{ m}^3/\text{jaar}$) kent, voor alle vrijgestelde abonnees met meer dan 4 personen kent 25 % een gemiddeld verbruik. Deze figuren laten toe om na te gaan in welke mate het verbruikspatroon van de weerhouden (sub)doelgroepen verschilt van de algemene klant.

Rekening houdende met de informatie over de spreiding van de gezinsgrootte en het aantal klanten binnen de (sub)doelgroep is het mogelijk om na te gaan welke % van de (sub)doelgroep zich in welke situatie uit de doorgerekende scenariografieken bevindt. Het resultaat wordt weergegeven in een kruistabel voor elke (sub)doelgroep. Onderstaand voorbeeld van kruistabel geeft aan dat 20% van de klanten die horen tot de betreffende (sub)doelgroep zich in de type-situatie 'gezinsgrootte 1, zeer laag verbruik' bevinden.

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Verbruikspatroon (% t.o.v. totaal aantal)			
	gemiddeld	Hoog	laag	zeer laag
1	6	6	8	20
2	5	5	7	17
3	2	2	3	8
4	1	1	1	3
4+	1	1	1	3

Via de verschillende beschikbare scenariografieken (gemiddeld, hoog, laag en zeer laag verbruik) voor het weerhouden scenario kan vervolgens worden geëvalueerd wat voor elke combinatie van verbruik en gezinsgrootte de evolutie ten opzichte van de huidige aanrekening van het waterverbruik is voor een :

GROEN : betalen minder t.o.v. de huidige situatie

ORANJE: betalen exact evenveel

ROOD : betalen meer t.o.v. de huidige situatie

De grootte van de evolutie kan op basis van de verschillende scenariografieken eveneens worden begroot, uitgedrukt als % toename of % afname ten opzichte van de huidige aanrekening.

Naast bovenstaande analyse is eveneens wenselijk om na te gaan hoe de gesimuleerde 'type-jaarfacturen' zich verhouden tot het beschikbaar inkomen van de klant. Hiervoor werd gebruik gemaakt van relevante geldende maximale uitkeringsbedragen. Deze analyse werd uitgevoerd voor de rechthebbende op een leefloon, de rechthebbende op een gewaarborgd inkomen voor bejaarden en voor de inkomensvervangende tegemoetkoming omwille van een handicap. Voor de integratietegemoetkoming en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden past de uitkering het loon of inkomen bij waardoor een dergelijk analyse niet kan worden gemaakt.

Het is van belang te benadrukken dat in bovenstaande analyse steeds gewerkt wordt een gemiddelde voor Vlaanderen voor de verschillende type-gezinnen. Dit gemiddelde zal afwijken van de realiteit van elke individuele abonnees. Zo variëren de tarieven/structuren voor drinkwater per watermaatschappij en zal dus ook de impact variëren per watermaatschappij.

Leefloon	Bedrag	per jaar
Alleenstaande persoon	netto	10.004,54 €
Persoon die samenwoont en met een gezin ten zijnen laste	netto	13.339,39 €

Gewaarborgd inkomen voor bejaarden	Bedrag	per jaar
Alleenstaande	bruto	12.383,16 €
Gehuwde of samenwonende	bruto	8.255,40 €

Inkomensvervangende tegemoetkoming omwille van een handicap	Bedrag	per jaar
Alleenstaande	netto	10.009,56 €
Persoon die een huishouden vormt of één of meerdere kinderen ten laste heeft	netto	13.346,08 €

Bron cijfers <http://www.armoedebestrijding.be/cijfersminimumuitkeringen.htm>

Voor de subdoelgroep 'LAC-kanten' kan een inschatting worden gemaakt van het jaarlijks beschikbaar inkomen op basis van beschikbare cijfers uit het Huishouden Budget Onderzoek van de FOD Economie. Het 'Gemiddeld equivalent beschikbaar inkomen' lag in 2012 op 36.163€. Rekening houdend met de typiciteit van de subdoelgroep (negatief advies voor afsluiting wegens wanbetaling) is een toetsing aan een lagere waarde wellicht meer representatief. Concreet worden voor de subdoelgroep LAC-kanten rekening gehouden met de volgende inkomens:

- Gemiddeld equivalent beschikbaar inkomen : 36.163 €
- Gemiddelde van de 10-20-30 deciel waarden van dit gemiddelde equivalent: 11.580 €

Gemiddeld equivalent jaarlijks beschikbaar inkomen	
Deciel	2012
10	€ 8.904
20	€ 12.013
30	€ 13.825
40	€ 15.516
50	€ 17.431
60	€ 19.498
70	€ 21.681
80	€ 24.025
90	€ 27.458
100	€ 36.163

Gemiddelde : 11.580 €

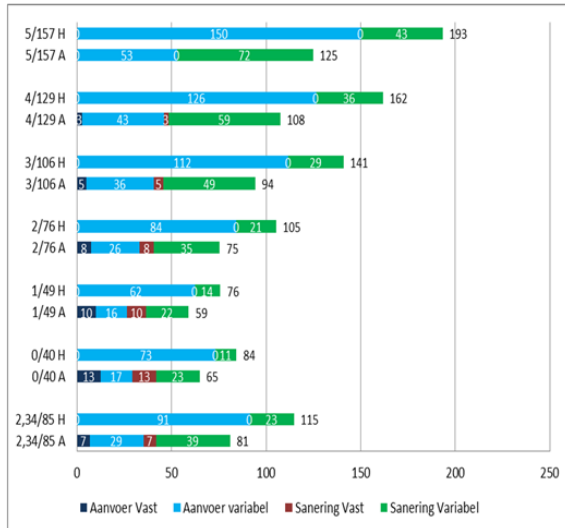
(bron: FOD Economie HBO 2012)

6.2.3 (Sub)doelgroep 1 - Effecten op de klant die recht heeft op sociaal tarief

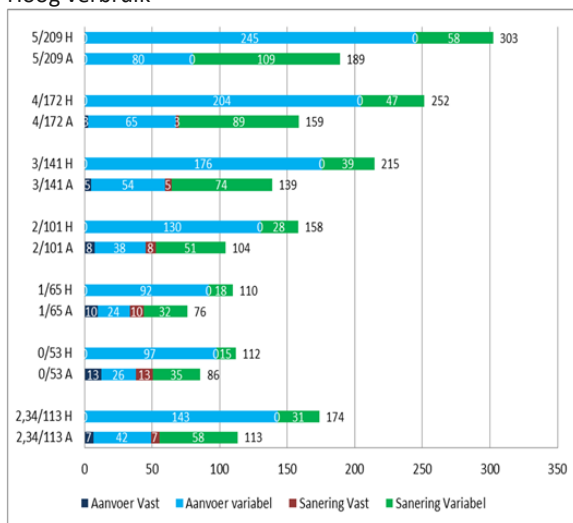
Zoals eerder aangegeven vormt de groep van klanten die in aanmerking komen voor een sociaal tarief een belangrijk doelgroep voor de armoedetoets. Zowel een analyse voor de totaliteit van de groep als voor de verschillende categorieën: bejaarden, OCMW-tegemoetkoming, handicap.

6.2.3.1 Scenariografiek : DW50-10 BG20-4 G 30-6 -10 dubbel 30+30 2015 MET sociale correctie 75% (Bron Vito-2015)

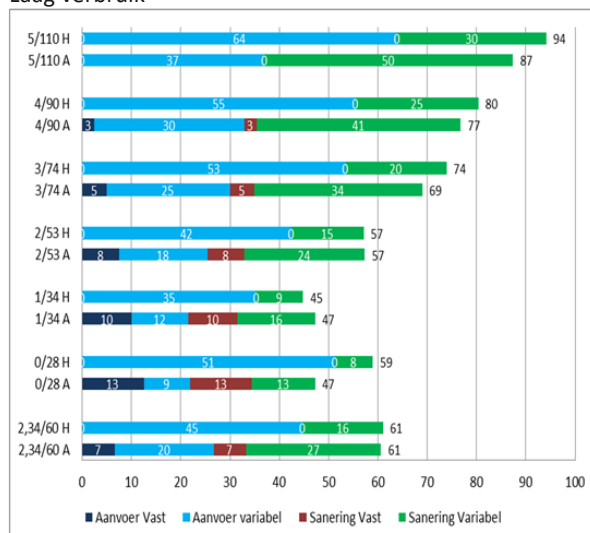
Gemiddeld verbruik

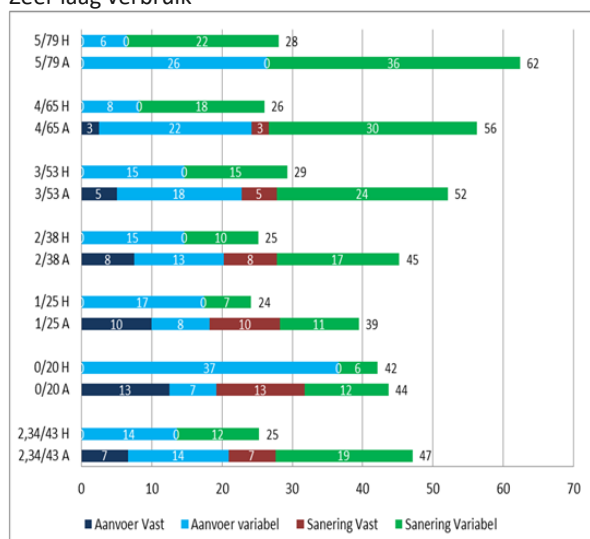
Hoog verbruik

Laag verbruik

Zeer laag verbruik

6.2.3.2 Effecten op de vrijstellingsgerechtigde klant (in totaliteit)

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Verbruikspatroon (% t.o.v. totaal aantal)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	6	6	8	20
2	5	5	7	17
3	2	2	3	8
4	1	1	1	3
4+	1	1	1	3

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	% afname (groen) of toename (rood) van de waterfactuur t.o.v. huidige situatie			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	22	31	4	63
2	29	34	0	80
3	33	35	7	79
4	33	37	4	115
4+	35	38	7	121

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Verschil op de jaarfactuur (€/jaar)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	-17	-34	+2	+15
2	-30	-54	0	+20
3	-47	-76	-5	+23
4	-54	-93	-3	+30
4+	-68	-114	-7	+34

6.2.3.3 Effecten op rechthebbende op een leefloon

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Verbruikspatroon (% t.o.v. totaal aantal)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	5	9	6	9
2	3	6	4	6
3	3	5	4	5
4	2	4	3	4
4+	3	6	4	6

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Aandeel toekomstige waterfactuur t.o.v. nettobedragen voor het leefloon (%)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	0,6	0,8	0,5	0,4
2	0,6	0,8	0,4	0,3
3	0,7	1,0	0,5	0,4
4	0,8	1,2	0,6	0,4
4+	0,9	1,4	0,6	0,5

6.2.3.4 Effecten op de rechthebbende op een tegemoetkoming omwille van een handicap

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Verbruikspatroon (% t.o.v. totaal aantal)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	6	5	8	19
2	5	5	8	18
3	2	2	3	8
4	1	1	1	3
4+	1	1	1	3

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Aandeel toekomstige waterfactuur t.o.v. nettobedragen inkomensvervangende tegemoetkoming (%)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	0,6	0,8	0,5	0,4
2	0,6	0,8	0,4	0,3
3	0,7	1,0	0,5	0,4
4	0,8	1,2	0,6	0,4
4+	0,9	1,4	0,7	0,5

Opmerking: voor de integratietegemoetkoming en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden kan een analyse niet worden uitgevoerd.

6.2.3.5 Effecten op personen met een gewaarborgd inkomen voor bejaarden

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Verbruikspatroon (% t.o.v. totaal aantal)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	8	7	12	32
2	4	3	6	16
3	1	1	1	3
4	0	0	1	2
4+	1	0	1	2

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Aandeel toekomstige waterfactuur t.o.v. brutobedrag gewaarborgd inkomen (%)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	0,5	0,6	0,4	0,3
2	0,9	1,3	0,7	0,5
3	1,1	1,7	0,8	0,6
4	1,3	1,9	0,9	0,7
4+	1,5	2,3	1,1	0,8

6.2.3.6 Vaststellingen

Wanneer de totaliteit van de vrijstellingsgerechtigde klanten in beschouwing wordt genomen, zien we dat de voorgestelde tariefstructuur voor meer dan de helft van de klanten (58%) in meer of mindere mate als 'negatief' kan worden beschouwd in vergelijking met de huidige situatie. Opvallend is de grote groep van klanten die in de categorie '1 gedomicilieerde – zeer laag verbruik' (20%) of in de categorie '2 gedomicilieerde – zeer laag verbruik' vallen (17%).

De analyse voor de rechthebbende op een leefloon toont dat er in deze groep een vrij algemene spreiding is over alle categorieën. De nieuwe tariefstructuur is voordelig voor zo'n 57 % van de groep van klanten die recht hebben op een leefloon.

Voor de rechthebbende op een tegemoetkoming omwille van een handicap en de personen met een gewaarborgd inkomen voor bejaarden is het beeld anders. In beide gevallen valt op dat de spreiding over de verschillende categorieën niet gelijk is. Voor beide groepen valt het hoge percentage op voor de 1 of 2-persoonsgezinnen met hetzij een laag tot zeer laag verbruik. Voor 59 % van de rechthebbenden op een tegemoetkoming omwille van een handicap is de nieuwe tariefstructuur als nadelig te beschouwen. Voor de groep van rechthebbenden op een gewaarborgd inkomen voor bejaarden gaat het over 67%.

Op basis van de doorgerekende scenario's is het mogelijk om de grootte van het 'nadeel' in te schatten voor de rechthebbenden op een tegemoetkoming omwille van een handicap en de personen met een gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Voor beide groepen zijn hier vooral de 1 of 2-persoonsgezinnen met een zeer laag verbruik relevant gelet op hun aandeel in de totaliteit van de groep. Voor de 1-persoonsgezinnen met een zeer laag verbruik stijgt de jaarlijkse waterfactuur met 63% tot 39€, voor de 2-persoonsgezinnen met een zeer laag verbruik met 80% tot 45€.

Een koppeling aan de inkomens is voor elke groep relevant. Algemeen kan worden vastgesteld dat het aandeel van de toekomstige jaarlijkse waterfactuur ten opzichte van het inkomen steeds laag tot erg laag is en onder de 1,7% ligt³. Voor een alleenstaande rechthebbende op een gewaarborgd inkomen voor bejaarden met een zeer laag verbruik bedraagt de jaarlijkse waterfactuur 0.3% van het jaarlijks brutobedrag van de uitkering. Voor de alleenstaande rechthebbende op een tegemoetkoming omwille van een handicap bedraagt dit 0.3% van het maximale nettobedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming.

Het aandeel van het inkomen voor de begunstigde abonnees met zeer laag waterverbruik, waarvoor de stijging t.o.v. de huidige waterfactuur het grootst is, ligt het laagst: van 0,3 tot 0,8 procent van het geraamde inkomen.

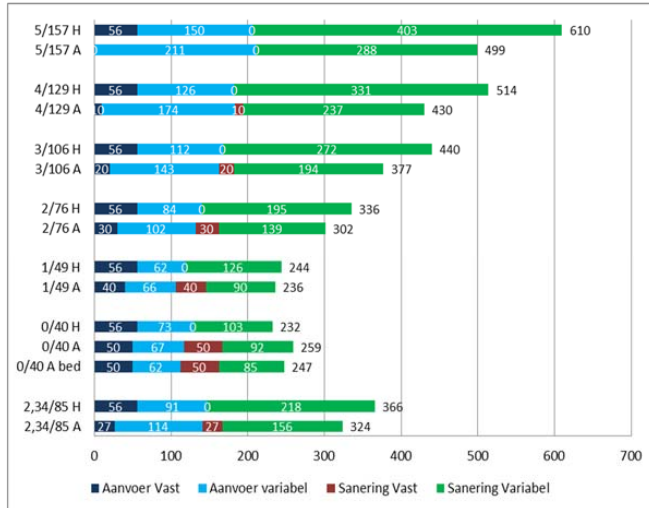
De bovenstaande analyse toont aan dat de sociale correcties die worden voorgesteld wel degelijk werken en ervoor zorgen dat de kost voor het watergebruik voor de rechthebbende sterk wordt gedrukt.

³ Opmerking: voor de 4+-gezinnen met een hoog verbruik bij de categorie rechthebbende op een gewaarborgd inkomen voor bejaarden ligt dit op 2.3%. De typering van de verbruikspatronen toont echter aan dat er in 2014 geen klanten waren in deze categorie.

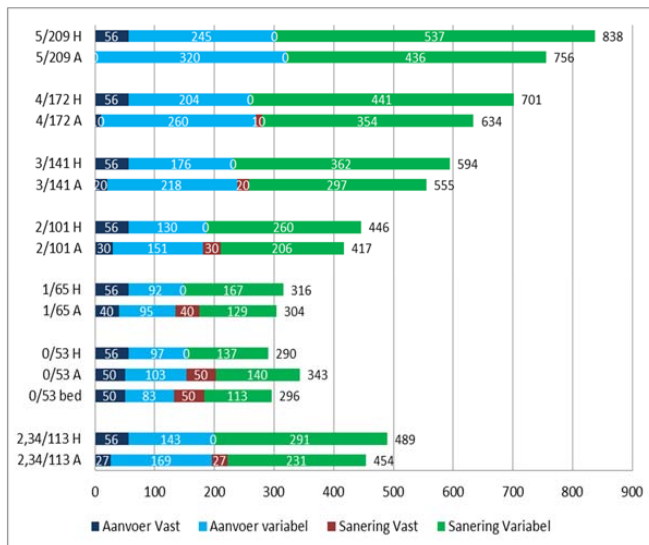
6.2.4 (Sub)doelgroep 2 : Effecten op niet-vrijstellingsgerechtigde klanten die een negatief advies tot afsluiting wegens wanbetaling ontvangen van de LAC

6.2.4.1 Scenariografiek : DW50-10 BG20-4 G 30-6 -10 dubbel 30+30 2015 ZONDER sociale correctie 75% (Bron Vito-2015)

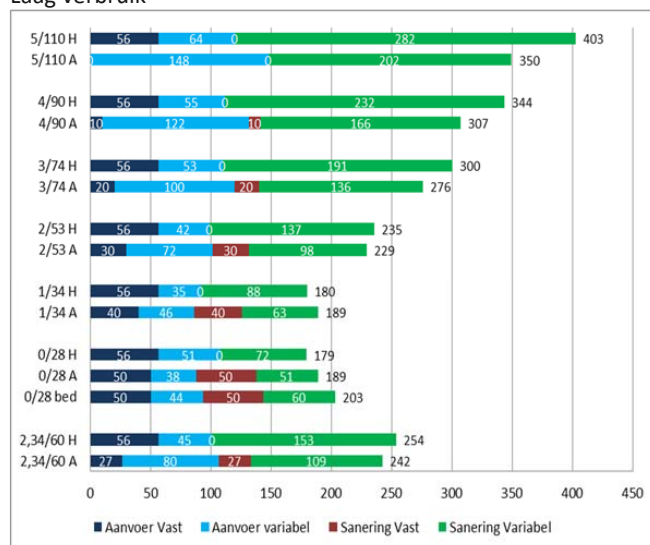
Gemiddeld verbruik

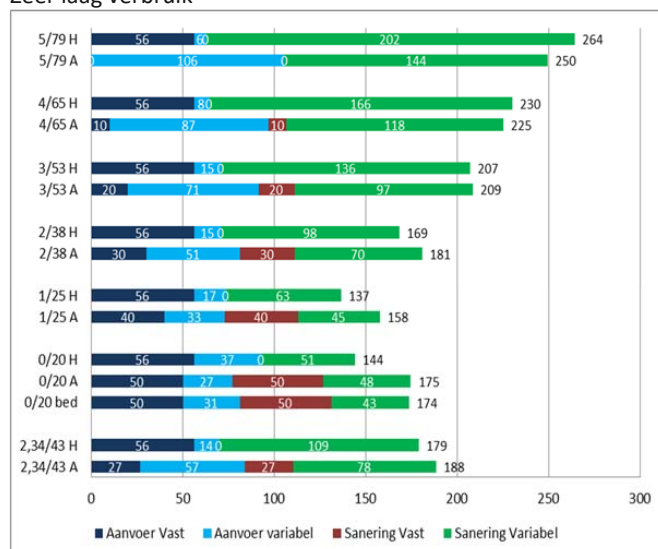
Hoog verbruik

Laag verbruik

Zeer laag verbruik

6.2.4.2 Effecten

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Verbruikspatroon (% tov totaal aantal)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	4	10	3	4
2	3	8	3	3
3	3	9	3	3
4	3	9	3	4
4+	4	12	4	5

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Aandeel toekomstige waterfactuur t.o.v. gemiddelde equivalent gezinsinkomen (HBO 2012)			
	gemiddeld	hoog	Laag	zeer laag
1	0,7	0,8	0,5	0,4
2	0,8	1,2	0,6	0,5
3	1,0	1,5	0,8	0,6
4	1,2	1,8	0,8	0,6
4+	1,4	2,1	1,0	0,6

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Aandeel toekomstige waterfactuur t.o.v. gemiddelde van 10 20 en 30 deciel equivalent gezinsinkomen (HBO 2012)			
	gemiddeld	hoog	Laag	zeer laag
1	2,0	2,6	1,6	1,4
2	2,6	3,6	2,0	1,6
3	3,3	4,8	2,4	1,8
4	3,7	5,5	2,7	1,9
4+	4,3	6,5	3,0	1,8

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	% afname (groen) of toename (rood) van de waterfactuur tov huidige situatie			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	3	4	5	15
2	10	7	3	7
3	14	7	8	1
4	16	10	11	2
4+	18	10	13	22

Gezinsgrootte aantal gedomicilieerden	Verschil op jaarfactuur (€/jaar)			
	gemiddeld	hoog	laag	zeer laag
1	-8	-12	+9	+21
2	-34	-29	-6	+12
3	-63	-39	-24	+2
4	-84	-67	-37	-5
4+	-111	-82	-53	-59

6.2.4.3 Vaststellingen

Het voorstel voor de nieuwe tariefstructuur is voor het merendeel (87%) van de klanten die behoren de subdoelgroep te beschouwen als positief. Voor 13 % van de klanten die behoren tot de subdoelgroep kan het voorstel als negatief worden beschouwd.

Voor de alleenstaande klanten met een zeer laag verbruik is het negatief effect het grootste (15% stijging van de waterfactuur). Net zoals bij de groep van vrijstellingsgerechtigde klanten is de impact hiervan beperkt in te schatten. Een koppeling van de gesimuleerde jaarfactuur aan het gemiddelde equivalent gezinsinkomen (HBO, 2012) toont aan dat deze tussen de 0.4 en 2.1 % bedraagt van het gezinsinkomen. Bij een toetsing aan het gemiddelde van het 10, 20 en 30 deciel van het gemiddelde equivalent gezinsinkomen varieert dit van 1.4 tot 6.4%. In beide situaties is het % het grootste voor het 4+ gezinnen met een hoog verbruik waartoe 12% van de klanten uit de subdoelgroep behoren.

Abonnees die relatief de grootste stijging van de waterfactuur krijgen, betalen nog steeds het laagste percentage van het gezinsinkomen aan water.

Wanneer we de spreiding over de verschillende categorieën bekijken vallen de hogere % op voor de groep die een hoog verbruik heeft. De grafieken in bijlage II tonen dit eveneens aan. De verschillen ten opzichte van de totaliteit van abonnees zijn het grootste voor de situatie 'hoog' verbruik. Zo kent bv slechts 19 % van de alleenstaande klanten in Vlaanderen een hoog verbruik. Van de groep alleenstaande niet vrijstellingsgerechtigde klanten die een negatief advies krijgen op een vraag tot afsluiting wegens wanbetaling heeft 49% een hoog verbruik. Voor andere gezinsgrootten is het patroon hetzelfde. Kijken we naar de situatie 'zeer laag verbruik', dan stellen we een omgekeerd patroon vast. In vergelijking met de totaliteit van de klanten hebben veel minder klanten uit de subdoelgroep een zeer laag verbruik.

7 UITVOERING

De uitvoering van het voorgestelde beleid ligt in hoofdzaak in handen van de watermaatschappijen die instaan voor de aanrekening van de kosten verbonden aan het waterverbruik en de sanering van het afvalwater. VMM zal instaan voor de opvolging van het beleid alsook voor de invulling van de tariefregulering.

Een communicatie over de nieuwe integrale waterfactuur is zeker noodzakelijk en wordt gepland. Hierbij is er een rol voor de drinkwatermaatschappijen en kan ook gebruik gemaakt worden van de reeds bestaande informatiekkanalen die in het kader van de ontsluiting van het Algemeen Waterverkoopreglement en de sociale openbare dienstverplichtingen richting de doelgroep werden ingezet (Goed Geregeld = Geld Gespaard – www.vmm.be/waterloket). Deze communicatie werd in samenspraak met ervaringsdeskundigen, OCMW's en armoedeverenigingen opgesteld. In dit kader kan ook verwezen worden naar de actie uit het VAPA 2015-2019 rond heldere en duidelijke communicatie over water naar mensen in armoede (actiefiche 02-08-02).

Een communicatie naar de intermediaire organisaties (OCMW's, CAW's, armoedeverenigingen, etc) zal eveneens worden opgezet.

8 ADMINISTRATIEVE LASTEN

Met de voorgestelde regeling worden geen bijkomende administratieve lasten aan de doelgroep opgelegd.

De watermaatschappijen worden geacht de integrale waterfactuur autonoom op te stellen op basis van de voor hen beschikbare gegevens.

Voor het toekennen van de sociale correcties blijft het huidige systeem van automatische toekenning en toekenning op basis van geldige attesten in voege.

9 HANDHAVING

Behoudens de handhaving die in het drinkwaterdecreet voorzien is en geldt voor de watermaatschappijen, voorziet de voorliggende regelgeving niet in een handhaving t.a.v. de doelgroep.

Klanten die van mening zijn dat hun factuur niet correct werd opgesteld hebben vanuit het AWVR het recht om deze te laten herzien. Het bestaande kader uit het AWVR geldt hier.

10 EVALUATIE EN VERDERE OPVOLGING

Bij het invoeren van nieuwe/aangepaste regelgeving is het ook belangrijk dat in verdere opvolging en een evaluatie voorzien wordt. De impact van de voorgestelde regelgeving op de doelgroep zal worden opgevolgd bij de implementatie van het vooropstelde beleid.

In dit kader verwijzen we naar 2 acties uit het VAPA 2015-2019:

- Actiefiche 08_08_01: Opvolgen en evalueren van het Algemeen Waterverkoopreglement met aandacht voor mensen in armoede.

Het opzet van deze acties is het periodiek opvolgen van de doorwerking van het algemeen waterverkoopreglement, dus inclusief de sociale openbare dienstverplichten – de afsluitingregeling – de aanrekening, te gaan opvolgen. Concreet is het de bedoeling om via een klankbordgroep (VMM, Vlaamse ombudsdienst, Netwerk tegen Armoede, Steunpunt armoedebestrijding, Samenlevingsopbouw en VVSG) zicht te krijgen op implementatieknelpunten of andere problemen en hiervoor een haalbare oplossing te zoeken. Een eerste vergadering van deze klankbordgroep is voorzien na de publicatie van het jaarlijks VMM-rapport over de Statistieken Algemeen Waterverkoopreglement 2014.

- Actiefiche 08_08_03: Betaalbare waterfactuur ook voor mensen in armoede.

Deze actie beoogt de betaalbaarheid van de integrale waterfactuur te verzekeren voor alle groepen in de samenleving, ook voor mensen in armoede. Zowel de in de voorliggende regelgeving voorziene tariefstructuur als het sociale tarief (1/4 van geldende tarief) zullen in dit kader verder worden

geëvalueerd en worden getoetst aan de vooropgestelde criteria. De WaterRegulator start in 2015/2016 een verkennende studie naar mogelijke normen die gehanteerd kunnen worden om de betaalbaarheid van de waterfactuur in kaart te brengen.

Tijdens het VPAO van 26 juni 2015 werden reeds een aantal opmerkingen gemaakt die verdere opvolging krijgen. Het betreft:

- Het al dan niet ter beschikking hebben van alternatief water- hemelwater of grondwater – is een belangrijke factor. Cijfers over het gebruik van bv. hemelwater of over de verspreiding hemelwaterinstallaties bij de verschillende inkomensgroepen worden beschouwd als relevant. De VMM-studie ‘Ontwikkelen van een methode voor het kwantificeren van watergebruik door huishoudens’ heeft als doel het waterverbruik van de Vlaamse beter in kaart te brengen en kijkt ook het gebruik van alternatief water. Een koppeling werd hier gemaakt met het project Water en Armoede van Samenlevingsopbouw Provincie Antwerpen (project gesubsidieerd door minister Schauvliege) waarbij er specifieke bevestigingen zullen gebeuren binnen de doelgroep.
- Het VPAO stelt dat een nieuw tariefbeleid gecombineerd moet worden met beleid inzake waterbesparende maatregelen, gericht op bepaalde prioritaire doelgroepen. Dit kan worden ondersteund en sluit aan bij het voorstel van tariefreguleringsmodel dat het mogelijk maakt om financiële middelen nodig voor het nemen van initiatieven m.b.t. duurzaam watergebruik op te nemen. Inhoudelijk sluit dit aan bij de recente beslissing tot het invoeren van de waterscan als sociale openbare dienstverplichting t.a.v. beschermde klanten. Uit de rapportering blijkt dat de waterscan erg weinig gekend is. Bijkomende initiatieven om deze breder bekend te maken bij de doelgroep worden voorzien. De opties om ook te werken naar andere doelgroepen, bv. LAC-klanten waar een afsluiting door een LAC wordt geweigerd, zal eveneens worden onderzocht. De wenselijkheden hiervoor zullen worden besproken met de klankbordgroep (zie VAPA –actie 08-08-01). Daarnaast zullen de opties voor een integratie van waterzuinigheid in de Vlaamse wooncode worden afgetoetst. Naast gedrag is de infrastructuur immers in belangrijke mate bepalend voor de verbruik.

11 CONSULTATIE

11.1 Interne consultatie binnen de Vlaamse overheid

De aandachtsambtenaar armoedebestrijding thema water werd betrokken bij de opmaak van deze armoedetoets.

11.2 Externe consultatie

Met betrekking tot de externe consultatie is van belang te benadrukken dat er rond de sociale dimensie van de openbare watervoorziening reeds verschillende initiatieven werden opgezet, door hetzij de Vlaamse overheid hetzij anderen, om de doelgroep te consulteren. Hierbij kan worden verwezen naar:

- De beleidsaanbevelingsrapporten van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
- Het SERV-rapport ' Sociale aspecten van het waterbeleid' (november,2012)
- De diverse adviezen van belangenverenigingen ontvangen in reactie op de consultatie van minister Schauvliege over de opties en standpunten voor het invoeren van een uniforme sociale correctie op de waterfactuur (voorjaar 2012).
- Het VPAO van 8 juni 2012 naar aanleiding van de sociale openbare dienstverplichtingen
- Het eindrapport van de 1ste fase van het project Water en Armoede van Samenlevingsopbouw Provincie Antwerpen waarbij de implementatie van de sociale openbare dienstverplichtingen werd geëvalueerd.

In de functie van de 1e principiële goedkeuring van het ontwerp van de decreet en besluit werd een VPAO georganiseerd op 26 juni 2015. De feedback van de armoedesector gaat in bijlage 1. De reactie van de Vlaamse Regering op deze nota vormt Bijlage 2.

In functie van de opmaak van deze armoedetoets werd met vertegenwoordigers van het Vlaams Netwerk tegen armoede, Samenlevingsopbouw Antwerpen provincie en het Steunpunt tot bestrijding van armoede⁴ vergaderd op 8 augustus 2015 en 7 oktober 2015.

12 CONTACTINFORMATIE

Aandachtsambtenaar armoedebestrijding thema Water : Kris Van den Belt – k.vandenbelt@vmm.be

⁴ Gelet op de ervaring met en specifieke expertise rond water en armoede van het Steunpunt tot bestrijding van armoede werden zij betrokken bij deze armoedetoets.

BIJLAGEN

bijlage 1 Feedback armoedesector

netwerk
tegen
armoede

Service de lutte contre la pauvreté,
la précarité et l'exclusion sociale
Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
Dienst zur Bekämpfung von Armut, prekären
Lebensumständen und sozialer Ausgrenzung

SAMENLEVINGSOPOUW
Antwerpen provincie

nieuwe tariefstructuur water 26 juni 2015

Eerste feedback op de plannen rond een nieuwe tariefstructuur water, vanwege het Netwerk tegen Armoede, Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie en het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, op vraag het kabinet van de Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Op vrijdag 19 juli 2015 kregen medewerkers van Samenlevingsopbouw, het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en het Netwerk tegen Armoede een eerste zicht op de mogelijke nieuwe tariefstructuur voor drinkwater. Op vraag van het kabinet van de Vlaams minister formuleren we een eerste feedback op de voorliggende voorstellen.⁵

1. Vooreerst willen we de positieve evolutie benadrukken inzake de versterking van het sociale luik binnen het waterbeleid. De voorbije jaren is voorzien in betere drinkwaterstatistieken (inclusief de sociale aspecten), in een nieuw waterverkoopreglement, in een statuut van beschermde klant en vrijstellingen betreffende bepaalde kosten. In de voorliggende plannen is nu ook bijvoorbeeld voorzien in sociale tarieven. Tegelijk werden in 2013 meer dan 3.000 huishoudens afgesloten na LAC-advies, steeg de gemiddelde waterfactuur, en hebben een stijgend aantal huishoudens betalingsmoeilijkheden. Met volgende opmerkingen hebben we dan ook een verdere versterking van het sociale luik voor ogen en een effectieve uitoefening van een recht op voldoende en betaalbaar water voor iedereen.
2. Met de voorgelegde informatie is het moeilijk inschatten wat de mogelijke impact voor mensen in armoede zal zijn. Nochtans lijkt het mogelijk om hieromtrent meer gegevens te verzamelen, onder andere met behulp van:
 - de gegevens van de watermaatschappijen betreffende gemiddeld gebruik, met een opsplitsing per categorie van beschermde klant;
 - de verbruiksgegevens van de huishoudens met een dossier bij een LAC;
 - cijfers uit de EU-SILC-enquêtes;
 - data van sociale huisvestingsmaatschappijen.

⁵ Wij willen vooraf meegeven dat deze input niet kan worden gezien als een volwaardige armoedetoets. Een armoedetoets wordt opgemaakt onder verantwoordelijkheid van de bevoegde minister en diens administratie, en is het resultaat van een participatief proces waarbij zowel wetenschappelijke als ervaringskennis wordt meegenomen. We verwijzen hiervoor naar de omzendbrief VR2014/13.

Cijfers over het gebruik van hemelwater – of over de verspreiding van hemelwaterinstallaties bij de verschillende inkomensgroepen - zijn uiteraard ook erg relevant (maar de verzameling van deze gegevens zijn waarschijnlijk minder evident). Bijkomende informatieverzameling, op basis van bovenstaande gegevens, zouden ons moeten toelaten meer zicht te krijgen op het waterverbruik van mensen in armoede en dus ook op de mogelijke impact op hun waterfactuur⁶.

3. Algemeen lijkt het alsof door de nieuwe tariefstructuur de gemiddelde waterfactuur niet drastisch zal stijgen. Dit was de afgelopen jaren echter wel het geval. De invoering van een nieuwe tariefstructuur zou in elk geval een einde moeten maken aan deze stijging.
4. De omvorming van de bestaande sociale correcties tot een echt sociaal tarief is positief en in overeenstemming met eerdere aanbevelingen. Voor mensen die dit sociaal tarief ontvangen, zal dit ook een aanzienlijk verschil betekenen.

De dagelijkse praktijk en ruwe cijfers tonen echter aan dat de groep mensen die recht hebben op dit tarief slechts een fractie is van het aantal mensen met een inkomen onder de armoedegrens. Een uitbreiding van het aantal rechthebbenden dringt zich op, en we verwijzen hiervoor naar vroegere standpunten⁷. Belangrijk hierbij is om groepen te identificeren op basis van hoedanigheid (bijvoorbeeld leefloontrekkers, personen met een inkomensgarantie, ...) en op basis van inkomen. De toekenning moet zo veel mogelijk automatisch gebeuren.

Daarnaast zien wij ook enkele tekortkomingen, zoals het toekennen op basis van een momentopname op 1 januari (voor sociaal tarief energie zijn hier vier 'instapmomenten').

Het is dus belangrijk te voorzien in een evaluatie en uitbreiding van het systeem, met een bijhorende, concrete timing.

Daarnaast blijven wij benadrukken dat ook het gevoerde beleid ten aanzien van wanbetalingen (de voorgestelde afbetalingsplannen, het verloop van een LAC-zitting, ...) belangrijk is in het kader van bestrijding van water-armoede. Wij hopen dat de komende jaren blijvend wordt ingezet op evaluatie en bijsturing van deze LAC-werkingen⁸.

5. Het invoeren van een progressief tarief roept een aantal vragen op, die echter momenteel – op basis van de beschikbare informatie – niet kunnen worden beantwoord. Het al dan niet beschikken over hemelwater heeft een grote invloed op het gezinsverbruik, maar is een factor die mensen in armoede vaak niet zelf in de hand hebben, zeker huurders niet. Bovendien lijkt het gedragseffect van dergelijk tarief erg gering, om waterbesparing te promoten zijn andere instrumenten meer effectief. Elk nieuw tariefbeleid moet dan ook gecombineerd worden met een beleid inzake waterbesparende maatregelen, gericht op bepaalde prioritaire doelgroepen.

⁶ Wij verwijzen hiervoor ook naar de lopende MIRA-studie rond watergebruik bij huishoudens, die relevante informatie kan opleveren maar waar nu nog geen rekening mee kan gehouden worden

⁷ Zie o.a. http://www.netwerktegenarmoede.be/documents/150306_tarifiering.pdf en het tweejaarlijks Verslag 2008-2009 van het Steunpunt (http://www.armoedebestrijding.be/publications/verslag5/rap5_Water_NL.pdf)

⁸ Met de toekenning van een projectsubsidie aan Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie maakt de minister het mogelijk om tot een code goede praktijk van de LAC-werking te komen. Ook met de watermaatschappijen zullen we werken aan een best practice. We hopen dat beleidsaanbevelingen die resulteren uit dit project blijvende opvolging krijgen

6. Hoeveel je factuur bedraagt zal sterk worden bepaald door het aantal gedomicilieerden. Per gedomicilieerde krijg je een bepaalde vrijstelling en kan je meer aan “laagtarif” verbruiken. We missen echter informatie over situaties – en eventuele perverse effecten - met inwoners die niet gedomicilieerd zijn (bv. kinderen in co-ouderschap of plaatsing) of wooneenheden waarop niemand is gedomicilieerd, maar wel effectief mensen wonen.
7. Interessant om te vermelden is ook de piste van een sociaal waterfonds. In het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaat een dergelijk fonds waarmee kan tussengekomen worden bij betalingsmoeilijkheden en in kosten voor technische verbeteringen.

Tot slot kunnen vragen gesteld worden bij het invoeren van een vastrecht ter financiering van de waterafvoer. De vaste kosten voor aan- en afvoersystemen worden beter uit algemene middelen gefinancierd; wanneer elk gezin evenveel betaalt worden de lasten gelijk maar niet-sociaal .

bijlage 2 Feedback in nota VR naar aanleiding van Netwerk van juni

Armoedetoets tariefstructuur water en tariefregulering drinkwater

Gelet op de specifieke onderdelen in het dossier waarbij het systeem van (partieel) vrijstellings-gerechtigde klanten aangepast wordt tot een sociaal gecorrigeerd watertarief, werd over de aanpassingen aan het decreet en de voorstellen over de tariefstructuur en het sociaal gecorrigeerd watertarief, zoals afgesproken bij de opmaak van het VAPA, gestart met de uitvoering van een armoedetoets, conform Omzendbrief VR 2014/13. Gelet op het feit dat dit over dit dossier geen RIA gemaakt wordt, kan over de armoedetoets niet – zoals vooropgesteld in Omzendbrief VR 2014/13 – gerapporteerd worden in de RIA. Om die reden wordt de stand van zaken opgenomen in deze nota.

In uitvoering van de armoedetoets voor de nieuwe tariefstructuur water werd op 19 juli 2015 toelichting verschaft over de nieuwe tariefstructuur water en de sociale correcties die in het voorstel opgenomen zijn, aan het Netwerk tegen Armoede, Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie, het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de aandachts-ambtenaar voor het deelbeleidsdomein Leefmilieu en Natuur. Op 26 juni 2015 bezorgden Netwerk tegen Armoede, Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie en het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting een nota met feedback op deze voorstellen. Deze feedback gaat als bijlage 9. De acht punten uit de feedback nota worden hierna overlopen.

Om tegemoet te komen aan de opmerking aan de vertegenwoordigers van de armoedesector in de nota dat die input niet als een volwaardige armoedetoets beschouwd kan worden, wordt verduidelijkt dat ook de resultaten van eerder overleg en studiewerk meegenomen zijn bij het uitwerken van dit dossier. Tevens zal in de nabije toekomst nog verder overleg met de armoedesector gevoerd worden, minstens over de resultaten en concretisering van verdere acties bij de punten 2, 4 en 5 en over andere elementen die door de armoedesector ingebracht worden.

In **punt 1** geven de vertegenwoordigers van de armoedesector een korte evaluatie van het recent ontwikkelde sociaal luik binnen het waterbeleid. Ze zien een positieve evolutie de laatste jaren, maar beklemtonen ook dat ze vanuit hun praktijkervaring een blijvende nood tot versterking van het sociaal (water)beleid ervaren.

Punt 2 geeft aan dat het inschatten van de impact van het dossier met de voorgelegde informatie moeilijk is. Dit wordt erkend, doch alle beschikbare informatie werd meegenomen in de opmaak van het dossier. Er is op heden geen bruikbaar cijfermateriaal over het specifieke watergebruik van mensen in armoede. De nota bevat een aantal nuttige suggesties om hierrond bruikbaar cijfer-materiaal te genereren in de nabije toekomst.

De inschatting in **punt 3**, dat door de nieuwe tariefstructuur de gemiddelde waterfactuur niet drastisch zal stijgen, is correct. Daarnaast vraagt men een behoud en geen verdere stijging van de waterfactuur. Dat pleidooi ligt buiten de scope van dit dossier.

Punt 4 steunt de omvorming van de bestaande sociale correcties tot een sociaal gecorrigeerd water-tarief. Vervolgens wordt op basis van eerdere standpunten geargumenteed dat de doelgroep voor dit sociaal gecorrigeerd tarief uitgebreid zou moeten worden. Hiertoe wordt een aantal suggesties gedaan. Een evaluatie en desgevallend optimalisatie van de doelgroepen is niet voorzien in dit dossier maar zal uitgevoerd worden in uitvoering van het Vlaams actieplan armoedebestrijding dat op 3 juli 2015 door de Vlaamse Regering goedgekeurd werd (VR 2015 0307 DOC.0693). De vraag om het beleid ten aanzien van wanbetalingen aandacht te blijven geven, wordt gesteund en ook financieel ondersteund via een project.

In **punt 5** wordt aangegeven dat mensen in armoede vaak niet de mogelijkheden hebben om hemel-watervverbruik uit te breiden. Daarnaast wordt beklemtoond dat ook waterbesparende maatregelen nodig zijn. Wat de eerste vraag betreft, zijn de grenzen van het watervverbruik aan het lage tarief zo gekozen dat het grootste deel van de verbruikers alleen aan dat tarief water zal afnemen, ook degenen die niet over de mogelijkheid beschikken om hemelwater te hergebruiken. Het pleidooi voor water-besparende maatregelen is positief, maar hiervoor zijn andere beleidsinstrumenten nodig dan in dit dossier uitgewerkt worden. Onder andere naar aanleiding van deze opmerking is in de bepalingen over het tariefplan aanvullend opgenomen dat daarin acties opgenomen moeten worden die duurzaam watergebruik bevorderen, waarbij rekening gehouden wordt met te onderscheiden specifieke doelgroepen van de drinkwatermaatschappij.

In **punt 6** wordt aangegeven dat het aantal gedomicilieerden sterk de waterfactuur zal bepalen. In tegenstelling tot wat de nota aangeeft, is het niet meer zo dat er een vrijstelling per gedomicilieerde gegeven wordt. Wel bepaalt het aantal gedomicilieerden, samen met het aantal wooneenheden in een pand, welke schijf aan het lage tarief aangerekend zal worden. De effecten van de nieuwe tarief-structuur voor inwoners die elders gedomicilieerd zijn, worden enigszins gemilderd door ook per wooneenheid, ook als er geen gedomicilieerden zijn of minder dan er effectief volledig of gedeeltelijk verblijven, een schijf van 30 m³ aan het lage tarief te voorzien. Daar staat tegenover dat in het pand waar de persoon in kwestie gedomicilieerd is, doch niet (voltijds) verblijft, er eveneens 30 m³ voor die persoon voorzien is.

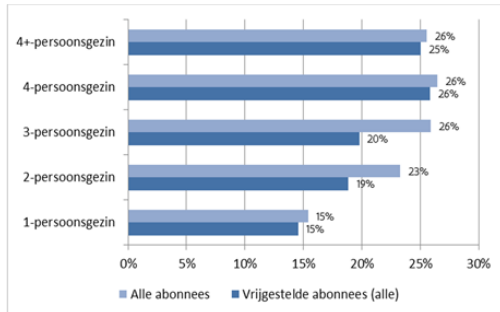
In **punt 7** wordt verwezen naar het sociaal waterfonds zoals dat in het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest uitgebouwd is. Voor betalingsmoeilijkheden zijn in het Vlaamse Gewest in het AWVR procedures uitgewerkt, waarover de drinkwatermaatschappijen jaarlijks moeten rapporteren en die in de komende jaren aan evaluatie onderworpen zullen worden. Wat technische verbeteringen betreft, zijn in het algemeen waterverkoopreglement bepalingen opgenomen over de waterscan. Ook die zullen de komende jaren geëvalueerd worden.

In **punt 8** wordt de invoering van een vastrecht voor waterafvoer en –zuivering in vraag gesteld. Hierbij moet verduidelijkt worden dat het aandeel van de vaste kosten in de watersector erg groot is en dat er voor gekozen is om een beperkt deel in vaste inkomsten te voorzien. Voor drinkwater is er geen financiering uit algemene middelen. Voor sanering wijzigt de financiering uit algemene middelen niet door dit dossier. Door de invoering van een (beperkt) vastrecht voor sanering zal een beperkt volume vaste inkomsten gegenereerd worden voor de gemeenten en het Vlaamse gewest. Door ook voor dat vastrecht het sociale watertarief toe te passen wordt eveneens in een sociale correctie voorzien.

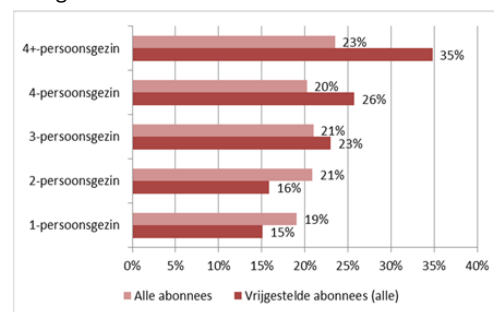
bijlage 3 Verbruiksprofielen

Vrijstellingsgerechtigde klanten - totaliteit

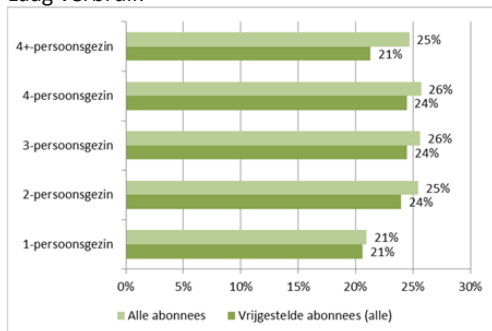
Gemiddeld verbruik

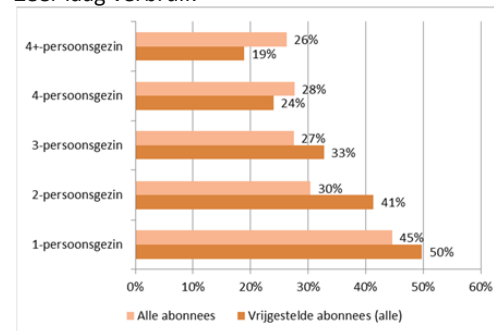
Hoog verbruik

Laag verbruik

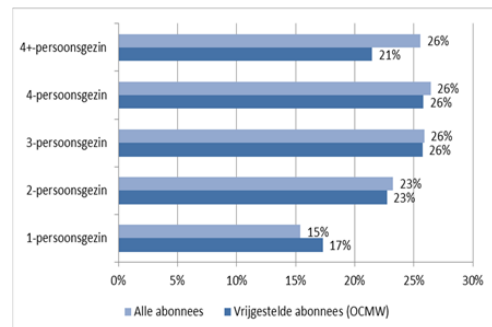

Zeer laag verbruik

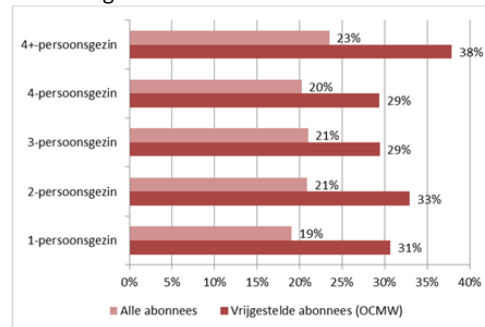

Rechthebbende op leefloon

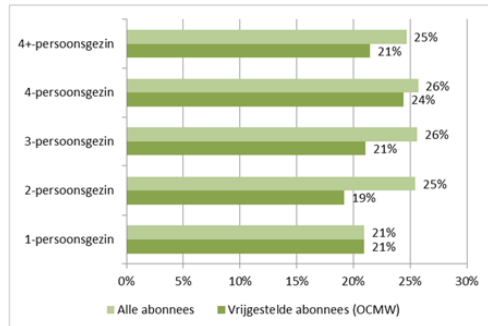
Gemiddeld verbruik

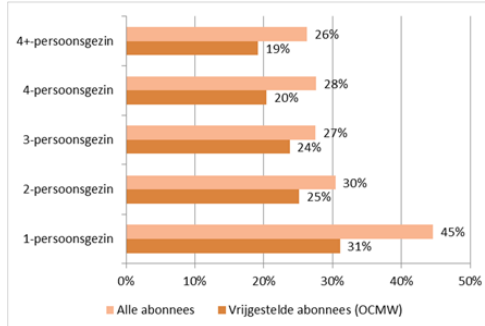
Hoog verbruik

Laag verbruik

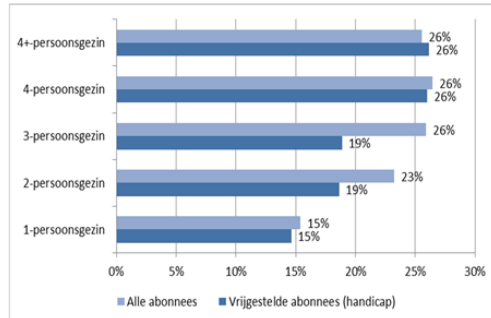

Zeer laag verbruik

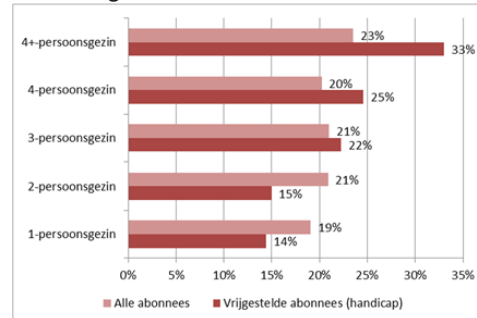

Rechthebbende op tegemoetkoming omwille van een handicap

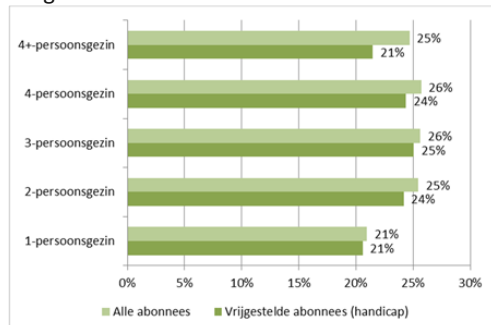
Gemiddeld verbruik

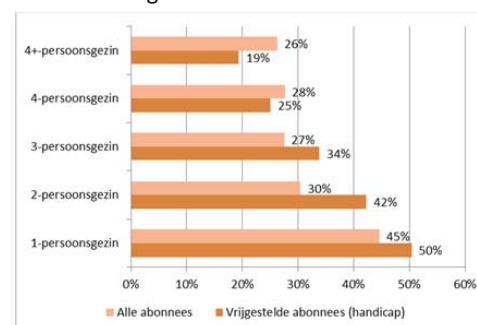
Hoog verbruik

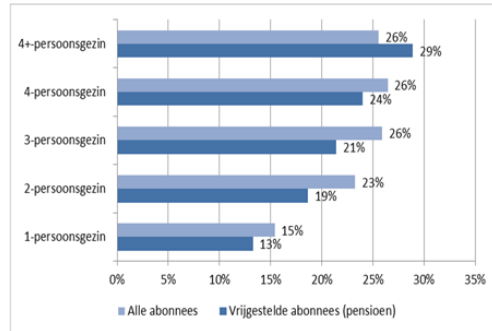
Laag verbruik

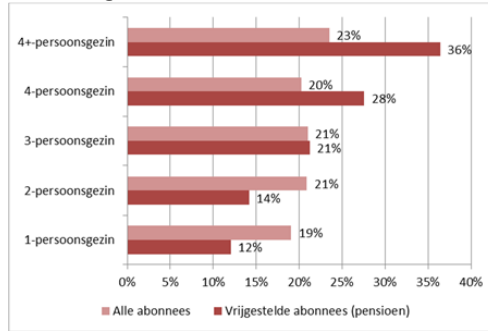
Zeer laag verbruik

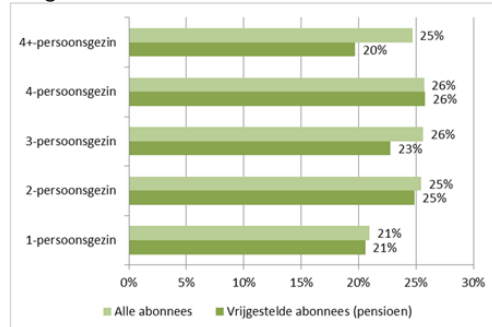
Gemiddeld verbruik

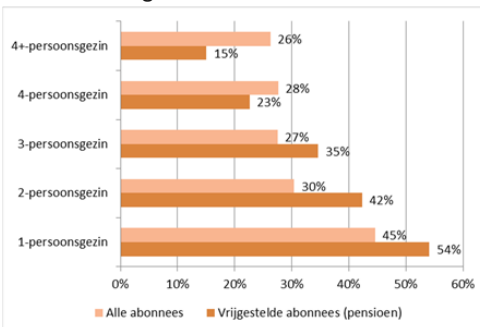
Hoog verbruik

Laag verbruik

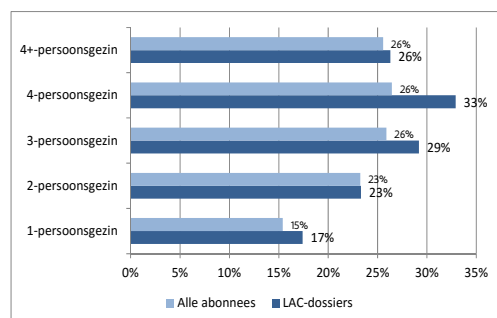

Zeer laag verbruik

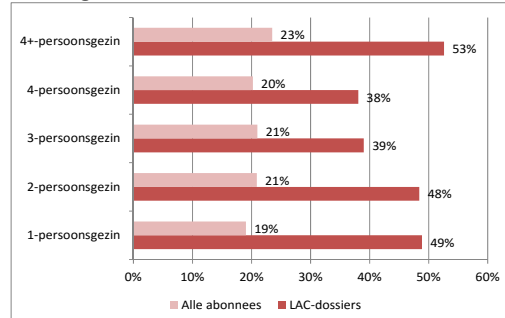

Niet-vrijstellingsgerechtigde LAC- klanten die een negatief advies tot afsluiting ontvingen

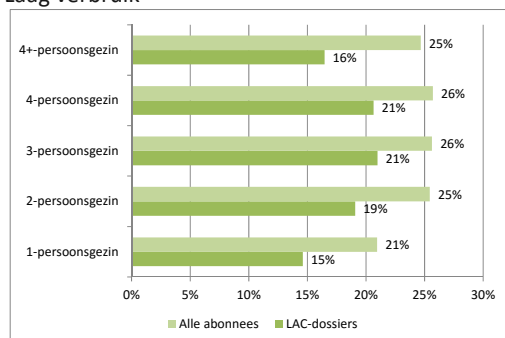
Gemiddeld verbruik

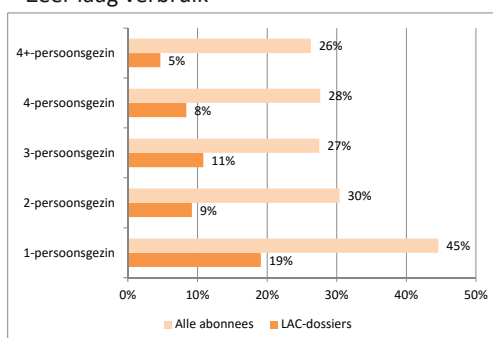
Hoog verbruik

Laag verbruik

Zeer laag verbruik

VOORONTWERP VAN DECREET
van 17 juli 2015

Decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging en het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat betreft de aanpassing van de aanrekening van de kosten voor publieke drinkwatervoorziening en de kosten voor gemeentelijke en bovengemeentelijke sanering

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 35ter van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 december 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, 2°, wordt de bepaling "B = de som van de bijdrage, zoals bedoeld in artikel 16bis, § 1, van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, aangerekend op het water verbruikt of geloosd in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief BTW, en de vergoeding, zoals bedoeld in artikel 16quinquies, § 1, van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, aangerekend op het water verbruikt of geloosd in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief BTW" vervangen door de bepaling "B = de som van de bijdrage en de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of de titularis van een private waterwinning, vermeld in artikel 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, op het water, verbruikt of geloosd in het jaar dat voorafgaat aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief btw";

2° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede "Elke heffingsplichtige, vermeld in artikel 35quater, § 1, wordt vrijgesteld van de verplichting tot betaling van de heffing vermeld in § 1" vervangen door de zinsnede "Elke heffingsplichtige,

vermeld in artikel 35quater, §1, wordt voor 75% vrijgesteld van de verplichting tot betaling van de heffing, vermeld in paragraaf 1”;

3° in paragraaf 6, achtste lid, wordt de zinsnede “Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald : $P = M \times T \times Q \times 0,025$ ” vervangen door de zinsnede “Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald: $P = M \times T \times Q \times 0,025 \times 0,75$ ”;

4° in paragraaf 6, negende lid, wordt de zinsnede “in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, als vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quinquies van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending” vervangen door de zinsnede “in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending”;

5° in paragraaf 7, 2°, wordt de zinsnede “in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, als vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quinquies van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending” vervangen door de zinsnede “in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending”.

Art. 3. In artikel 2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 10° worden de woorden “en voor de sanering ervan” toegevoegd;

2° er wordt een punt 33° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“33° wooneenheid: elke eenheid in een woongebouw die ontworpen of aangepast is om afzonderlijk te worden gebruikt en die minstens over de volgende woonvoorzieningen beschikt: een woonruimte in combinatie met een toilet, een douche of bad en een keuken of kitchenette.”.

Art. 4. In artikel 6bis, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 23 december 2005, 13 juli 2012 en 21 december 2012, worden het tweede tot en met het vierde lid opgeheven.

Art. 5. In artikel 8, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt punt 9° opgeheven.

Art. 6. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt het opschrift van afdeling IV vervangen door wat volgt:

“Afdeling 4. Berekening van de bijdrage en vergoeding voor kleinverbruikers”.

Art. 7. In hoofdstuk V, afdeling 4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt vóór artikel 16bis een onderafdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 1. Aanrekenen van een bijdrage voor het water dat geleverd wordt door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk”.

Art. 8. Artikel 16bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16bis. §1. In deze onderafdeling wordt verstaan onder abonnee: onder voorbehoud van de toepassing van artikel 35quater, §2 en §3, van de wet van 26 maart 1971 een klant als vermeld in artikel 35quater, §1, 1° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen een bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting aanrekenen aan hun abonnees.

§2. De bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak worden als onderdeel van de integrale prijs voor het leveren van water via het openbare waterdistributienetwerk opgenomen in de waterfactuur.

De bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak bestaan uit een vastrecht en een variabele prijs.

De bijdrage voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting.

De bijdrage voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting.

§3. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bepaalt onder toezicht van de economische toezichthouder het tarief voor de berekening van de variabele prijs op basis van de kosten die hij moet dragen om zijn saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak na te komen.

Het tarief is een prijs per vervuilingseenheid. Bij het bepalen van het bovengemeentelijke en gemeentelijke tarief wordt minstens rekening gehouden met de volgende elementen:

- 1° de vervuiling die de abonnee veroorzaakt, conform het 'de vervuiler betaalt'-beginsel;
- 2° de collectieve respectievelijk individuele saneringskosten per m³ water;
- 3° een aandeel van de niet-inbare bijdragen;
- 4° een aandeel voor de opgelegde vrijstellingen of sociale correcties en de openbare dienstverplichtingen;
- 5° de door de gemeente of het Vlaamse Gewest toegekende tegemoetkoming in de financiering;
- 6° het aandeel van de kosten, veroorzaakt door het lozen van water dat niet afkomstig is van een openbaar waterdistributienetwerk;
- 7° het aandeel van de inkomsten van het vastrecht voor de gemeentelijke of de bovengemeentelijke bijdrage.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, onder toezicht van de economische toezichthouder, of de economische toezichthouder kan om economische, ecologische en sociale redenen beperkingen opleggen aan de bijdrage die aan de abonnees wordt aangerekend.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen en regels vaststellen met betrekking tot de methode voor tariefbepaling en de tariefstructuur van de variabele prijs.

§4. De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk stellen op eenvoudig verzoek van de economische toezichthouder kosteloos alle gegevens en inlichtingen ter beschikking die de economische toezichthouder nodig heeft om zijn taken uit te voeren.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaronder de informatie, vermeld in het eerste lid, ter beschikking wordt gesteld.”.

Art. 9. Artikel 16ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16ter. §1. Jaarlijks wordt een vastrecht aangerekend aan de abonnee.

Het bovengemeentelijke tarief van het vastrecht bedraagt 20 euro per wooneenheid, verminderd met 4 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

Het gemeentelijke tarief van het vastrecht voor de collectieve sanering bedraagt 30 euro per wooneenheid, verminderd met 6 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

Het gemeentelijke tarief van het vastrecht voor de individuele sanering bedraagt 50 euro per wooneenheid, verminderd met 10 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

In geval de watermeter water meet dat niet geleverd wordt ten behoeve van één of meerdere wooneenheden kan het vastrecht daarnaast per watermeter aangerekend worden.

Het bovengemeentelijk tarief van het vastrecht bedraagt 20 euro per watermeter. Het gemeentelijk tarief van het vastrecht bedraagt 30 euro per watermeter.

§2. De variabele prijs wordt berekend op de volgende wijze: $B = T_{kv} \times N$ en $N = 0,025 \times Q$, waarbij:

- 1° B = de variabele prijs, aangerekend aan de abonnee;
- 2° T_{kv} = het tarief om de variabele prijs te berekenen, uitgedrukt in euro per vervuilingseenheid;
- 3° N = de vervuiling;
- 4° Q = het te factureren waterverbruik, uitgedrukt in m^3 .

§3. Het gemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs voor de collectieve sanering mag ten opzichte van het bovengemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs maximaal 1,4 keer hoger zijn.

Het gemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs voor de individuele sanering mag ten opzichte van het bovengemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs maximaal 2,4 keer hoger zijn.

De Vlaamse Regering kan hiertoe de verdere modaliteiten bepalen.

De economische toezichthouder legt de verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage vast in een protocol met de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk.”.

Art. 10. Artikel 16quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16quater. De gemeentelijke tarieven voor de berekening van de variabele prijs en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16bis, §3, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3.”.

Art. 11. Aan hoofdstuk V, afdeling 4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt een onderafdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 2. Aanrekenen van een vergoeding voor water dat niet geleverd wordt door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk”.

Art. 12. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt in onderafdeling 2, ingevoegd bij artikel 11, een artikel 16quater/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/1. §1. In dit artikel wordt verstaan onder gebruiker van een private waterwinning: onder voorbehoud van de toepassing van artikel 35quater, §2 en §3, van de wet van 26 maart 1971 een klant als vermeld in artikel 35quater, §1, 2° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kan een vergoeding aanrekenen aan de gebruiker van een private waterwinning als bijdrage in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning.

De vergoedingen in de kostprijs voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, bestaan op gemeentelijk vlak uit een vastrecht en een variabele prijs. Het vastrecht van de vergoeding mag niet aangerekend worden voor de gebruiker van een private waterwinning die ook abonnee is.

De vergoeding voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting.

De vergoeding voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting.

De bepalingen van artikel 16bis, §3 en §4, en artikel 16ter zijn van overeenkomstige toepassing op de vergoeding, vermeld in het tweede lid.

§2. Als een vergoeding als vermeld in paragraaf 1, wordt aangerekend voor de bovengemeentelijke sanering, wordt het bedrag ervan bepaald conform artikel 16ter van dit decreet, met dien verstande dat Q in dat geval gelijk is aan het aantal m³ water, opgenomen via de private waterwinning. Het water, opgenomen via de private waterwinning, wordt bepaald conform artikel 35quater, §1, 2° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

§3. De gemeentelijke tarieven voor de berekening van de variabele prijs en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16bis, §3, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3.

§4. Wooninrichtingen worden onweerlegbaar vermoed te zijn aangesloten op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur als ze gelegen zijn in een zone van vijftig meter rond het stelsel van de openbare riolering en collectoren dat:
1° is aangesloten op een operationele openbare afvalwaterzuiveringsinstallatie;

- 2° wordt aangesloten op een openbare afvalwaterzuiveringsinstallatie op basis van het zoneringsplan, vermeld in artikel 10.2.3, §1, tweede lid, 20°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, geldig op 1 januari van het jaar in kwestie.

Wooninrichtingen worden onweerlegbaar vermoed te zijn aangesloten op de gemeentelijke collectieve saneringsinfrastructuur als ze gelegen zijn in een zone van vijftig meter rond het stelsel van de openbare riolering en collectoren.

Voor inrichtingen die onder de toepassing van artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971 vallen en die uitsluitend beschikken over een vergunning voor het lozen van huishoudelijk afvalwater, is onderhavige paragraaf ook van toepassing.”.

Art. 13. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 19 juli 2003, wordt een afdeling 4/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 4/1. Berekening van de bijdrage en vergoeding voor grootverbruikers”.

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt in afdeling 4/1, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 16quater/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/2. §1. In dit artikel wordt verstaan onder abonnee en onder gebruiker van een private waterwinning: een klant als vermeld in artikel 35quater, §2 en §3, artikel 35quinquies, §1, en artikel 35septies van de wet van 26 maart 1971.

De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen een bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting aanrekenen aan hun abonnees en kunnen een vergoeding aanrekenen aan de gebruiker van een private waterwinning als bijdrage in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning.

De bijdrage en de vergoeding bestaan uit een variabele prijs.

§2. De bijdragen en de vergoeding op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak worden als onderdeel van de integrale prijs voor het leveren van water via het openbare waterdistributienetwerk opgenomen in de waterfactuur.

De bijdrage en vergoeding voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting respectievelijk de sanering.

De bijdrage en vergoeding voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting respectievelijk de sanering.

§3. De bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding voor de kosten van de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, worden op bovengemeentelijk vlak berekend op basis van de heffingsgegevens over de abonnee of gebruiker van een private waterwinning die door de Vlaamse milieumaatschappij aan exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk bezorgd worden.

De totale bijdrage en vergoeding met betrekking tot een lozingsjaar stemt overeen met het resultaat van de volgende berekeningsmethode: $B = T_{gv} \times VE$, waarbij:

- 1° B = de som van de bijdrage respectievelijk de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of titularis van een private waterwinning met betrekking tot het lozingsjaar;
- 2° VE = de vuilvracht, uitgedrukt in vervuilingseenheden, bepaald conform de wet van 26 maart 1971 met betrekking tot het lozingsjaar en zoals aangeleverd door de VMM aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk;
- 3° Tgv = het eenheidstarief van de heffing met betrekking tot het lozingsjaar voor alle andere heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, van de wet van 26 maart 1971.

De Vlaamse Regering kan daartoe de verdere modaliteiten bepalen.

De economische toezichthouder legt de verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage vast in een protocol met de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk.

§4. De bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, worden op gemeentelijk vlak als volgt berekend: $Bg = Tgv \times Q$, waarbij:

- 1° Bg = de bijdrage respectievelijk de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of titularis van een private waterwinning;
- 2° Tgv = het gemeentelijke tarief en is begrensd op 1,4 keer het eenheidstarief van de heffing voor alle andere heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, van de wet van 26 maart 1971, met betrekking tot het lozingsjaar en vermenigvuldigd met 0,025 VE per m³;
- 3° Q = in geval van:
 - a) de bijdrage: het te factureren of indien van toepassing, het geloosde waterverbruik, uitgedrukt in m³;
 - b) de vergoeding: het waterverbruik of indien van toepassing, het geloosde water uit een private waterwinning, bepaald conform artikel 35quinquies, §12, of artikel 35septies, §2, van de wet van 26 maart 1971, uitgedrukt in m³.

§5. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, onder toezicht van de economische toezichthouder, of de economische toezichthouder kan om economische, ecologische en sociale redenen beperkingen opleggen aan de bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, die op gemeentelijk vlak worden aangerekend. De Vlaamse Regering kan daartoe de voorwaarden bepalen.”.

Art. 15. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt in dezelfde afdeling 4/1 een artikel 16quater/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/3. De gemeentelijke tarieven van de bijdrage en vergoeding en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16quater/2, §5, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3.”.

Art. 16. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt een afdeling 4/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 4/2. Aanrekening van de kosten voor de productie en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie – drinkwatercomponent”.

Art. 17. In hetzelfde decreet wordt in afdeling 4/2, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 16quater/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 16quater/4. De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen de kosten die verbonden zijn aan de productie en levering van het verbruikte water, bestemd voor menselijke consumptie, doorrekenen aan de abonnees met een vastrecht en een variabele prijs.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk rekent het vastrecht aan per wooneenheid.

Het tarief van het vastrecht bedraagt 50 euro per wooneenheid per jaar, verminderd met 10 euro per gedomicilieerde per jaar. Het vastrecht kan niet negatief zijn.

De variabele prijs is afhankelijk van het waterverbruik van de abonnee en wordt bepaald op basis van de tarieven per m³ verbruikt water, vastgelegd conform artikel 12bis.

In geval de watermeter water meet dat niet geleverd wordt ten behoeve van één of meerdere wooneenheden kan het vastrecht daarnaast per watermeter aangerekend worden.

Het tarief van het vastrecht bedraagt 50 euro per watermeter.

De exploitant kan daarnaast een capaciteitsvergoeding aanrekenen. De tarieven van deze capaciteitsvergoeding worden uitgedrukt in euro per watermeter per jaar.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de berekening en aanrekening van het vastrecht, de capaciteitsvergoeding, de variabele prijs, de tariefstructuur van de variabele prijs en de vaststelling van het aantal gedomicilieerden."

Art. 18. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, wordt afdeling V, die bestaat uit artikel 16quinquies, ingevoegd bij decreet van 23 december 2005, opgeheven.

Art. 19. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt het opschrift van afdeling VI vervangen door wat volgt:

"Afdeling 6. Het sociale tarief en vrijstellingen om ecologische of economische redenen".

Art. 20. Artikel 16sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16sexies. §1. Voor de abonnee respectievelijk de gebruiker van een private waterwinning als vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, past de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk voor de aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage respectievelijk vergoeding, vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quater/1 van dit decreet, een sociaal tarief toe als hij zelf op 1 januari van een kalenderjaar een van de volgende tegemoetkomingen geniet:

- 1° het gewaarborgde inkomen voor bejaarden met toepassing van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen met toepassing van de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen;
- 2° het leefloon of levensminimum, toegekend door het OCMW met toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, respectievelijk de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste

- nemen van de steun verleend door de openbare centra voormaatschappelijk welzijn;
- 3° de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
 - 4° de tegemoetkoming hulp aan bejaarden met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
 - 5° de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

Het sociale tarief, vermeld in het eerste lid, geldt ook voor de abonnee en de gebruiker van een private waterwinning, vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, met een gezinslid, gedomicilieerd op hetzelfde adres, dat op 1 januari van het kalenderjaar onder een van de categorieën, vermeld in het eerste lid, valt.

Voor de toepassing van het sociale tarief worden personen die hun wettelijke domicilie hebben in een rust-, verplegings- of andere instelling, en personen die in gemeenschappen, gericht op de verwezenlijking van religieuze of filosofische doelstellingen, hun wettelijke domicilie en levensmiddelen delen, niet beschouwd als leden van hetzelfde gezin.

Het sociale tarief bedraagt een vierde van het tarief voor zowel het vastrecht als de variabele prijs, vermeld in artikel 16ter.

Het sociale tarief wordt pro rata temporis toegekend op het verbruik van hetzelfde kalenderjaar en wordt uitsluitend verleend voor het verbruik op het wettelijke domicilie van de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of tweede lid.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kent aan de gerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, automatisch het sociale tarief toe op grond van de inlichtingen die worden ingewonnen bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of bij andere overheidsinstellingen die de rechten, vermeld in het eerste lid, toekennen.

Als het sociale tarief niet automatisch wordt toegekend op basis van de vermelde inlichtingen, wordt het sociale tarief alleen op schriftelijke aanvraag verleend. Bij die schriftelijke aanvraag van het sociale tarief moet een van de volgende documenten gevoegd worden:

- 1° een attest, uitgereikt door de Rijksdienst voor Pensioenen, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, het gewaarborgde inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen genoten heeft;
- 2° een attest, uitgereikt door het OCMW, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, een door het OCMW toegekend leefloon of levensminimum genoten heeft;
- 3° een attest, uitgereikt door de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of tweede lid, de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap, de tegemoetkoming hulp aan bejaarden of de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap genoten heeft.

De schriftelijke aanvraag van het sociale tarief moet op straffe van verval van het recht op sociaal tarief uiterlijk op 31 december van hetzelfde kalenderjaar waarop het bijgevoegde attest betrekking heeft, bij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk worden ingediend.

§2. Als in een gebouw minstens één gezin is gedomicilieerd, waaraan de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis en 16quater/1, niet rechtstreeks door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk wordt aangerekend, geldt in afwijking van paragraaf 1 dat de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk aan elk gezin dat gedomicilieerd is in dat gebouw, waarvan een gezinslid op 1 januari van het kalenderjaar tot een van de categorieën, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, behoort, een compensatie verleent voor hun aandeel in de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding conform de voorwaarden en de regeling, vermeld in paragraaf 3.

§3. Elke gebruiker die het sociale tarief, vermeld in paragraaf 1, niet kan genieten, maakt aanspraak op een compensatie voor zijn aandeel of dat van zijn gezin in de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van dit decreet, voor hetzelfde kalenderjaar als hij zelf op 1 januari van een kalenderjaar een van de volgende tegemoetkomingen geniet:

- 1° het gewaarborgde inkomen voor bejaarden met toepassing van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen met toepassing van de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen;
- 2° het leefloon of levensminimum, toegekend door het OCMW met toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, respectievelijk de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voormaatschappelijk welzijn;
- 3° de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 4° de tegemoetkoming hulp aan bejaarden met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 5° de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

De compensatie wordt uitsluitend verleend voor het verbruik op het wettelijke domicilie van de gebruiker op 1 januari van hetzelfde kalenderjaar. Per gezin kan jaarlijks slechts één compensatie worden verleend, die wordt uitbetaald aan de referentiepersoon van het gezin.

Voor de toepassing van die compensatie worden personen die hun wettelijke domicilie hebben in een rust-, verplegings- of andere instelling en personen die in gemeenschappen, gericht op de verwezenlijking van religieuze of filosofische doelstellingen, hun wettelijke domicilie en levensmiddelen delen, niet beschouwd als leden van hetzelfde gezin.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kent aan de compensatiegerechtigde, vermeld in het eerste lid, automatisch een compensatie toe op basis van de inlichtingen die worden ingewonnen bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of bij de andere overheidsinstellingen die de rechten, vermeld in het eerste lid, toekennen als de compensatiegerechtigde, vermeld in het eerste lid, de nodige inlichtingen aan de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bezorgt uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar waarin die laatste de inlichtingen bij hem heeft opgevraagd.

Als de compensatie niet automatisch wordt toegekend op basis van de vermelde inlichtingen, wordt de compensatie alleen op schriftelijke aanvraag

verleend. Bij die schriftelijke aanvraag van compensatie moet een van de volgende documenten gevoegd zijn:

- 1° een attest, uitgereikt door de Rijksdienst voor Pensioenen, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, het gewaarborgde inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen genoten heeft;
- 2° een attest, uitgereikt door het OCMW, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, een door het OCMW toegekend leefloon of levensminimum genoten heeft;
- 3° een attest, uitgereikt door de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap, de tegemoetkoming hulp aan bejaarden of de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap genoten heeft.

De schriftelijke aanvraag van compensatie moet op straffe van verval van het recht op compensatie uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar waarop het bijgevoegde attest betrekking heeft, ingediend worden bij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk van het verzorgingsgebied waar het desbetreffende gebouw ligt.

Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald: $C = A + M \times 0,75 \times Tkvc$, waarbij:

- 1° C = de compensatie;
- 2° A = het vastrecht, vermeld in artikel 16ter, §1, voor zover van toepassing, vermenigvuldigd met 0,75;
- 3° M = het aantal gedomicilieerden van het gezin van de compensatiegerechtigde op 1 januari van het kalenderjaar op het domicilieadres van de compensatiegerechtigde;
- 4° $Tkvc$ =
 - a) voor de klanten, vermeld in afdeling 4: het tarief Tkvc, vermeld in artikel 16ter, §2, vermenigvuldigd met 0,75;
 - b) voor de klanten, vermeld in afdeling 4/1: het tarief Tgv, vermeld in artikel 16quater/2, §3, verhoogd met het tarief Tgvg, vermeld in artikel 16quater/2, §4, en vermenigvuldigd met 0,75.

De gebruiker, vermeld in het eerste lid, heeft geen recht op de compensatie, vermeld in het eerste lid, als zijn verbruik aangerekend is of aangerekend kan worden tegen het sociale tarief conform paragraaf 1.

§4. De abonnee respectievelijk de gebruiker van een private waterwinning, vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, die al het huishoudelijke afvalwater dat afkomstig is van zijn woongelegenheden, heeft gezuiverd in een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater, hetzij in eigen beheer of gemeenschappelijk beheer, hetzij gebouwd of geëxploiteerd door de gemeente, gemeentebedrijf, intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband, exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk of een door de gemeente na publieke marktbevraging aangestelde entiteit als vermeld in artikel 1.1.2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, en die aan de voorwaarden, vermeld in het derde lid, voldoet, wordt door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk vrijgesteld van betaling van de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis en 16quater/1 van dit decreet.

Elke gebruiker die al het huishoudelijke afvalwater dat afkomstig is van zijn woongelegenheden, heeft gezuiverd op de wijze, vermeld in het eerste lid, en die de vrijstelling, vermeld in het eerste lid, niet kan genieten, heeft recht op een compensatie in zijn aandeel in de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2, volgens de voorwaarden,

vermeld in paragraaf 3, tweede lid, en die berekend wordt als volgt: $C = A + M \times 0,75 \times Tkvc$, waarbij:

- 1° C = de compensatie;
- 2° A = het vastrecht, vermeld in artikel 16ter, §1, voor zover van toepassing;
- 3° M = het aantal gedomicilieerden van het gezin van de compensatiegerechtigde op 1 januari van het kalenderjaar op het domiciliëadres van de compensatiegerechtigde;
- 4° $Tkvc$ =
 - a) voor de klanten, vermeld in afdeling 4: het tarief Tkv , vermeld in artikel 16ter, §2;
 - b) voor de klanten, vermeld in afdeling 4/1: het tarief Tgv , vermeld in artikel 16quater/2, §3, verhoogd met het tarief $Tgvg$, vermeld in artikel 16quater/2, §4.

De individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater moeten cumulatief voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° als het gaat om een conform bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het reglement betreffende de milieuvergunning als hinderlijk ingedeelde inrichting, moet de exploitatie gemeld of vergund zijn conform de voorschriften, vermeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en het voormelde besluit;
- 2° gebouwd zijn en geëxploiteerd worden volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

De vrijstelling, vermeld in het eerste lid, of de compensatie, vermeld in het tweede lid, kan ook worden toegekend aan de abonnee of de gebruiker van een private waterwinning waarvan de woongegelegenheid met een gecertificeerde individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater is uitgerust en onderhouden wordt volgens de door de Vlaamse Regering vastgestelde regels.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie geldt niet voor individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater die zijn aangelegd nadat de woongegelegenheid al aangesloten kon worden op een rioolwaterzuiveringsinstallatie.

De vrijstelling geldt maximaal vijf jaar nadat de woning aansluitbaar is op de riolering.

Als de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk instaat voor de bouw of exploitatie van de individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater, kent de exploitant automatisch de vrijstelling, vermeld in het eerste lid, of de compensatie, vermeld in het tweede lid, toe als de installatie voldoet aan de voorwaarden, vermeld in het derde lid.

In alle overige gevallen dient de vrijstellingsgerechtigde respectievelijk de compensatiegerechtigde die de vrijstelling respectievelijk de compensatie, vermeld in deze paragraaf, wil genieten, een schriftelijke aanvraag in. Bij die aanvraag moeten de volgende documenten gevoegd zijn:

- 1° als het gaat om een conform bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het reglement betreffende de milieuvergunning als hinderlijk ingedeelde inrichting, een afschrift van de melding of lopende vergunning voor de exploitatie van de individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater;
- 2° een attest, uitgereikt door de burgemeester, waaruit blijkt dat de individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater is gebouwd en wordt geëxploiteerd volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

Het attest, vermeld in punt 2°, heeft in ieder geval een maximale geldigheidsduur van vijf jaar vanaf 1 januari van het jaar waarvoor de burgemeester het attest heeft uitgereikt, tenzij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk beschikt over gegevens waaruit blijkt dat de waterzuiveringsinstallatie tijdens die periode niet wordt uitgebaat volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, of substantieel is gewijzigd.

De schriftelijke aanvraag moet op straffe van verval van het recht op vrijstelling respectievelijk compensatie binnen twaalf maanden na de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk bij de exploitant worden ingediend.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie wordt pro rata temporis toegekend op het verbruik vanaf de datum van ingebruikname van de waterzuiveringsinstallatie.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie is niet cumuleerbaar met het sociale tarief en de compensatie, vermeld in de paragraaf 1, 2 en 3.

§5. Met betrekking tot de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage en de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2, kan de Vlaamse Regering een correctie bepalen, waarmee de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk rekening moet houden om economische of ecologische redenen.

Die correctie kan gaan van een vermindering tot een vrijstelling van de bijdrage van de abonnee of de vergoeding van de gebruiker van de private waterwinning. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om in aanmerking te komen voor die correcties.”.

Art. 21. Aan hoofdstuk V, afdeling 6, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, wordt een artikel 16septies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16septies. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding als vermeld in artikel 16quater/2, §1, van dit decreet, vragen aan de heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, a) en b), van de wet van 26 maart 1971. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen bovengemeentelijke bijdrage als vermeld in artikel 16bis, §1, van dit decreet, en een vergoeding als vermeld in artikel 16quater/1, §1, van dit decreet, vragen aan de heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, c), van de wet van 26 maart 1971.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding als vermeld in artikel 16quater/2, §1, van dit decreet, vragen voor het geloosde afvalwatervolume of het verbruikte water dat het voorwerp uitmaakt van een contract als vermeld in artikel 32septies, §4, van de wet van 26 maart 1971, waarin de vergoeding vermeld wordt.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen gemeentelijke vergoeding als vermeld in artikel 16quater/2, §1, van dit decreet, vragen voor de lozing van grondwater dat onttrokken wordt bij de bronbemalingen die technisch noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van bouwkundige werken, of de aanleg van openbare nutsvoorzieningen, vermeld in subrubriek 53.2 van de indelingslijst van titel I van het Vlareem.”.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Tariefregulering drinkwater

Brussel, 7 september 2015

Adviesvraag: (1) ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging en het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending tot aanpassing van de aanrekening van de kosten voor publieke drinkwatervoorziening en de kosten voor gemeentelijke en bovengemeentelijke sanering en (2) voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende tariefregulering integrale waterfactuur

Adviesvrager: Joke Schauvliege - Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Ontvangst adviesvraag: 27 juli 2015

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring : 3 september 2015 (Minaraad) en 7 september 2015 (SERV)

Mevrouw Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw
Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 BRUSSEL

contactpersonen

Annick Lamote
alamote@serv.be
Dirk Uyttendaele
dirk.uyttendaele@minaraad.be

ons kenmerk

SERV_20150907_tariefregulering_BR_alit

Brussel

7 september 2015

Adviesvraag Tariefregulering drinkwater

Mevrouw de minister

Op 27 juli 2015 vroeg u de SERV en de Minaraad om advies over een ontwerp van decreet en een voortonwerp van besluit inzake de tariefregulering van drinkwater.

SERV en Minaraad hebben hierover gezamenlijk een advies voorbereid.

U vindt het advies in bijlage.

Hoogachtend

Caroline Copers
Voorzitter SERV

Iris Penninckx
Voorzitter Minaraad

Inhoud

KRACHTLIJNEN.....	82
Tariefstructuur	82
Sociale correcties	83
Integrale waterfactuur grootverbruikers	83
Tariefreguleringsmethode.....	83
Budgetneutraliteit	83
ADVIES	84
1 SITUERING	84
2 TOELICHTING BIJ DE ADVIESVRAAG	85
2.1 TARIEFSTRUCTUUR INTEGRALE WATERFACTUUR.....	85
2.1.1 <i>Huishoudelijke klanten</i>	85
Nieuwe tariefstructuur.....	86
Aanpassing sociale correcties	87
2.1.2 <i>Professionele klanten</i>	88
Kleinverbruikers - bedrijven	88
Grootverbruikers - bedrijven	89
2.2 TARIEFREGULERINGSMETHODE DRINKWATER	90
3 BEOORDELING EN AANBEVELINGEN	91
3.1 TARIEFSTRUCTUUR INTEGRALE WATERFACTUUR.....	94
3.1.1 <i>Globale beoordeling</i>	94
Sterke inzet op uniformiteit	95
Effect op rationeel watergebruik zeer beperkt	95
Gezinscorrecties kunnen nog geoptimaliseerd worden	96
Dossier vereist adequate reguleringsimpactanalyse	96
Beoordeling milieueffecten ontbreekt	97
3.1.2 <i>Bemerkingen</i>	97
Scenariokeuze.....	97
Uniform vastrecht	98
Progressief variabel tarief.....	100
Keuzevrijheid vlak / progressief variabel tarief	100
3.1.3 <i>Aanbevelingen</i>	101
Veranker principe van progressief tarief huishoudens in het decreet	101
Pas luxetarief integraal toe in tweede verblijven en maak uitzondering voor studentenverblijven	101
Optimaliseer de gezinscorrecties en heb oog voor nieuwe gezinsvormen	101
Onderzoek meer alternatieven inzake gradatie variabel tarief en onderzoek effect op waterverbruik	102
3.2 SOCIALE CORRECTIES	102
3.2.1 <i>Globale beoordeling</i>	102

Eenzelfde correctie in elke gemeente is positief.....	102
Uniforme korting op integrale factuur is meer transparant maar ongelijkheid blijft	102
Financiering (blijft) onduidelijk	103
3.2.2 Bemerkingen.....	103
Verschuiving tussen componenten waterfactuur en implicaties op doorrekening.....	103
Afbakening doelgroep.....	103
3.2.3 Aanbevelingen	103
Onderzoek uniforme sociale maximumtarieven en alternatieve financiering SODV	103
Evalueer en stel de doelgroep bij in het kader van het VAPA	104
3.3 INTEGRALE WATERFACTUUR VOOR GROOTVERBRUIKERS.....	104
3.3.1 Globale beoordeling	104
Geen garanties voor meer transparantie	104
3.3.2 Aanbevelingen	105
Ontwerp eenvormige berekeningsbijlage bij integrale waterfactuur	105
Verduidelijk berekeningsbasis van gemeentelijke saneringsbijdrage/vergoeding	105
3.4 TARIEFREGULERINGSMETHODE DRINKWATER	106
3.4.1 Globale beoordeling	106
Voldoende lange tariefperiode met garanties om tariefschokken te vermijden.....	106
Stimuli tot efficiëntiewinsten erg vrijblijvend.....	106
3.4.2 Bemerkingen.....	107
Uitdagingen WaterRegulator zijn zeer groot.....	107
Tariefplan : publieke consultatie en goedkeuring door vennoten.....	107
Concrete vragen bij beoordeling tariefplannen	108
3.4.3 Aanbevelingen	108
Bevorder transparantie en onderzoek hoe resultaten benchmark meer sturend kunnen werken.....	108
Voorzie richtlijnen voor bepaling tarieven en doorrekening correcties.....	109
3.5 BUDGETNEUTRALITEIT	109
Budgetneutraliteit niet voor alle actoren gegarandeerd	109
BRONNEN.....	111
LIJST MET FIGUREN EN TABELLEN.....	111
BIJLAGEN.....	112
1 TARIEFSTRUCTUUR	112
Variatie huidige tarieven drinkwater.....	112
Impact uniform vastrecht drinkwater per drinkwaterbedrijf	113
Impact nieuwe tariefstructuur op prikkels voor rationeel watergebruik	114
Enkele alternatieve scenario's.....	115
2 SOCIALE CORRECTIES	116
Zeer grote verschillen tussen gemeenten.....	116
Gemiddelde korting verhoogt van 69 % naar 75 %	117
Verschuiving van sanerings- naar drinkwatercomponent	118

Krachtlijnen

De voorliggende adviesvraag kadert volgens SERV en Minaraad niet in een coherente en gedragen toekomstvisie op de financiering van het waterbeleid. In dit advies beperken de raden zich daarom tot bemerkingen op het voorstel an sich. Zij doen hiermee geen afstand van hun vroegere standpunten omtrent het ruimer kader binnen het waterbeleid.

De raden geven in dit advies een beoordeling en formuleren aanbevelingen bij :

1. de tariefstructuur integrale waterfactuur voor huishoudens en professionele kleinverbruikers
2. de sociale correcties
3. de integrale waterfactuur voor grootverbruikers
4. de tariefreguleringsmethode voor drinkwater
5. de vooropgestelde budgetneutraliteit

Tariefstructuur

SERV en Minaraad stellen vast dat bij de opmaak van de nieuwe tariefstructuur gedeeltelijk is rekening is gehouden met aanbevelingen die de SERV in 2014 formuleerde. Het nieuwe tariefvoorstel bevat zonder twijfel positieve elementen. Zo wordt sterk ingezet op uniformiteit en wordt een progressieve tariefschaal ingevoerd voor huishoudens die rekening houdt met de gezinssamenstelling.

Niettemin vinden de raden dat te veel aandacht is uitgegaan naar de compensatie van de afschaffing van de kosteloze levering en te weinig alternatieven onderzocht zijn ten opzichte van wat in het regeerakkoord is bepaald. Het dossier vereist volgens de raden een reguleringssimpactanalyse.

Kijkend naar de meervoudige uitdagingen van een tariefaanpassing is volgens de raden zeer weinig aandacht uitgegaan naar de ecologische en economische aspecten. Zo ontbreekt een inschatting van de effecten op het leefmilieu. De raden verwachten een zeer beperkt effect op het rationeel watergebruik. Simulaties tonen aan dat de prikkel om rationeel om te gaan met drinkwater voor de meeste huishoudens en voor alle professionele kleinverbruikers kleiner wordt dan nu. Evenmin is een inschatting gemaakt op de financierbaarheid van een infrastructuur met voornamelijk vaste kosten. De drinkwaterbedrijven zien hun inkomsten uit vaste vergoeding sterk dalen, terwijl in hoofde van het merendeel van de abonnees de vaste vergoeding toeneemt door de invoering van een vastrecht op sanering.

De raden formuleren ook een aantal methodologische bemerkingen bij de scenariokeuze. De keuze gebeurde op basis van gemiddelden die bovendien niet gebaseerd zijn op een adequate dataset.

De raden formuleren vier concrete aanbevelingen bij de vooropgestelde tariefstructuur.

Ten eerste vragen ze om het principe van progressiviteit van de variabele tarieven voor huishoudens decretaal te verankeren.

Ten tweede moet voor tweede verblijven integraal het luxetarief toegepast worden.

Ten derde moeten de gezinscorrecties geoptimaliseerd worden.

En tenslotte zouden meer alternatieven moeten onderzocht worden inzake de gradatie van het variabel tarief en moet het effect op het waterverbruik ingeschat worden.

Sociale correcties

SERV en Minaraad vinden het positief dat voortaan elke gemeente eenzelfde korting zal toepassen op de gemeentelijke saneringsbijdrage. Ze ondersteunen ook de toepassing van eenzelfde kortingspercentage op de drie componenten van de integrale waterfactuur.

De financiering van de sociale correcties blijft voor de raden onduidelijk.

De raden formuleren drie concrete aanbevelingen bij de sociale correcties.

Ten eerste moeten uniforme sociale maximumtarieven en een alternatieve financiering voor sociale openbare dienstverplichtingen onderzocht worden.

Ten tweede moet de doelgroep die recht heeft op sociale correcties geëvalueerd en bijgesteld worden. Dit dient te gebeuren in het kader van het Vlaams Actieplan voor Armoede.

Ten derde moet de nieuwe tariefstructuur gestroomlijnd worden met de procedure voor wanbetaling.

Integrale waterfactuur grootverbruikers

Volgens de raden biedt het louter samenbrengen van verschillende afrekeningen op één factuur voor grootverbruikers geen garanties voor meer transparantie.

De raden bevelen aan om een eenvormige berekeningsbijlage bij de integrale waterfactuur te voegen en zij formuleren enkele concrete suggesties hiervoor. Om discussies over de berekeningsbasis van de gemeentelijke saneringsbijdrage/vergoeding uit te sluiten vragen ze om in het decreet en in de memorie te verduidelijken dat rekening moet gehouden worden met het effectief geloosd volume en niet met het gemeten watergebruik.

Tariefreguleringsmethode

SERV en Minaraad ondersteunen de vooropgestelde duur van 6 jaar voor de tarifaire periode.

De raden vinden de managementvrijheid van de drinkwaterbedrijven vrij groot zowel op het vlak van voorop te stellen efficiëntiewinsten als inzake het te bepalen rendement. Ze hebben twijfels bij de stimuli tot efficiëntiewinsten. De uitdagingen voor de regulator zijn volgens de raden vrij groot. Zij formuleren ook enkele concrete vragen bij de beoordeling van de tariefplannen, o.a. inzake de indexering, de vermogenskosten en het rendement.

Concreet vragen de raden om de resultaten van de vrijwillige benchmarks als een meer sturend instrument aan te wenden en hierover op een transparante manier te communiceren zodat duidelijk wordt tot welke efficiëntiewinsten dit leidt.

De raden vragen ook aan de regulator om richtlijnen op te stellen die verduidelijken hoe en aan wie sociale correcties en de gezinscorrectie moeten aangerekend worden.

Budgetneutraliteit

Tot slot formuleren de raden nog een aantal bemerkingen bij het principe van budgetneutraliteit, wat volgens hen niet overal gegarandeerd is.

Advies

1 Situering

Op 27 juli 2015 ontvingen SERV en Minaraad een adviesvraag van Vlaams Minister van Leefmilieu, Natuur en Landbouw Schauvliege over een ontwerp van decreet tot aanpassing van de aanrekening van de kosten voor publieke drinkwatervoorziening en de kosten voor gemeentelijke en bovengemeentelijke sanering en een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende tariefregulering integrale waterfactuur.

De adviestertermijn bedraagt 30 dagen, maar werd gelet op de vakantieperiode, verlengd tot 7 september.

De aanleiding van deze adviesvraag zit vervat in volgende bepalingen uit het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 en de Beleidsnota Omgeving¹:

- de afschaffing van de kosteloze levering van 15 m³ drinkwater per persoon
- de invoering van een vaste vergoeding op de saneringscomponenten van de integrale waterfactuur met tegelijkertijd een verlaging van de variabele tarieven
- de vermindering van de vaste vergoedingen in functie van kindertal- of gezinsomvang
- de invoering van een integrale en transparante waterfactuur voor grootverbruikers en een elektronische aangifte.

De drie eerste bepalingen dienen gerealiseerd met ingang van 1 januari 2016.

Tegelijk legt de Vlaamse regering via het besluit ook de nadere regels vast met betrekking tot de tariefregulering voor drinkwater waarvoor het Vlaams gewest door de 6de staatshervorming bevoegd is geworden sinds 1 juli 2014.

Deel 2 van dit advies geeft toelichting bij de aangekondigde aanpassingen.

In deel 3 formuleren de SERV en de Minaraad hun commentaren en aanbevelingen bij de nieuwe tariefstructuur en bij de voorgestelde methodologie van tariefregulering. De raden baseren zich hierbij in belangrijke mate op publicaties van de SERV over watertarieven² en sociale aspecten van het waterbeleid³, adviezen van de Minaraad over het waterbeleid m.b.t. een algemene overheidsvisie op de financiering van het waterbeleid⁴, de rol van en de samenhang tussen financiële instrumenten daarbij⁵ en een gezamenlijk advies⁶ van Minaraad,

¹ Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019 "Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan" p. 18 en 76-77 en Beleidsnota 2014-2019 Omgeving "Een maatschappelijk gedragen en geïntegreerd omgevingsbeleid voor een kwaliteitsvolle omgeving" p. 39.

² SERV (2014) [Tarifiering van drinkwater : analyse en aanbevelingen](#) Brussel, 16 juni 2014.

³ SERV (2012) [Rapport : Sociale aspecten van waterbeleid](#) Brussel, 21 november 2012.

⁴ Minaraad (1999), Advies over richtinggevende principes voor integraal waterbeleid, Brussel, 21 december 1999.

⁵ Minaraad (2009) Advies over verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het waterzuiveringsbeleid, 19 februari 2009

⁶ Minaraad, SERV en SALV (2013) Advies over de tweede waterbeleidsnota, juni 2013

SERV en SALV en besprekingen over (tarief)regulering van energielevering in de SERV-commissie Energie en Omgevingsbeleid en de werkcommissies milieuhygiëne en strategie & governance van de Minaraad.

Waar mogelijk en zinvol onderbouwen de raden hun standpunt met cijfergegevens die in de bijlage van dit advies zijn terug te vinden.

2 Toelichting bij de adviesvraag

De adviesvraag heeft betrekking op de tariefregulering voor drinkwater en op de tariefstructuur van de integrale waterfactuur voor huishoudens en bedrijven/kleinverbruikers. Voor bedrijven/grootverbruikers worden enkele verdere stappen gezet naar een integrale waterfactuur.

De bepalingen die betrekking hebben op het vast recht voor drinkwater en voor sanering worden decretaal geregeld. Ook het principe van aanrekening van de gemeentelijke saneringsbijdrage/vergoeding voor grootverbruikers wordt decretaal verankerd. De structuur van de variabele tarieven wordt via het besluit vastgelegd. Bepalingen inzake de sociale correcties zitten zowel vervat in het decreet als in het besluit.

De nadere regels met betrekking tot de tariefreguleringsmethode worden vastgelegd in het besluit.

Hierna volgt een korte toelichting bij de voorgestelde regelgeving.

2.1 Tariefstructuur integrale waterfactuur

De focus van de hervorming ligt op de tariefstructuur van de integrale waterfactuur van huishoudelijke klanten. Ook voor professionele kleinverbruikers komen er aanpassingen in de tariefstructuur. Voor grootverbruikers worden een aantal bepalingen decretaal verankerd, maar die wijzigen niet de huidige wijze van kostentoerekening.

Bij de voorstellen tot tariefherschikking wordt het principe van **budgetneutraliteit** vooropgesteld. Dit impliceert dat de drinkwaterbedrijven globaal genomen evenveel innen via de integrale waterfactuur voor de respectievelijke componenten levering en distributie van drinkwater en inzameling en zuivering van afvalwater.

Hierna worden de wijzigingen voor huishoudelijke en professionele klanten kort toegelicht.

2.1.1 Huishoudelijke klanten

Voor de huishoudelijke klanten komt er een uniforme tariefstructuur met een gezinsgecorrigeerde vaste vergoeding van 50 euro voor de levering van drinkwater en 50 euro voor sanering van afvalwater. Tegelijk worden ook de sociale correcties aangepast en meer uniform gemaakt.

Nieuwe tariefstructuur

Tabel 1 geeft een schematisch overzicht van de huidige en de voorgestelde tariefstructuur. De wijzigingen zijn rood gemarkeerd. De bepalingen met betrekking tot de vaste vergoeding worden decretaal verankerd. De invoering van een progressieve tariefstructuur en de grenzen tussen de tarieven worden via het besluit van de Vlaamse Regering geregeld.

Tabel 1 Vergelijking huidige en nieuwe tariefstructuur huishoudens

component integrale waterfactuur	2015	vanaf 2016
DRINKWATER	<u>variabel</u> – uniform tarief per m³ (≠ per DWB⁷) – eerste 15 m³ per gedomicilieerde gratis <u>vaste vergoeding per wooneenheid</u> ≠ per DWB : min € 22 – gem € 56 – max € 68	<u>variabel</u> – afschaffing gratis m³ – progressieve schaal met basis- en luxetarief – luxe = 2x basis – grens basis / luxe = 30 m³ per wooneenheid + 30 m³ per gedomicilieerde – ≠ per DWB <u>vastrecht per wooneenheid</u> – € 50 voor alle DWB – korting € 10 pp (max korting = € 50)
RIOLERING	<u>variabel</u> – vlak tarief per m³ (≠ per gemeente) – max 1,4 keer bovengemeentelijk tarief – max 2,4 bij individuele sanering in collectief beheer geen vaste vergoeding	<u>variabel</u> – progressief tarief volgens principe van drinkwatercomponent – ≠ per gemeente – max 1,4 bovengemeentelijk collectieve sanering – max 2,4 bovengemeentelijk individuele sanering in collectief beheer <u>vastrecht per wooneenheid</u> – € 30 voor collectieve sanering – korting van € 6 pp (max korting = € 30) – € 50 voor individuele sanering in collectief beheer – korting van € 10 pp (max korting = € 50)
ZUIVERING	<u>variabel</u> – vlak tarief van € 1,2088 / m³ (excl. btw) geen vaste vergoeding	<u>variabel</u> – progressief tarief volgens principe drinkwatercomponent, uniform Vlaams gewest (basistarief < huidig tarief) – vrijstelling bij individuele sanering <u>vastrecht per wooneenheid</u> – € 20 – korting van € 4 pp (max korting = € 20) – vrijstelling bij individuele sanering

Aanpassing sociale correcties

Naast de tariefstructuur worden ook de sociale correcties aangepast. De doelgroep die recht

⁷ Met uitzondering van Farys en Vivaqua die een gezinsgemoduleerde progressieve schaal hanteren.

heeft op een sociale correctie wijzigt niet, enkel de wijze van berekening van de sociale correcties wordt aangepast. Tabel 2 geeft een overzicht van de huidige en de toekomstige berekeningswijzen.

Tabel 2 Vergelijking huidige en toekomstige sociale correcties

component integrale waterfactuur	2015	vanaf 2016
DRINKWATER	variabel : geen korting vaste vergoeding : 100 % vrijstelling	75 % korting op integrale waterfactuur
RIOLERING	korting ≠ per gemeente 100% - 50 % - 25 %	
ZUIVERING	100 % korting	

Voor huishoudens met een collectieve meter blijft het systeem van **compensaties** behouden. Deze worden afgestemd op de korting van 75 % op de integrale waterfactuur en berekend op basis van een forfaitair gebruik van 30 m³ per gedomicilieerde.

2.1.2 Professionele klanten

Professionele gebruikers worden onderverdeeld in klein- en grootverbruikers⁸. Het onderscheid tussen klein- en grootverbruikers gebeurt op basis van de criteria geldig in de heffingsregeling meer bepaald een drinkwaterverbruik vanaf 500 m³ en/of een eigen waterwinning met een pompvermogen vanaf 5 m³ per uur.

Kleinverbruikers - bedrijven

Tabel 3 geeft een overzicht van de nieuwe tariefstructuur voor professionele kleinverbruikers. In tegenstelling tot huishoudens blijft een vlak tarief behouden. De vaste vergoeding of vastrecht voor levering van drinkwater en sanering van afvalwater worden net zoals voor huishoudens op 2 x 50 euro in totaal gebracht. Het indelingscriterium voor progressief / vlak tarief is de al dan niet aanwezigheid van een wooneenheid.

Van deze indeling kan afgeweken worden indien de abonnee of exploitant kan aantonen op basis van het al dan niet aanwezig zijn van bedrijfsactiviteiten of huishoudelijke activiteiten dat hij tot de ene dan wel tot de andere categorie behoort.

⁸ Groot – of klein verbruik geeft dus geen indicatie over de indeling huishoudens of bedrijven. Er zijn ook huishoudelijke klanten met een verbruik van meer dan 500 m³. Dit is vooral het geval bij collectieve aansluitingen met één watermeter voor meerdere wooneenheden.

Tabel 3 Vergelijking huidige en nieuwe tariefstructuur kleinverbruikers

component integrale waterfactuur	2015	vanaf 2016
DRINKWATER	Idem als huishoudens, sommige drinkwater-bedrijven hanteren specifieke tarieven voor professionele gebruikers	<u>variabel</u> – vlak tarief (situeert zich tussen basis en luxetarief van huishoudens) – ≠ per DWB <u>vaste vergoeding per abonnee</u> – € 50 (bij gedomicilieerden korting € 10 pp (max korting = € 50)) – capaciteitsvergoeding voor afwijkende Ø (vaste vergoeding wordt in rekening gebracht)
RIOLERING	<u>variabel</u> – vlak tarief per m³ (≠ per gemeente) – maximaal 1,4 bovengemeentelijk bij collectieve sanering – maximaal 2,4 bovengemeentelijk bij individuele sanering in collectief beheer	<u>variabel</u> – vlak tarief per m³ (situeert zich tussen basis en luxetarief van huishoudens) – ≠ per gemeente – max 1,4 bovengemeentelijk collectieve sanering – max 2,4 bovengemeentelijk individuele sanering in collectief beheer <u>vaste vergoeding per watermeter</u> – € 30 collectieve sanering – korting van € 6 pp (max korting = € 30) – € 50 individuele sanering – korting van € 10 pp (max korting = € 50)
ZUIVERING	<u>variabel</u> – vlak tarief van € 1,2088 / m³ (excl. btw)	<u>variabel</u> – vlak tarief per m³ <u>vaste vergoeding per watermeter</u> – € 20 collectieve sanering – korting van € 4 pp (max korting = € 20) – vrijstelling ingeval individuele sanering

Grootverbruikers - bedrijven

Voor grootverbruikers worden het principe van de integrale waterfactuur en de berekeningswijze van de gemeentelijke bijdrage en –vergoeding decretaal verankerd. Berekeningen kunnen dus nog zowel op basis van aantal m³ (opgenomen of geloosd) of op basis van een individueel tarief berekend op basis van vuilvracht. Dit individueel tarief wordt afgetopt op het standaardtarief geldig in de gemeente.

Enkele bepalingen maken de invoering van een integrale waterfactuur voor grootverbruikers op termijn mogelijk.

Voor grootverbruikers, dus vanaf een verbruik van > 500 m³, zullen drinkwaterbedrijven kunnen afwijken van de vlakke tariefstructuur. Een aantal drinkwaterbedrijven⁹ past dit nu reeds toe, maar de grens ligt wel meestal veel hoger dan 500 m³. Zeer grote waterverbruikers hebben vaak individuele contracten waarvan de tarieven niet bekend zijn.

2.2 Tariefreguleringsmethode drinkwater

Voor de bepaling van de variabele tarieven voor de productie en levering van drinkwater wordt een *hybride* tariefmethode voorgesteld, welke gebaseerd is op bouwstenen van generieke tariefreguleringsmodellen.

Het tariefreguleringsproces bestaat uit drie onderdelen :

1. opstellen en goedkeuren van het tariefpad, onderbouwd door een tariefperiode van 6 jaar
2. jaarlijkse indexering en opvolging
3. (uitzonderlijk) bijsturen van het tariefpad

De belangrijkste kenmerken zijn :

■ **tarifaire periode van 6 jaar**

- afstemming op de looptijd van de langetermijnvoorzieningsplannen die exploitanten moeten opmaken vanaf 2017
- om tariefschokken te vermijden wordt de mogelijkheid voorzien om **binnen de tarifaire periode tariefaanpassingen** door te voeren. Dit kan zowel op initiatief van de regulator (ten vroegste na 3 jaar) als op initiatief van de exploitanten. Redenen tot aanpassing kunnen zijn :
 - aanpassing openbare dienstverplichtingen
 - nieuwe normen
 - uitbreiding takenpakket
 - sterke afwijking van reële inkomsten t.o.v. voorziene inkomsten vb. omwille van sterke daling in verbruik (materialiteitstoets)
 - niet realisatie van vooropgestelde kostenbesparingen of productiviteitsverhogingen
 - een te grote tariefsprong na tarifaire periode

■ **kostendekkend inclusief vermogenskosten**

- uitgangspunt is **volledige kostendekking** van de verantwoorde nodige middelen voor de productie en levering van drinkwater aan abonnees. Deze nodige middelen omvatten :
 - kosten van productie en levering van drinkwater
 - kosten voortkomend uit regelgeving (sociale, operationele en andere) openbare dienstverplichtingen, ander van toepassing zijnde wetgeving (veiligheid, arbeidsomstandigheden, vennootschap enz).

⁹ Degressieve tarieven vanaf : 6000 m³ (De Watergroep), 1200 m³ (IWVA), 1000 m³ (IWVB en Knokke-Heist) en 500 m³ (Farys)

- financiële kosten¹⁰
- belastingen¹¹ op het resultaat
- **efficiëntieverbeteringen** (kostenbesparing, productiviteitsverhoging) moeten significant, meetbaar en auditeerbaar opgenomen worden in het tariefplan
- maatregelen ter **stimulering van duurzaam watergebruik** moeten eveneens significant, meetbaar en auditeerbaar opgenomen worden in het tariefplan. Deze maatregelen moeten rekening houden met de onderscheiden specifieke doelgroepen van de exploitant.
- **jaarlijkse indexering**
 - telkens op 1 januari
 - kan leiden tot een **stijging of daling** van de tarieven
 - op basis van **gewogen korf** van indexen met een vaste niet indexeerbare component van 20 %, 50 % referteloonindex, 20% consumptie-index en 10 % materiaalindex
- **managementvrijheid en zelfregulering exploitanten**
 - exploitanten worden expliciet vrij gelaten om efficiëntieverbeteringen voor te stellen, met mogelijkheid dat WaterRegulator bijkomende eisen stelt zoals het behalen van prestatienormen
 - geen normen wat betreft rendement
- **jaarlijkse monitoring door WaterRegulator**
 - opvolging voorgenomen efficiëntieverbeteringen
 - opvolging budgettering
- **bijkomende verplichtingen bij indiening tariefplan**
 - resultaat van verplichte consultatie van abonnees over tariefplan
 - conformiteitsattest van bedrijfsrevisor
 - voorafgaande goedkeuring gemeentelijke vennoten

Via ministerieel besluit zullen nog nadere bepalingen vastgelegd worden over de verplichte onderdelen van het tariefplan, het rapporteringssjabloon, de opvolgingsrapportering, de materialiteitstoets en de procedure tot bijsturing van het tariefpad.

3 Beoordeling en aanbevelingen

Bemerking vooraf

In het gezamenlijk advies over de tweede waterbeleidsnota formuleerden de raden kritiek op het uitblijven van een financieringsplan van het waterbeleid op lange termijn en een investeringstraject

¹⁰ In het besluit is sprake van financiële kosten en de toelichtingsnota spreekt over vermogenskosten. Het is niet duidelijk hoe dit precies moet geïnterpreteerd worden.

¹¹ Op voorstel van de federale regering zullen intercommunales vanaf 2016 onderworpen worden aan de vennootschapsbelasting. Het is momenteel nog onduidelijk welke drinkwaterbedrijven effectief zullen onderworpen worden aan de vennootschapsbelasting. Dit zal geval per geval bekeken worden.

voor de waterzuivering. Zij drongen er op aan dat dit nog in de loop van de legislatuur zou gerealiseerd worden. Beide moeten volgens de raden gekaderd worden in een coherente en gedragen toekomstvisie op de financiering van het waterbeleid.

De voorliggende adviesvraag dekt slechts een deel van de financieringsbehoeften en is niet gekaderd in een coherente en gedragen toekomstvisie op de financiering van het waterbeleid. De raden beperken zich daarom in dit advies tot een aantal bemerkingen op het voorstel an sich. Dat betekent niet dat ze afstand doen van hun vroegere standpunten omtrent het ruimer kader binnen het waterbeleid.

SERV en Minaraad zijn om advies gevraagd over een voorontwerp van decreet en een ontwerpbesluit. De raden appreciëren de bundeling van beide ontwerpteksten in één adviesvraag. Een globale beoordeling van de nieuwe tariefstructuur zou niet mogelijk zijn bij aparte adviesvragen.

De raden merken wel op dat ze de keuze tussen een decretale bepaling of uitwerking via een besluit niet altijd logisch vinden. Waarom wordt bijvoorbeeld het principe van een progressieve tariefschaal voor huishoudens niet decretaal vastgelegd? De concrete uitwerking ervan hoort wel thuis in een besluit. Waarom wordt de regeling inzake sociale compensaties decretaal geregeld voor de saneringscomponenten en via het besluit voor de levering van drinkwater?

Gelet op de verwevenheid van de bepalingen in het voorontwerp van decreet en het ontwerpbesluit - voornamelijk inzake tariefstructuur en sociale correcties - opteren de raden in dit advies voor een thematische aanpak in plaats van een aparte bespreking van de ontwerpteksten.

Volgende thema's komen verder aan bod in dit advies :

1. Tariefstructuur
2. Sociale correcties
3. Integrale waterfactuur grootverbruikers
4. Tariefreguleringsmethode
5. Budgetneutraliteit

Bij de vier eerste thema's geven de raden telkens een globale beoordeling en bemerkingen, gevolgd door aanbevelingen tot bijsturing van de voorgestelde regelgeving.

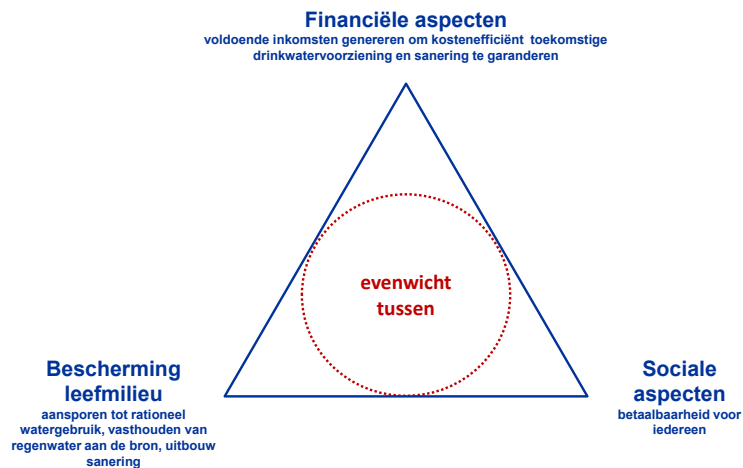
Vooraf zetten de raden de uitdagingen van watertarifiering op een rijtje in een kaderstuk¹².

¹² Op basis van de uitwerking door de SERV in [Tarifiering van drinkwater : analyse en aanbevelingen](#) Brussel, 16 juni 2014 p. 25.

MEERVOUDIGE UITDAGINGEN VAN EEN TARIEFAANPASSING

Naast ecologische en economische duurzaamheid vormen ook betaalbaarheid en billijkheid een belangrijke doelstelling voor een goede tariefstructuur. Figuur 1 geeft een overzicht van de verschillende uitdagingen.

Figuur 1 Uitdagingen tariefstructuur

Productie en levering drinkwater

Bij **ecologische duurzaamheid** staat centraal dat het waterprijsbeleid adequate prikkels moet bevatten voor gebruikers om de watervoorraden efficiënt te benutten. Op die manier wordt bijgedragen aan de milieudoelstellingen van de Kaderrichtlijn Water : het bereiken van de goede kwantitatieve toestand van grondwaterlagen en het zorgen voor een evenwicht tussen onttrekking en aanvulling van grondwater. Via de relatie tussen kwantiteit en kwaliteit van oppervlaktewater zijn ook de kwaliteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater relevant. Het voorkomen van waterschaarste staat hierbij centraal. Verschillende elementen kunnen aanleiding geven tot waterschaarste in Vlaanderen : lage waterbeschikbaarheid, klimaatverandering, toenemende verharding en de demografische evolutie. Ook waterkwaliteit kan onder druk komen te staan ten gevolge van de klimaatverandering, door toename hormoonverstorende stoffen, ... Een daling van de waterkwaliteit verplicht de drinkwaterbedrijven extra ingrepen te doen om drinkwater tegen vooropgestelde normen te produceren, wat uiteraard gevolgen heeft voor de waterprijs.

Bij **economische duurzaamheid** komt het erop aan de nodige middelen te genereren om de toekomstige drinkwatervoorziening veilig te stellen. Gelet op de monopoliepositie van de drinkwaterbedrijven dient hierbij extra aandacht besteed te worden aan kostenefficiënte bedrijfsvoering.

Ten slotte moeten watertarieven ook rekening houden met **sociale aspecten**. Drinkwater en sanering moeten betaalbaar zijn voor iedereen. Een tariefstructuur moet niet enkel garanties inbouwen inzake betaalbaarheid, maar moet ook een billijke verdeling van de kosten weerspiegelen.

Een evenwicht vinden tussen de verschillende doelstellingen is niet evident, omdat ze soms tegenstrijdig zijn. Dit vormt een extra uitdaging bij een tariefaanpassing. Hierbij stellen zich twee dilemma's :

1. Economische en ecologische doelstelling matchen niet

Vanuit de optiek van rationeel watergebruik en het vasthouden van water aan de bron lijkt het logisch om het aandeel in de vaste kosten te beperken en de variabele kosten sterk progressief te maken. Deze logica staat

evenwel haaks op de kostenstructuur van de drinkwaterbedrijven, waarvan de vaste kosten ongeveer 80 % bedragen. Er moet dus een evenwicht gezocht worden tussen beide doelstellingen.

2. Rationeel watergebruik verschilt volgens gezinsgrootte

Een groot gezin kan relatief zuinig omspringen met drinkwater en gemiddeld toch meer betalen dan een kleiner huishouden dat niet zuinig is. Vanuit billijkheidsoverwegingen lijkt het aangewezen om voor de vaststelling van progressieve tarieven rekening te houden met de gezinssamenstelling.

Sanering afvalwater

De sociale en economische aspecten zijn gelijkaardig voor drinkwatervoorziening en sanering. De ecologische aspecten verschillen echter wezenlijk omdat de uitbouw en het goed functioneren van de saneringsinfrastructuur cruciaal is voor het behalen van de milieudoelstellingen. De financiering van de saneringsinfrastructuur die hoe langer hoe meer bepaald wordt door de tarieven, is rechtstreeks bepalend voor (de snelheid van) het bereiken van de milieudoelstelling. Ook bij de tariefzetting voor sanering stellen zich twee dilemma's of spanningsvelden vast :

1. Spanning tussen financiële en sociale/economische aspecten

Om de achterstand inzake investering in – voornamelijk gemeentelijke – saneringsinfrastructuur weg te werken investeert het Vlaams gewest rechtstreeks via werkingsbijdragen uit het Minafonds (voor zuivering) en RIO-subsidies. Dit volstaat evenwel niet en wordt bovendien afgebouwd. In de aangekondigde discussie over de lange termijnfinanciering van het waterbeleid is een essentiële vraag hoe de financiële uitdaging verzoend kan worden met de betaalbaarheid voor huishoudens en bedrijven.

2. Spanning – maar ook congruentie – tussen de economische en de ecologische doelstelling

De spanning tussen noodzakelijke prikkels tot rationeel watergebruik en de kostenstructuur speelt ook bij sanering. Er is echter ook een ander aspect dat in de omgekeerde richting werkt : het afvoeren van hemelwater vormt de grootste kostendrijver in de sanering én is ongewenst vanuit milieuoogpunt. SERV en Minaraad geven in dit verband de voorkeur aan een sturend instrument met ecologische incentives om de lozing van hemelwater in de publieke afvoer te beperken, maar die tegelijk sociaaleconomische aspecten in rekening brengt.

3.1 Tariefstructuur integrale waterfactuur

3.1.1 Globale beoordeling

SERV en Minaraad stellen vast dat bij de opmaak van de nieuwe tariefstructuur gedeeltelijk rekening is gehouden met aanbevelingen die de SERV in 2014 formuleerde. Het nieuwe tariefvoorstel bevat zonder twijfel positieve elementen. Niettemin hebben de raden de indruk dat bij het ontwerp van een nieuwe tariefstructuur veel aandacht is uitgegaan naar de compensatie van de afschaffing van de kosteloze levering, wat te verklaren is gelet op de discussie over de koopkracht. Tegelijk stellen de raden vast dat te weinig alternatieven onderzocht zijn ten opzichte van wat in het regeerakkoord werd bepaald.

Kijkend naar de meervoudige uitdagingen van een tariefaanpassing stellen de raden vast dat zeer weinig aandacht is uitgegaan naar de economische en ecologische aspecten. Zo ontbreekt een inschatting van de effecten op het leefmilieu. Evenmin is onderzocht welke maatregelen nodig zijn op het vlak van tariefstructuur / tariefregulering om de nieuwe tariefstructuur te verzoenen met de uitdaging om een infrastructuur met voornamelijk vaste kosten te financieren. Bovendien rijst de vraag hoe de vaste kosten voor de waterinfrastructuur toegerekend moeten worden aan de gezinnen. Theoretisch zijn er immers heel wat mogelijkheden : bv. een

vergoeding per aansluiting en/of per gezinslid, een capaciteitsvergoeding, in functie van kenmerken van de woning en het perceel waarop de woning ligt (bv. breedte van het perceel), in functie van het gebied waarin de woning ligt voor zover gebiedskenmerken (landelijk, stedelijk,...) van invloed zijn op de kosten voor de infrastructuur, of een combinatie van voornoemde factoren.

Sterke inzet op uniformiteit

SERV en Minaraad zien een sterke focus op uniformiteit van de tarieven in het Vlaams gewest : eenzelfde vastrecht, eenzelfde verhouding van progressieve variabele tarieven en uniforme toepassing van sociale correcties op alle componenten van de waterfactuur.

Het valt te verwachten dat toepassing van een uniform n vastrecht voor de levering van drinkwater de spreiding van de variabele tarieven tussen de verschillende drinkwaterbedrijven zal verkleinen¹³. De verschillen te wijten aan de verschillende kostenstructuur van de maatschappijen zullen in ieder geval meer transparant worden.

Effect op rationeel watergebruik zeer beperkt

Minaraad en SERV onderschrijven de keuze voor een progressieve tariefstructuur voor huishoudelijke gebruikers. Toepassing hiervan op de drie componenten van de integrale waterfactuur zal een sterke incentive vormen voor rationeel watergebruik voor zover het verbruik zich in de luxe schijf bevindt. In het huidige systeem wordt enkel de component drinkwater duurder bij hoger gebruik omdat de kosteloze levering van 15 m³ de facto al een progressief tarief met eerste schijf aan nultarief inhield.

De raden stellen tegelijk vast dat met de invoering van een sterk progressieve tariefschaal het aandeel van het vast gedeelte van de integrale factuur voor bijna 60 %¹⁴ van de gezinnen verhoogt. Dit is te wijten aan de invoering van een vastrecht voor de saneringscomponenten. Terwijl het vastrecht van de drinkwatercomponent gemiddeld genomen verlaagt van 56 euro naar 30 euro zal voor een meerderheid van de gezinnen het vast gedeelte van hun waterfactuur toch toenemen. Gemiddeld komt dit rekening houdend met de gezinscorrecties uit op 60 euro. Alle gerechtigden op een sociale correctie die nu een volledige vrijstelling van de vaste vergoeding genieten, zullen met uitzondering van de huishoudens vanaf 5 personen meer vastrecht betalen dan vandaag.

De toename van de vaste vergoeding gaat gepaard met een daling van het gemiddeld basistarief (uiteraard in vergelijking met het tarief bovenop de eerste schijf van 15m³ per persoon). Simulaties in bijlage (p 38) tonen aan dat – met het marginaal variabel tarief als indicator - de prikkel om rationeel om te gaan met drinkwater voor de meeste huishoudens en voor alle professionele kleinverbruikers kleiner wordt dan nu.

Bovendien menen de raden dat, naast de strategie om (vaste) kosten te dekken via vaste vergoedingen, ook andere strategieën moeten onderzocht worden om te garanderen dat drinkwatermaatschappijen voldoende inkomsten hebben. Het gaat dan bv. over de mogelijkheid

¹³ Zie figuur in bijlage p. 36

¹⁴ Zie bijlage p. 31

om jaarlijks het variabel tarief per m³ aan te passen in functie van een dalend of stijgend waterverbruik.

Gezinscorrecties kunnen nog geoptimaliseerd worden

SERV en Minaraad stellen vast dat ter compensatie van de afschaffing van de kosteloze levering van 15 m³ per persoon een dubbele gezinscorrectie wordt ingevoerd. Enerzijds worden kortingen toegekend op het vastrecht en anderzijds wordt de grens tussen het basis – en luxegebruik gemoduleerd volgens gezinsgrootte. SERV en Minaraad vinden het verantwoord om rekening te houden met de gezinsgrootte bij een progressieve tariefschaal. Doet men dit niet dan betalen grotere gezinnen verhoudingsgewijs een hogere prijs per m³ omwille van de progressiviteit en dat is niet billijk.

Voor toekenning van de gezinskorting op het vastrecht daarentegen zien de raden weinig valabele argumenten. Bovendien geeft dit aanleiding tot onbillijke tarieven in de zin dat alleenstaanden en kleinere huishoudens op die manier verhoudingsgewijs meer dan nu betalen per m³ ook al gaan ze op rationele manier om met drinkwater.

Dossier vereist adequate reguleringsimpactanalyse

Minaraad en SERV stellen vast dat geen reguleringsimpactanalyse is uitgevoerd. In de bisnota aan de Vlaamse Regering wordt hiervoor als reden aangegeven dat het regelgeving betreft zonder vrije beleidsruimte en dat het decreet en het besluit in grote mate een vertaling zijn van wat afgesproken werd in het Vlaams regeerakkoord.

De raden onderschrijven in dit verband de visie van de inspectie van Financiën die enerzijds betwist dat er geen vrije beleidsruimte¹⁵ zou zijn en anderzijds aangeeft dat voorliggend decreet heel wat meer bevat dan louter de vertaling van afspraken uit het regeerakkoord.

Volgens SERV en Minaraad had een adequate RIA garanties kunnen bieden zowel op het vlak van het onderzoek naar mogelijke alternatieven als voor de impact van de regelgeving voor verschillende actoren (gezinnen met en zonder sociale correctie, bedrijven, gemeenten, drinkwaterbedrijven, rioolbeheerders, ...).

Ook bij de gehanteerde methode om de verschillende scenario's te berekenen hebben de raden bedenkingen.

Ondanks de twee toelichtingen¹⁶ door het kabinet van Minister Schauvliege blijven voor de raden een aantal zaken onduidelijk : (1) de concrete impact van de nieuwe tariefstructuur (2) de doorrekening van de voorgestelde correcties (hoe en aan wie) en (3) de impact voor individuele drinkwaterbedrijven/rioolbeheerders/gemeenten.

¹⁵ Volgens de inspectie van Financiën vormt dit een precedent voor de decretale en reglementaire uitvoering van alle afspraken uit het Vlaams regeerakkoord. Zie : Advies van 8 mei 2015 over het voorontwerp van decreet.

¹⁶ Op 2 april (SERV) en 5 augustus 2015 (SERV en Minaraad) werd uitgebreid toelichting gegeven bij de concrete voorstellen inzake tariefstructuur en tariefreguleringsmethode voor drinkwater. Op 14 augustus 2015 ontvingen SERV en Minaraad nog enkele aanvullende berekeningen over de impact van het gekozen scenario.

Beoordeling milieueffecten ontbreekt

Volgens de meest recente gegevens van MIRA¹⁷ stabiliseert het verbruik van leidingwater de laatste jaren, dit zowel bij huishoudens, als bij industrie en bij landbouw. Tegelijkertijd is duidelijk dat er verdere inspanningen nodig zijn om een bijdrage te leveren aan het herstel van de grondwaterlagen die niet in een goede toestand zijn en het voorkomen van negatieve effecten (ecologisch, sociaal en economisch) van waterschaarste – een probleem dat groter dreigt te worden door klimaatverandering¹⁸.

Een cruciale vraag vanuit die optiek is wat de impact is van de nieuwe tariefstructuur op *incentives* inzake rationeel (leiding)watergebruik voor huishoudens/bedrijven/landbouwers. SERV en Minaraad stellen vast dat deze vraag onbeantwoord blijft. De raden verwachten dat het effect op rationeel watergebruik gering zal zijn (zie bijlage p. 38).

3.1.2 Bemerkingen

Hierna formuleren SERV en Minaraad een aantal concrete bemerkingen over de scenariokeuze, het uniform vastrecht, het progressief tarief voor huishoudens en de keuze vrijheid tussen tariefschalen.

Scenariokeuze

■ beperkt aantal scenario's

SERV en Minaraad stellen vast dat volgens de bisnota aan de Vlaamse Regering maar drie scenario's worden voorgelegd. Wellicht zijn er meer scenario's doorgerekend, maar hierover ontbreekt informatie. Deze 3 scenario's variëren enerzijds op niveau van de hoogte van het vastrecht en de toegekende gezinskorting (per gezinslid/per kind) en anderzijds op de bepaling van de grens tussen basis en luxetarief (50 m³ pp versus 30 m³ per wooneenheid + 30 m³ pp). Bovendien werd niet voor alle gezinstypes de impact berekend. Volgens de raden hadden de scenario's ook moeten doorgerekend worden op grotere huishoudens (> 5 personen).

De raden betreuren dit en vinden dat veel meer scenario's hadden moeten onderzocht worden. Binnen de contouren van het Vlaams regeerakkoord waren heel wat alternatieven mogelijk. Zo was het bijvoorbeeld mogelijk om alternatieven in de verhouding tussen het basis- en luxetarief te simuleren (nu enkel verhouding "luxetarief = 2x basistarief"). Evenmin werden 3-bloktarieven onderzocht (basis / gewoon / luxe).

■ methoden : keuze op basis van gemiddelden

De beoordeling en afweging van de verschillende scenario's gebeurde op basis de resultaten van de impact van enkele typegezinnen. Dit gebeurde echter op basis van

¹⁷ Zie [website](#) van MIRA, kerndataset.

¹⁸ Zie toekomstverkenningen van MIRA, [hoofdstuk klimaatverandering en waterhuishouding](#).

gemiddelden, die weliswaar een trend kunnen aangeven, maar wel in belangrijke mate zullen afwijken van de reële tarieven te bepalen door elk drinkwaterbedrijf.

Uit de aangehaalde voorbeelden lijken de meeste gezinnen baat te hebben bij de hervorming, wat onmogelijk is in het kader van budgetneutraliteit.

dataset voor berekeningen

Om de scenario's te simuleren en de gemiddelde tarieven te berekenen is gebruik gemaakt van een dataset van de VITO. De raden hebben hierbij enkele bemerkingen. Ten eerste gebeurde het onderscheid tussen huishoudelijke klanten en professionele kleinverbruikers op een arbitraire manier. De dataset bevat alle klanten met een drinkwaterverbruik tot 6 000 m³. Hierin zitten zowel huishoudelijke klanten als niet huishoudelijke klanten. Voor de bepaling van de tariefschijven worden klein – en grootverbruikers op een verschillende manier behandeld. Het onderscheid wordt evenwel naar analogie met de heffingsregeling gelegd op 500 m³. Ten tweede is niet duidelijk op welke manier het gemiddeld tarief werd berekend. Is voor de berekening van het progressief tarief van huishoudens vertrokken van een zelfde basistarief als het vlak tarief voor professionele kleinverbruikers? Of anders gesteld werden de gezinscorrecties en de sociale correcties verrekend enkel aan de huishoudelijke klanten of ook aan de professionele kleinverbruikers? Hoe zullen drinkwaterbedrijven die geen onderscheid maken tussen huishoudelijke en niet huishoudelijke klanten de omrekening doen?

SERV en Minaraad concluderen dat op basis van gemiddelden en berekeningen voor enkele typegezinnen, die bovendien gebaseerd zijn op een niet adequate dataset, gekozen werd voor een welbepaald scenario dat mogelijks eens de drinkwaterbedrijven hun concrete tarieven bepalen niet optimaal zal zijn. Ze stellen dan ook dat enkel op principieel vlak een oordeel kan geveld worden over bepaalde keuzes en dat in feite abstractie dient gemaakt te worden van de concrete voorbeeldberekeningen.

De raden vragen daarom dat de drinkwaterbedrijven concrete en meer reële simulaties zouden voorbereiden voor de drie componenten van de waterfactuur. Dergelijke simulaties kunnen voor de verschillende stakeholders de impact van de nieuwe tariefstructuur verduidelijken. Dit laat ook toe dat de gemeenten en/of rioolbeheerders voor de saneringscomponent op een onderbouwde manier keuzes kunnen maken bij de tariefsetting binnen de door Vlaanderen afgeleide contouren. Dit dient te gebeuren in het kader van de saneringsovereenkomsten tussen drinkwaterbedrijven en gemeenten/rioolbeheerders.

Uniform vastrecht

SERV en Minaraad ondersteunen de invoering van een uniforme vaste vergoeding, maar ze formuleren wel enkele bemerkingen bij de concrete uitwerking ervan.

impact zeer verschillend voor drinkwaterbedrijven

De raden wijzen op de drastische impact ervan voor het merendeel van de drinkwaterbedrijven. Globaal genomen kan geraamd worden dat de opbrengsten uit het vastrecht van huishoudelijke klanten daalt met 41 % (voor detail zie bijlage p.37). Hoewel vanuit de optiek van rationeel watergebruik voor de klant het vast gedeelte van de waterfactuur best zo laag mogelijk wordt gehouden erkennen de raden dat de drinkwaterbedrijven om toekomstige investeringen te garanderen een deel van hun

inkomsten op vaste basis moeten genereren. De raden stellen vast dat sommige drinkwaterbedrijven de verlaging van het vastrecht op de drinkwatercomponent als vrij hoog ervaren. Bovendien zal door niet-indexering van het vooropgestelde bedrag het aandeel nog verder dalen. De raden merken bovendien op dat de drinkwaterbedrijven hun net niet dimensioneren op het gemiddeld verbruik, maar op het piekverbruik om ook in de warmste zomerperiode drinkwater te kunnen blijven leveren. Verdere daling van de vaste inkomsten kan volgens de drinkwaterbedrijven deze strategie in het gedrang brengen. De raden merken hierbij op dat de keuze voor deze strategie - weliswaar ingegeven door de verplichtingen inzake leveringszekerheid opgelegd aan de drinkwaterbedrijven – onderworpen moet worden aan een maatschappelijke discussie. Zowel de aanbodzijde (welke investeringen zijn maatschappelijk gezien verantwoord om leveringszekerheid te garanderen in piekperiodes?) als de vraagzijde (in te zetten instrumenten gericht op een daling van de vraag tijdens piekperiodes) moeten hierin aan bod komen.

■ **gezinscorrectie moet geoptimaliseerd worden**

De sterke daling van de inkomsten uit het vastrecht van de drinkwaterbedrijven is in belangrijke mate te verklaren door de gezinskorting. Toepassing van de gezinskorting impliceert dat de vaste vergoeding zowel op de drinkwater- als op de saneringscomponent gemiddeld 30 euro zal bedragen¹⁹ in plaats van 50 euro.

Volgens SERV en Minaraad zijn er weinig valabele argumenten voor de toekenning van een forfaitaire korting per persoon via het vastrecht op de integrale waterfactuur. Ten eerste is er geen link tussen de gezinssamenstelling en de vaste kosten verbonden aan een drinkwaterabonnement. Ten tweede dient de waterfactuur niet om een horizontale inkomenshervreiding door te voeren van kleine naar grote gezinnen. Bovendien is er geen rechtlijnig verband tussen inkomen en gezinssamenstelling. Het aantal personen is geen goede graadmeter voor de welvaart van een huishouden. Het maakt namelijk een groot verschil of het om kinderen gaat die financieel afhankelijk zijn van hun ouders dan wel om volwassenen die zelf een eigen inkomen hebben²⁰.

■ **enkel voor huishoudelijke klanten en professionele kleinverbruikers**

De uniforme vaste vergoeding voor sanering zal enkel toegepast worden voor huishoudelijke klanten en professionele kleinverbruikers. SERV en Minaraad hebben begrip voor de keuze om voor grootverbruikers geen vaste vergoeding aan te rekenen voor sanering omwille van de link met de heffingsregeling. Al is het vanuit kostenreflectiviteit logisch om ook grootverbruikers een deel vast aan te rekenen. De argumentatie voor kostenreflectiviteit wordt dus niet doorgetrokken.

Wat de drinkwatercomponent betreft ondersteunen de raden de decretale verankering van een **capaciteitsvergoeding**. De hoogte van de capaciteitsvergoeding²¹ moet volgens de

¹⁹ Gemiddelde gezinssamenstelling = 2,34 wat recht geeft op een korting van 23,4 euro of een vastrecht van 26,6 euro ipv 50 euro. Rekening houdend met wooneenheden zonder gedomicilieerden komt dit gemiddeld neer op zo'n 30 euro.

²⁰ Voor meer info over de relatie tussen beschikbaar inkomen en gezinsgrootte zie SERV (2014) [Tarifiering van drinkwater : analyse en aanbevelingen](#) Brussel, 16 juni 2014 p. 36 ev.

²¹ Of schaal vb. volgens diameter van de watermeter.

raden wel deel uitmaken van het tariefplan en goedgekeurd worden door de regulator. Volgens de raden moet de regulator zich hierbij baseren op de werkelijke kosten die drinkwaterbedrijven maken voor de drinkwaterlevering aan grootverbruikers. Dit is nodig voor een billijke verdeling van de kosten tussen huishoudens, industrie en landbouw zoals bepaald in artikel 9 van de Kaderrichtlijn Water.

Progressief variabel tarief

gemoduleerd progressief tarief is positief

Minaraad en SERV zijn voorstander van een progressief watertarief voor huishoudens. Zij ondersteunen ook de keuze om bepaalde hoeveelheid per wooneenheid én per persoon aan basistarief toe te kennen omdat dit billijker is ten opzichte van de kleinere gezinnen. Ze spreken zich niet uit over de concrete hoeveelheid van 30 m³ die vooropgesteld wordt.

Bovendien houdt dit impliciet rekening met schaalvoordelen. Uit analyse van de SERV²² bleek reeds dat de toekenning van vaste hoeveelheid per persoon abstractie maakt van schaalvoordelen en grotere huishoudens “overcompenseert”.

basistarief voor wooneenheid zonder gedomicilieerden

De raden stellen vast dat ook voor wooneenheden zonder gedomicilieerden een hoeveelheid van 30 m³ aan basistarief zal aangerekend worden. In de huidige regeling is nochtans geen kosteloze levering voorzien in deze wooneenheden omdat er geen gedomicilieerden zijn. In het persbericht van 12 juni wordt aangegeven dat luxe of royaler gebruik aan hoger tarief wordt gerekend. Als royaler gebruik wordt expliciet water gebruikt in tweede verblijven vermeld. De toekenning van 30 m³ aan basistarief lijkt dan ook niet consequent.

Keuzevrijheid vlak / progressief variabel tarief

SERV en Minaraad ondersteunen de mogelijkheid om abonnees met gemengd watergebruik (huishoudelijk + professioneel kleinverbruik) te laten kiezen tussen het *vlak* professioneel tarief en het *progressief* huishoudelijk tarief.

De raden vragen dat de regulator na overleg met de drinkwaterbedrijven richtlijnen opstelt die bepalen welk tarieftype ‘standaard’ wordt toegepast (vb. indien ondernemingsnummer én gedomicilieerden dan toepassing van vlak tarief bij waterverbruik boven bepaalde grens) en op welke manier en door wie hiervan kan afgeweken worden.

Kiest men voor het professioneel tarief dan impliceert dit volgens de raden dat het recht op gezinskorting op het vastrecht voor drinkwater en sanering vervalt.

²² Zie SERV (2014) [Tarifiering van drinkwater : analyse en aanbevelingen](#) Brussel, 16 juni 2014 p. 14.

3.1.3 Aanbevelingen

Veranker principe van progressief tarief huishoudens in het decreet

SERV en Minaraad vinden de keuze tussen decretale bepalingen en uitwerking via het besluit niet altijd logisch. Zo wordt niet alleen het principe van het vastrecht, maar worden ook de concrete bedragen decretaal vastgelegd. De progressieve tariefschaal daarentegen is volledig uitgewerkt in het besluit.

De raden vragen om het principe van progressiviteit van de variabele tarieven voor huishoudens decretaal te verankeren. De concrete uitwerking (grenzen tussen de tariefschalen, verhouding tussen de tarieven) wordt uiteraard best opgenomen in het besluit.

Pas luxetarief integraal toe in tweede verblijven en maak uitzondering voor studentenverblijven

Volgens SERV en Minaraad moet waterverbruik in een tweede verblijf als luxe beschouwd worden. Het is volgens de raden niet nodig om een hoeveelheid van 30 m³ aan basistarief toe te kennen in wooneenheden zonder gedomicilieerden. Een ruwe raming leert dat volledige toepassing van het luxetarief in wooneenheden zonder gedomicilieerden het gemiddeld basistarief beperkt kan doen dalen (zie detail in bijlage p. 38).

Een klein deel van de wooneenheden zonder gedomicilieerden wordt bewoond door studenten. Volgens SERV en Minaraad wordt hiervoor best een uitzondering voorzien. Dit zou kunnen gebeuren naar analogie met de kortingen of vrijstellingen op de zogenaamde tweede verblijventaks zoals die o.a. in Gent en Antwerpen bestaat).

Optimaliseer de gezinscorrecties en heb oog voor nieuwe gezinsvormen

SERV en Minaraad zien weinig valabele argumenten voor toepassing van een gezinskorting op vastrecht voor drinkwaterlevering en evenmin voor sanering. De doelstelling van een gezinscorrectie met name een compensatie voor de afschaffing van de kosteloze levering van 15 m³ is volgens de raden ook op een andere manier te realiseren. Een doorrekening naar gezinstypes leert dat een schrapping van de gezinskorting op de vaste vergoeding in de meeste gevallen gecompenseerd wordt door een daling van de variabele prijs en dat de meeste gezinnen niet meer moeten betalen dan nu bij toepassing van 15 m³ gratis drinkwater, tenzij bij extreem hoog verbruik en extreem laag verbruik. In het eerste geval weegt het luxetarief sterk door (net zoals het voorgestelde scenario). In het tweede geval weegt het hoger vastrecht zwaarder door, ook bij grotere huishoudens. In absolute termen gaat het evenwel om bescheiden bedragen (zie bijlage p. 39).

De raden vragen ook aandacht voor nieuwe gezinsvormen meer bepaald de bepaling van domicilie van de kinderen in geval van co-ouderschap. Ze vragen om te onderzoeken of een oplossing naar analogie met het sociaal huisvestingsdecreet dat bepaalt dat kinderen voor elke partner “half” kunnen meetellen haalbaar is.

Onderzoek meer alternatieven inzake gradatie variabel tarief en onderzoek effect op waterverbruik

Volgens Minaraad en SERV worden best nog alternatieve progressieve tariefschalen uitgetest. Dit is ook mogelijk binnen de contouren van wat in het regeerakkoord staat.

Er zijn heel wat mogelijkheden die nog kunnen onderzocht worden. Een inschatting van de impact van de tariefstructuur (verhouding vast recht versus (progressief) variabel tarief) zowel op de financierbaarheid van een infrastructuur met voornamelijk vaste kosten, als op de stimulans tot rationeel watergebruik, als op de betaalbaarheid ontbreekt. Onderbouwing van de meest optimale verhouding om maximaal te voldoen aan de meervoudige uitdaging is volgens de raden wenselijk.

In ieder geval is het aangewezen om een ex post evaluatie uit te voeren die het effect meet van de invoering van een progressieve tariefschaal (luxe = 2 x basis) op het watergebruik van de huishoudens. De raden wijzen erop dat een sterke daling van het drinkwatergebruik op termijn de financiering gebaseerd op het verbruik per m³ bemoeilijkt. De drinkwaterbedrijven vrezen dat de voorgestelde verhouding tussen basis en luxetarief (luxe = 2x basis) zou kunnen leiden tot ontwijkgedrag (o.a. ingebruikname van (illegale) grondwaterputten).

3.2 Sociale correcties

3.2.1 Globale beoordeling

SERV en Minaraad stellen vast dat het adviesdossier geen reglementair opgestelde Armoedetoeets bevat. Blijkbaar zou die alsnog na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse regering voorbereid worden. De raden betreuren het ontbreken van een armoedetoeets. Dit had hen in staat gesteld om een adequate beoordeling van de sociale correcties te maken. Hierna geven de raden dan ook beoordeling op de grote lijnen van de aangepaste sociale correcties.

Eenzelfde correctie in elke gemeente is positief

SERV en Minaraad ondersteunen de toepassing van eenzelfde korting op de gemeentelijke saneringsbijdrage in alle gemeenten. Ondanks de aanbeveling naar de gemeenten toe om dezelfde sociale correctie toe te passen als voor bovengemeentelijke saneringsbijdrage (= 100 %) past ongeveer één gemeente op drie een lagere korting toe, meestal slechts 25 %.

De marge tussen de hoogste en de laagste sociale tarieven zal op die manier heel wat kleiner worden dan nu het geval is. De marge tussen de hoogste en de laagste tarieven wordt vergelijkbaar zijn met die van de gewone tarieven (zie bijlage p. 40). De raden zien dit als een stap in de richting van een eenheidstarief voor sociale klanten.

Uniforme korting op integrale factuur is meer transparant maar ongelijkheid blijft

De raden ondersteunen ook de toepassing van eenzelfde kortingspercentage op de drie componenten van de integrale waterfactuur. Het maakt de tarieven voor de sociale klanten eenvoudiger en logischer. Bovendien is een volledige vrijstelling van de saneringsbijdragen vanuit de optiek van rationeel watergebruik niet de beste optie.

Financiering (blijft) onduidelijk

De financiering van de sociale correcties is in het huidige systeem onduidelijk. De verrekening gebeurt door “toerekening aan de overige klanten”, maar het is volgens de raden onduidelijk welke klanten dat zijn en hoeveel die klanten bijdragen voor de sociale correcties.

Ook in de nieuwe tariefstructuur blijft dit onduidelijk.

3.2.2 Bemerkingen

Verschuiving tussen componenten waterfactuur en implicaties op doorrekening

Een gelijkschakeling van de korting op 75 % voor de integrale waterfactuur impliceert een verschuiving van de sociale correcties van de sanerings- naar de drinkwatercomponent (zie bijlage Tabel 7 op p. 43). Budgetmatig komt het zwaartepunt van de sociale correcties bij de drinkwatercomponent te liggen. Volgens de raden heeft dit niet enkel implicaties op de budgetneutraliteit in hoofde van de drinkwaterbedrijven, de gemeenten en het Vlaams gewest, maar ook naar de verschillende klanten toe. Zal de doorrekening van de sociale correcties die nu op het geheel van de saneringsbijdragen gebeurt integraal verrekend worden via de tarieven van de huishoudelijke klanten?

Afbakening doelgroep

SERV en Minaraad stellen vast dat de doelgroep van de sociale correcties niet wijzigt. Nochtans zijn er duidelijke indicaties die een bijstelling van de doelgroep verantwoorden. Zo is het aantal gerechtigden een stuk kleiner²³ dan het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft, is er een mismatch tussen het aantal gerechtigden op sociale correctie en het risico op waterarmoede (bv. duidelijk verhoogd risico bij eenoudergezinnen of de problematiek van gezinnen in schuldbemiddeling, ...), verschilt de doelgroep op sociale correcties van het begrip “beschermde klant” en de rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (vroegere omnio-statuu) die recht geeft op de sociale maximumtarieven voor energie.

3.2.3 Aanbevelingen

Onderzoek uniforme sociale maximumtarieven en alternatieve financiering SODV

SERV en Minaraad zijn voorstander van gelijke sociale tarieven voor heel Vlaanderen. De raden vragen om de toepassing hiervan nader te onderzoeken.

Hierbij aansluitend zijn de raden van mening dat ook de financiering van de sociale correcties herbekeken moet worden. Een fundamentele vraag die de raden in dit verband opwerpen is : moeten sociale correcties en bij uitbreiding alle sociale openbare dienstverplichtingen (gratis waterscans, vrijstellingen vergoeding ingebrekestelling, ...) niet op een andere manier dan via een verrekening op de waterfactuur van niet gerechtigde abonnees gefinancierd worden?

²³ Uit de cijfergegevens van het kabinet Schauvliege blijkt dat er in 2013 7,6 % van de Vlamingen genoten van een sociale correctie voor water. De resultaten van de SILC-enquête tonen aan dat in hetzelfde jaar 10,8 % van de Vlamingen onder de armoedegrens leefde.

Verschillende mogelijkheden zijn het onderzoeken waard : heffingen, taksen, toeslagen, aparte bijdrage,...

Evalueer en stel de doelgroep bij in het kader van het VAPA

Ondanks de noodzaak om de afbakening van de doelgroep grondig te evalueren en bij te sturen in het licht van het risico op waterarmoede hebben de raden begrip voor het feit dat de doelgroep nu nog niet wordt bijgesteld.

Dit gebeurt volgens SERV en Minaraad best in het kader van de Vlaams Actieplan voor Armoede (VAPA). In dat kader voert het Centrum voor Sociaal Beleid een onderzoek²⁴ uit over inkomensconcepten als basis van sociale tegemoetkomingen.

Volgens SERV en Minaraad moeten de sociale correcties van toepassing in de watersector (maar ook energiesector, huisvestingsbeleid enz.) afgestemd worden met het armoede- en welzijnsbeleid. Verder dient de overheid ook de mogelijkheid te benutten om via een algemene aanpak de beheerskost van deze maatregel (en vergelijkbare maatregelen in andere beleidsdomeinen) zoveel als mogelijk te verlagen.

Stroomlijn nieuwe tarievenstructuur met procedure bij wanbetaling

Huishoudelijke abonnees hebben een beschermde procedure in verband met afsluiting bij wanbetaling. Zij kunnen alleen afgesloten worden van het drinkwater na de procedure via de LAC.

Gemengde gebruikers die voor het professioneel tarief kiezen zullen niet meer onder deze beschermde procedure vallen. Nochtans blijft dit wenselijk voor wat betreft het huishoudelijk gebruik. De raden vragen om goed na te kijken of de nieuwe bepalingen en definities van de nieuwe tariefstructuur niet leiden tot hiaten in de sociale bescherming.

3.3 Integrale waterfactuur voor grootverbruikers

3.3.1 Globale beoordeling

Geen garanties voor meer transparantie

SERV en Minaraad vinden het positief dat in het algemeen waterverkoopreglement wordt bepaald dat de integrale waterfactuur duidelijk de variabele prijs per component moet vermelden. Bepaalde drinkwaterbedrijven vermelden enkel een totaaltarief per m³ en dan is het onduidelijk welk tarief precies voor welke component is aangerekend.

Daarentegen vinden de raden dat het louter samenbrengen van verschillende afrekeningen op één factuur voor grootverbruikers geen garanties biedt voor meer transparantie. Het feit dat de drinkwaterfactuur gebruik maakt van gegevens van het heffingsbiljet en dit op zijn beurt van gegevens van de waterfactuur maakt het geheel zeer complex. Ook het samenvoegen van de saneringsbijdrage (gebaseerd op het drinkwatergebruik) en de saneringsvergoeding (gebaseerd

²⁴ Onderzoek in opdracht van Vlaams minister van Welzijn, Gezin en Gezondheid Van Deurzen.

op eigen waterwinning) op één factuur maakt het geheel niet transparanter. Tenslotte leiden ook de verschillende berekeningswijzen voor de bovengemeentelijke en gemeentelijke componenten tot verdere complexiteit.

Sommige drinkwaterbedrijven hanteren bovendien hun eigen terminologie op de waterfactuur.

3.3.2 Aanbevelingen

Ontwerp eenvormige berekeningsbijlage bij integrale waterfactuur

Minaraad en SERV pleiten voor toevoeging van een eenvormige, gedetailleerde berekeningsbijlage bij de integrale waterfactuur van grootverbruikers.

In deze bijlage moet duidelijk vermeld worden hoe de tarieven voor de verschillende componenten berekend worden. Dit impliceert onder meer een duidelijke vermelding van het lozingsjaar en heffingsjaar waarop de gegevens betrekking hebben, een duidelijke weergave van het waterverbruik (drinkwater en eigen water) en het geloosd debiet en systematisch gebruik van de wettelijke terminologie.

Om transparantie van de waterfactuur te bevorderen is het aangewezen om per component het **finaal gebruikte tarief** (op basis van de gemeten of berekende vuilvrachten) weer te geven in de eindfactuur. Zo kan de vermelding van correctielijnen in de eigenlijke afrekening vermeden worden. In de berekeningsbijlage moet dan toegelicht worden hoe het finaal gebruikte tarief berekend is (op basis van de vuilvrachten van afvalwater afkomstig van drinkwater en van eigenwater) en hoe het afwijkt van het standaardtarief. In een aantal gevallen wordt vandaag voor de bovengemeentelijke component het standaardtarief aangerekend. Na meting of berekening van de vuilvracht wordt dan een tarief op basis van de vuilvracht bepaald en wordt de afwijking ten opzichte van het standaardtarief gecorrigeerd.

Omdat niet alle gemeenten dezelfde **berekeningsmethode** toepassen voor de **gemeentelijke saneringsbijdrage en –vergoeding** is het bovendien aangewezen om in de berekeningsbijlage de toegepaste methode beknopt toe te lichten en aan te geven hoe de berekening voor de exploitant in kwestie is gebeurd.

Om de integrale waterfactuur inzichtelijker en controleerbaar te maken is het ook aangewezen om de **periodes** waarop heffingen en drinkwaterfactuur van toepassing zijn op mekaar af te stemmen. Heffingen baseren zich nl. op verbruiken van en facturen ontvangen in een bepaald jaar (jan – dec), terwijl de verbruiksperiode van die facturen meestal niet samenvalt met diezelfde periode (vb. juni – mei).

Verduidelijk berekeningsbasis van gemeentelijke saneringsbijdrage/vergoeding

De decretale verankering van de berekeningswijze van de gemeentelijke bijdrage/vergoeding draagt bij tot rechtszekerheid van grootverbruikers.

De berekeningsbasis voor de gemeentelijke saneringsbijdrage/vergoeding moet echter nog verduidelijkt worden in het decreet en in de memorie van toelichting. Nu weigeren sommige gemeenten om rekening te houden met het werkelijk geloosd debiet en nemen ze enkel het gemeten watergebruik als berekeningsbasis. Dit is vooral een probleem voor bedrijven die veel meer water verbruiken dan ze effectief lozen op riolering omdat veel water opgenomen wordt

tijdens het productieproces (vb. voedingsbedrijven). Om discussies over de berekeningsbasis van de gemeentelijke saneringsbijdrage/vergoeding uit te sluiten vragen SERV en Minaraad om het decreet²⁵ en de memorie als volgt te verduidelijken :

- ‘geloosd volume’ vervangen door ‘*werkelijk* geloosd volume’ (decreet en memorie)
- ‘de gemeente kan rekening houden met het geloosde volume...’ vervangen door “... de gemeente *moet* rekening houden met *werkelijk* geloosd volume...” (memorie).

3.4 Tariefreguleringsmethode drinkwater

3.4.1 Globale beoordeling

Voldoende lange tariefperiode met garanties om tariefschokken te vermijden

SERV en Minaraad ondersteunen de vooropgestelde duur van 6 jaar voor de tarifaire periode. Enerzijds is er afstemming met de langetermijnvoorzieningsplannen en anderzijds bevordert dit de stabiliteit van de tarieven. Deze stabiliteit heeft zowel betrekking op de kost voor de eindgebruiker als op het juridisch kader. Elk nieuw tariefvoorstel kan immers potentieel leiden tot een juridisch geschil.

De raden ondersteunen ook de mogelijkheid om binnen de tarifaire periode het tariefplan bij te sturen, al vinden ze dat veelvuldige bijsturing zoveel mogelijk dient vermeden te worden omdat het de stabiliteit en voorspelbaarheid van tarieven voor de gebruikers beperkt. Ze vinden bijsturing binnen de tarifaire periode zeker verantwoord om zogenaamde “externe” of niet beheersbare kosten (o.a. aanpassing openbare dienstverplichtingen, uitbreiding takenpakket, nieuwe normering enz.) in de tarieven te verwerken. Een opbouw van saldi of tariefschok zoals die zich voordoet bij de distributienettarieven voor elektriciteit moet ten allen tijde vermeden worden. Ook het overschrijden van de materialiteitstoets wordt genoemd als reden voor tussentijdse aanpassing. Het is voor de raden onduidelijk hoe die zal ingevuld worden of anders gezegd hoe groot moet de overschrijding zijn alvorens kan bijgestuurd worden?

Stimuli tot efficiëntiewinsten erg vrijblijvend

De raden volgen de keuze voor een hybride systeem, maar hebben sterke twijfels bij de stimuli tot efficiëntiewinsten bij de drinkwaterbedrijven in de uitgewerkte methode. De raden vinden het belangrijk dat de nodige middelen op een zo efficiënt mogelijke wijze worden ingezet. In tegenstelling tot een price cap regulering waarbij efficiëntiewinsten²⁶ vooraf worden bepaald door de regulator door een vaste prijs of inkomen op te leggen, al dan niet op basis van een benchmark, worden de drinkwaterbedrijven vrij gelaten om zelf hun efficiëntiewinsten te bepalen. De regulator krijgt wel de mogelijkheid om prestatienormen voorop te stellen.

²⁵ Artikel 14 van het voorontwerp dat een nieuw artikel 16quater/2 invoegt in het drinkwaterdecreet, meer bepaald § 4

²⁶ Dit is de X-factor. Bij de “price cap” methode worden maximumtarieven bepaald die als volgt evolueren : $P_1 = P_0 (1 + \text{inflatie} - X)$.

De raden vrezen dat drinkwaterbedrijven een eerder voorzichtige houding zullen aannemen door niet al te ambitieuze efficiëntiewinsten voorop te stellen, omdat het niet halen van de vooropgestelde doelstellingen aanleiding kan geven tot tussentijdse tariefaanpassingen. Het besluit bepaalt dat de efficiëntiewinsten “significant” moeten zijn. De invulling van de notie significant is hier dan ook cruciaal.

Drinkwaterbedrijven zullen ook verplicht worden om maatregelen te nemen ter stimulering van duurzaam watergebruik. Ook hier worden geen expliciete doelstellingen vooropgesteld. De raden hebben vragen bij de effectiviteit van deze verplichting gelet op dezelfde vrijblijvendheid.

SERV en Minaraad vinden de managementvrijheid die de drinkwaterbedrijven krijgen vrij groot zowel op het vlak van voorop te stellen efficiëntiewinsten als inzake het te bepalen rendement. Dit is vooral ongunstig gegeven de informatieasymmetrie tussen regulator en gereguleerde. De vraag dient dus gesteld te worden of er wel voldoende garanties zijn dat verbruikers geen te hoge prijs betalen.

De raden stellen ook de vraag naar stimuli voor innovatie en dienstverlening. Zal de regulator bij de beoordeling van de efficiëntiewinsten en kostenposten specifiek aandacht hebben voor innovatie? Wordt de kwaliteit van de dienstverlening gewaarborgd via de prestatienormen?

3.4.2 Bemerkingen

Uitdagingen WaterRegulator zijn zeer groot

SERV en Minaraad stellen vast de uitdagingen voor de regulator zeer groot zijn. Zo is er vooreerst de analyse en goedkeuring van de tariefplannen inclusief een evaluatie van de door de drinkwaterbedrijven vooropgestelde efficiëntiewinsten en maatregelen inzake rationeel watergebruik. Daarnaast is er de jaarlijkse monitoring en opvolging van de voorgenomen efficiëntieverbeteringen, opvolging van de budgettering en het opleggen van prestatienormen. Ook de huidige taken zullen blijven uitgevoerd worden.

De raden vinden dan ook de vraag om twee bijkomende VTE's voor de Dienst WaterRegulator heel terecht. Zij spreken zich evenwel niet uit of het om twee extra VTE's moet gaan dan wel om een interne verschuiving binnen Vlaamse overheid.

Tariefplan : publieke consultatie en goedkeuring door vennoten

Voor een tariefplan wordt ingediend bij de regulator worden de drinkwaterbedrijven verplicht hierover een consultatie te organiseren bij hun abonnees. SERV en Minaraad ondersteunen dit voorstel en vragen dat de resultaten van de consultatie duidelijk gecommuniceerd worden bij de inwerkingtreding van de nieuwe tarieven. De raden wijzen in dit verband naar de consultatiecode²⁷ van de Vlaamse overheid. Deze code kan inspirerend werken voor een goede consultatie.

Het via website ter beschikking stellen van alle tariefplannen voor alle abonnees, laat de abonnees toe om de tariefplannen van de verschillende drinkwaterbedrijven te vergelijken. Dit

²⁷ [Consultatiecode Vlaamse overheid.](#)

kan ook interessant zijn voor de vennoten als input voor de goedkeuring van de tariefplannen, die wordt opgelegd.

De raden kunnen de verplichte goedkeuring van het tariefplan door de vennoten onderschrijven. Het is echter onduidelijk of dit gebeurt voor of na de consultatie. Indien de consultatie aanleiding geeft tot aanpassing van het tariefplan lijkt het aangewezen dat de vennoten zich formeel uitspreken over de aangepaste versie. Dit wordt volgens de raden best zo vastgelegd in het besluit.

Concrete vragen bij beoordeling tariefplannen

SERV en Minaraad hebben nog drie concrete vragen inzake de toepassing van de indexering en inzake de vermogenskosten.

Binnen de tarifaire periode zullen de tarieven jaarlijks kunnen aangepast worden aan de hand van een **gewogen korf** van indexen met een vaste niet indexeerbare component van 20 %, 50 % referteloonindex, 20% consumptie-index en 10 % materiaalindex. Betekent dit dan dat bij de uittekening van het tariefplan de kostenposten geen rekening wordt gehouden met toekomstige prijschommelingen?

Ook vermogens- of financiële kosten mogen ingebracht worden bij de bepaling van de tarieven. Het is voor de raden onduidelijk wat hiermee precies wordt bedoeld (vb. worden hier ook dividenden onder verstaan?).

Hierbij aansluitend vragen de raden zich af hoe de regulator het door de drinkwaterbedrijven zelf vooropgestelde rendement zal beoordelen (vb. aan de hand van de OLO²⁸ zoals bij de bepaling van de distributienettarieven voor elektriciteit?).

3.4.3 Aanbevelingen

Bevorder transparantie en onderzoek hoe resultaten benchmark meer sturend kunnen werken

Geïnspireerd door de drinkwatersector in Nederland heeft AquaFlanders in 2002 op eigen initiatief een eerste benchmarkstudie van de drinkwatersector in Vlaanderen laten uitvoeren. Ondertussen zijn reeds vervolgstudies uitgevoerd in 2009, 2010 en 2012. Hierin kwamen volgende thema's aan bod : financiën en efficiëntie, waterkwaliteit, kwaliteit van dienstverlening en milieu en duurzaamheid.

SERV en Minaraad vragen om de resultaten van deze vrijwillige benchmarks als een meer sturend instrument aan te wenden en hierover op een transparante manier te communiceren zodat duidelijk wordt tot welke efficiëntiewinsten dit effectief leidt.

²⁸ Lineaire Obligatie uitgegeven door de Belgische staat op MLT of LT.

Voorzie richtlijnen voor bepaling tarieven en doorrekening correcties

In de bisnota aan de Vlaamse regering staat dat de minderinkomsten door de openbare dienstverplichtingen verdeeld worden onder de abonnees om de financiering toch te garanderen. Het is evenwel onduidelijk aan welke abonnees ze zullen worden aangerekend.

Zolang elk drinkwaterbedrijf instaat voor de financiering en doorrekening van de sociale correcties en de opgelegde gezinscorrectie moet de regulator richtlijnen opstellen die verduidelijken hoe en aan wie deze correcties moeten aangerekend worden.

3.5 Budgetneutraliteit

Budgetneutraliteit niet voor alle actoren gegarandeerd

Bij de hervorming van de tariefstructuur wordt budgetneutraliteit vooropgesteld voor de drinkwaterbedrijven, de gemeenten en het Vlaams gewest²⁹. SERV en Minaraad stellen vast dat het hier een politiek engagement betreft en dat op die manier abstractie gemaakt wordt van de toekomstige uitdagingen inzake financiering van voornamelijk saneringsinfrastructuur.

De raden formuleren een aantal bedenkingen bij het principe van budgetneutraliteit, wat volgens hen niet overal gegarandeerd is.

Ten eerste geldt budgetneutraliteit enkel in hoofde van de drinkwaterbedrijven. Elk drinkwaterbedrijf zal zijn variabele tarieven zo moeten bepalen dat na afschaffing van de kosteloze levering, toepassing van een gezinsgemoduleerd vastrecht en een verhoging van de sociale correcties dezelfde opbrengsten gerealiseerd worden als met de huidige tariefstructuur. De budgetneutraliteit geldt niet in hoofde van de verschillende abonnees. Zo geeft de nieuwe tariefstructuur met afschaffing van de kosteloze levering en invoering van een progressief tarief voor huishoudens en een vlak tarief voor professionele kleinverbruikers aanleiding tot een (beperkte) verschuiving van de professionele kleinverbruikers naar de huishoudelijke abonnees. Het betreft het aandeel dat de bedrijven hebben bijgedragen aan de kosteloze levering³⁰. Simulaties van de verschillende gezinstypes tonen 'verschuivingen' tussen gezinnen voornamelijk van kleine naar grotere huishoudens. Professionele kleinverbruikers die aan een vlak tarief zullen onderworpen worden, zullen minder moeten betalen dan nu.

Ten tweede zijn er geen garanties inzake budgetneutraliteit op vlak van de gemeenten. Gemeenten die nu nog niet het maximumtarief toepassen hebben nog marge om hun tarieven te verhogen. Ze kunnen dit bijvoorbeeld doen om de sociale correctie van 25 % of 50 % op te trekken naar 75%. Gemeenten die nu reeds het maximumtarief aanrekenen daarentegen hebben geen marge meer om een verhoging te vragen. Een optrekking van de sociale correcties is hier niet budgetneutraal in hoofde van de gemeente. De raden vragen om hiervoor een oplossing te voorzien. Een mogelijkheid zou erin kunnen bestaan dat (een deel van)

²⁹ Toelichting door het kabinet Schauvliege aan SERV en Minaraad op 5 augustus 2015.

³⁰ VITO raamde dit in 2011 op zo'n 17 %. Zie : VITO (2011) Studie voor het uitwerken van een methodologie voor de kostentoerekening van de publieke productie en levering van drinkwater.

vrijgekomen middelen door daling van de sociale correcties op bovengemeentelijk vlak hiervoor aangewend worden ter compensatie.

Ten derde is er geen budgetneutraliteit op niveau van het Vlaams gewest door de vermindering van de sociale correcties. Normaal gezien moet het budget hier dalen met 6 miljoen euro (zie bijlage p. 42). De raden vragen zich af hoe dit zich zal weerspiegelen in het te bepalen tarief.

Tenslotte is er ook nog de kwestie van de **vennootschapsbelasting**. Als deze van toepassing wordt op de drinkwaterbedrijven en op de rioolbeheerders zoals de federale regering heeft beslist dan kan dit implicaties hebben op de watertarieven. Hoewel dit gegeven los staat van de hervorming van de watertarieven, kan de verrekening ervan in de tarieven mogelijks samenvallen met de invoering van de nieuwe tariefstructuur op 1 januari 2016.

Bronnen

OECD (2014) Applying better regulation in the water service sector. The governance of water regulators. GOV/RPC/NER(2014)6 – 13-oct-2014.

ROYAL HASKONING DHV (2014) Studie naar de ontwikkeling van een methode voor tariefregulering van de componenten van de integrale waterfactuur.

SERV (2012) [Rapport : Sociale aspecten van waterbeleid](#) Brussel, 21 november 2012.

SERV (2014) [Tarifiering van drinkwater : analyse en aanbevelingen](#) Brussel. 16 juni 2014.

DE NOCKER, L. en BROEKX, S. (2011) Studie voor het uitwerken van een methodologie voor de kostentoe rekening van de publieke productie en levering van drinkwater. VITO, 124 p.

WEEKERS, K. (2015) [Het aantal tweede verblijven in Vlaanderen in 2014](#) SVR - Methoden en technieken 2015/1.

Lijst met figuren en tabellen

Figuren

Figuur 1 Uitdagingen tariefstructuur.....	93
Figuur 2 Vaste en variabele tarieven bij gemiddeld gezin met gemiddeld watergebruik.....	112
Figuur 3 Tariefspreiding integrale waterfactuur – gewoon versus sociaal tarief	117
Figuur 4 Sociale correcties op componenten integrale waterfactuur : huidig en vanaf 2016 ...	118

Tabellen

Tabel 1 Vergelijking huidige en nieuwe tariefstructuur huishoudens	87
Tabel 2 Vergelijking huidige en toekomstige sociale correcties	88
Tabel 3 Vergelijking huidige en nieuwe tariefstructuur kleinverbruikers	89
Tabel 4 Raming van opbrengsten uniform vastrecht huishoudelijke klanten 2015-2016	113
Tabel 5 Verschil nieuw en huidig marginaal tarief voor verschillende verbruikstypes.....	114
Tabel 6 Effecten van enkele alternatieve scenario's	116
Tabel 7 Budgettaire verschuiving sociale correctie (miljoen euro)	119

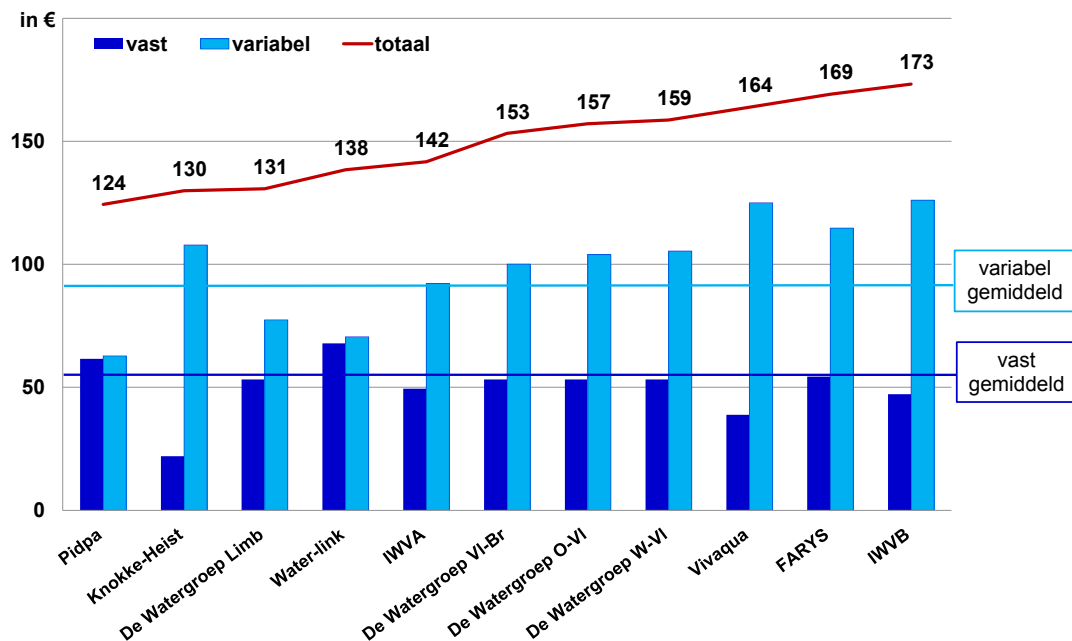
Bijlagen

1 Tariefstructuur

Variatie huidige tarieven drinkwater

Figuur 2 geeft een overzicht van de vaste en variabele vergoeding bij gemiddeld verbruik voor alle drinkwaterbedrijven in Vlaanderen. De Watergroep hanteert eenzelfde bedrag voor de vaste vergoeding, maar vier verschillende tarieven voor de variabele vergoeding.

Figuur 2 Vaste en variabele tarieven bij gemiddeld gezin met gemiddeld watergebruik³¹

Drinkwaterbedrijven die een hogere vaste vergoeding toepassen rekenen over het algemeen een lagere variabele vergoeding aan.

Het uniform maken van het vastrecht op 50 euro impliceert dat de drinkwaterbedrijven het positief dan wel negatief verschil ten opzichte van hun huidig vastrecht zullen compenseren via een verlaging of een verhoging van hun variabel tarief. Dit uiteraard nog los van de wijzigingen ten gevolge van de afschaffing van de kosteloze levering en de toename van de sociale correcties op de drinkwatercomponent.

Er kan verwacht worden dat bij toepassing van een uniform vast recht de verschillen tussen de variabele tarieven zullen uitvlakken. Deze verschillen zullen in principe een goede

³¹ 2,33 personen en waterverbruik van 84 m³

weerspiegeling geven van de verschillende onderliggende kostenstructuren en andere kenmerken van de maatschappijen (stedelijk/ruraal, producent/aankoper ruw drinkwater, productie grondwater/oppervlaktewater, klantenstructuren enz.).

Impact uniform vastrecht drinkwater per drinkwaterbedrijf

Tabel 4 geeft een overzicht per drinkwaterbedrijf van een raming van de opbrengsten uit het vastrecht van huishoudelijke klanten.

Tabel 4 Raming van opbrengsten uniform vastrecht huishoudelijke klanten 2015-2016

drinkwaterbedrijf	2015	2016	% verschil	vastrecht gemiddeld
PIDPA	33 251 309	16 479 385	-50%	29
Water-link	21 449 041	10 642 971	-50%	32
De Watergroep	73 952 185	44 462 438	-40%	29
FARYS	38 565 130	24 780 017	-36%	33
IWVB	5 572 194	3 647 831	-35%	30
Vivaqua	643 999	474 211	-26%	28
IWVA	3 287 683	2 824 486	-14%	40
AGSO Knokke-Heist	897 666	1 745 459	94%	41
TOTAAL *	177 619 207	105 056 799	-41%	31

Deze raming gebeurde aan de hand van de gegevens over het aantal gedomicilieerden per wooneenheid uit de "De Watermeter 2014". De gezinskortingen werden in rekening gebracht alsook de toe te kennen sociale correcties a rato van 75 % korting op het vastrecht³².

De impact per drinkwaterbedrijf is zeer verschillend. Om evidente redenen is de impact voor drinkwaterbedrijven die nu reeds een hoog vastrecht aanrekenen veel groter. Voor AGSO Knokke-Heist, die nu een zeer laag vastrecht aanrekenen is het effect uiteraard positief. Dit effect wordt nog versterkt door het feit dat het aandeel tweede verblijven zonder gedomicilieerden er vrij hoog is, wat impliceert dat minder gezinskortingen op het vastrecht moeten toegekend worden. Dit laatste geldt ook voor IWVA dat drinkwater levert in enkele kustgemeenten.

³² Per drinkwaterbedrijf werden hiervoor het aandeel rechthebbenden op een sociale correctie in rekening gebracht en werd ervan uitgegaan dat deze rechthebbenden een gemiddelde gezinssamenstelling hebben.

Impact nieuwe tariefstructuur op prikkels voor rationeel watergebruik

Op het vastrecht heeft men als kleinverbruiker (zowel huishoudens als professionele kleinverbruikers) geen impact. Het marginaal variabel tarief kan als “proxy” beschouwd worden om de prikkel voor rationeel watergebruik te meten.

huishoudens

Hierna werd een vergelijking gemaakt tussen marginale variabele tarieven voor verschillende gezinstypes en verbruikstypes. Telkens werd een vergelijking gemaakt tussen het gemiddeld marginaal tarief van alle componenten van de integrale waterfactuur. Het eerste deel van de tabel geeft het verschil in euro per m³, het tweede geeft het procentueel verschil weer. Voor de verbruikstypes werd telkens een percentage berekend ten opzichte van het gemiddeld verbruik (=100 %).

Tabel 5 Verschil nieuw en huidig marginaal tarief voor verschillende verbruikstypes

aantal personen		1	2	3	4	5
gemiddeld jaarverbruik in m ³		48	75	104	127	154
verbruik per persoon in m ³		48	38	35	32	31
verbruikstypes		verschil tussen nieuw en huidig marginaal tarief € / m ³				
25%	- - -	0,62	0,62	0,62	0,62	0,62
50%	- -	-1,21	-1,21	-1,21	-1,21	-1,21
75%	-	-1,21	-1,21	-1,21	-1,21	-1,21
100%	gemiddeld	-1,21	-1,21	-1,21	-1,21	-1,21
120%	+	-1,21	1,96	1,96	1,96	1,96
150%	+	1,96	1,96	1,96	1,96	1,96
200%	+	1,96	1,96	1,96	1,96	1,96
verbruikstypes		% verschil nieuw versus huidig marginaal tarief				
25%	- - -	24%	24%	24%	24%	24%
50%	- -	-28%	-28%	-28%	-28%	-28%
75%	-	-28%	-28%	-28%	-28%	-28%
100%	gemiddeld	-28%	-28%	-28%	-28%	-28%
120%	+	-28%	45%	45%	45%	45%
150%	+	45%	45%	45%	45%	45%
200%	+	45%	45%	45%	45%	45%

De groen gearceerde vakken in de tabel wijzen op een stijging van het marginaal tarief. De prikkel om water te besparen wordt als het ware groter dan in de huidige regeling. De rood gearceerde vakken wijzen op een omgekeerd effect.

De cijfers tonen duidelijk aan dat zeer zuinige watergebruikers hun marginaal tarief zien stijgen. Dit is te wijten aan het wegvallen van de kosteloze levering. Deze huishoudens verbruiken minder dan 15 m³ per persoon en betaalden in het huidige systeem geen variabel tarief.

De grotere verbruikers zien hun marginaal tarief ook toenemen. Bij hen speelt duidelijk het effect van het luxetarief.

Gezinnen met een gemiddeld verbruik zien hun marginaal variabel tarief dalen. De prikkel om zuinig om te gaan met drinkwater verkleint.

professionele kleinverbruikers

Door het schrappen van de kosteloze levering verlaagt het marginaal tarief voor alle professionele kleinverbruikers. Het vlak tarief dat zal toegepast worden is steeds lager dan het variabel tarief dat ze nu moeten betalen. Het marginaal tarief verlaagt ongeveer 16 %. De prikkel om zuinig om te gaan met drinkwater verkleint dus voor alle professionele kleinverbruikers.

Enkele alternatieve scenario's

Aan de hand van het totaal aan m³ in de basis en luxe schijf en het aantal wooneenheden is het mogelijk om enkele varianten te berekenen ten opzichte van het door de Vlaamse Regering gekozen scenario.

De resultaten van deze alternatieven geven evenmin als de doorgerekende scenario's in de nota aan de Vlaamse Regering een correct beeld. Het gaat om gemiddelden, die bovendien niet gebaseerd zijn op een adequate dataset. Toch geven ze een idee van de effecten op de tarieven van mogelijke alternatieven.

Een doorrekening naar gezinstypes leert dat een schrapping van de gezinskorting op de vaste vergoeding in de meeste gevallen gecompenseerd wordt door een daling van de variabele prijs en dat de meeste gezinnen niet meer moeten betalen dan nu het geval is tenzij bij extreem hoog verbruik en extreem laag verbruik. In het eerste geval weegt het luxetarief sterk door (net zoals het voorgestelde scenario). In het tweede geval weegt het hoger vastrecht zwaarder door, ook bij grotere huishoudens. In absolute termen gaat het evenwel om bescheiden bedragen.

Vijf varianten werden doorgerekend.

Ten eerste werd een inschatting gemaakt van het effect op het gemiddeld tarief indien al het waterverbruik van wooneenheden zonder domicilies zouden worden aangerekend aan luxetarief. Bij gelijkblijvende opbrengst van de variabele vergoeding zou het gemiddeld basistarief dalen van 1,35 naar 1,30 euro per m³, althans volgens de cijfers in de bisnota aan de Vlaamse Regering. In deze bisnota wordt melding gemaakt van ongeveer 400 000 wooneenheden zonder gedomicilieerden. In een recente studie³³ van de Studiedienst van de Vlaamse Regering wordt evenwel het aantal tweede verblijven in Vlaanderen geraamd op 212 000. Meer dan de helft daarvan situeert zich in de kustgemeenten.

³³ WEEKERS, K. (2015) Het aantal tweede verblijven in Vlaanderen in 2014 SVR - Methoden en technieken 2015/1.

Ten tweede werden telkens twee varianten berekend zonder toepassing van de gezinskorting op de vaste vergoeding : 50 euro versus 40 euro. Deze varianten werden ook telkens berekend zonder en met volledige toepassing luxe tarief voor wooneenheden zonder domicilies. Bij deze varianten is er een verschuiving van de variabele opbrengst naar de vaste opbrengst . Geen kortingen impliceert een hogere vaste opbrengst. Deze werd in mindering gebracht van de globale variabele opbrengst. Het effect is een duidelijke daling van het variabel basistarief.

Tabel 6 Effecten van enkele alternatieve scenario's

scenario	domicilie 0 pers	vastrecht totaal	gezins- korting	drinkwater		sanering	
				basis	luxe	basis	luxe
scenario VR		2 x 50	ja	1,35	2,69	1,83	3,66
variant 1	alles luxe	2 x 50	ja	1,30	2,61	1,77	3,55
variant 2		2 x 50	nee	1,08	2,15	1,56	3,12
variant 3	alles luxe	2 x 50	nee	1,04	2,09	1,51	3,03
variant 4		2 x 40	nee	1,21	2,42	1,69	3,39
variant 5	alles luxe	2 x 40	nee	1,17	2,34	1,64	3,28

2 Sociale correcties

Zeer grote verschillen tussen gemeenten

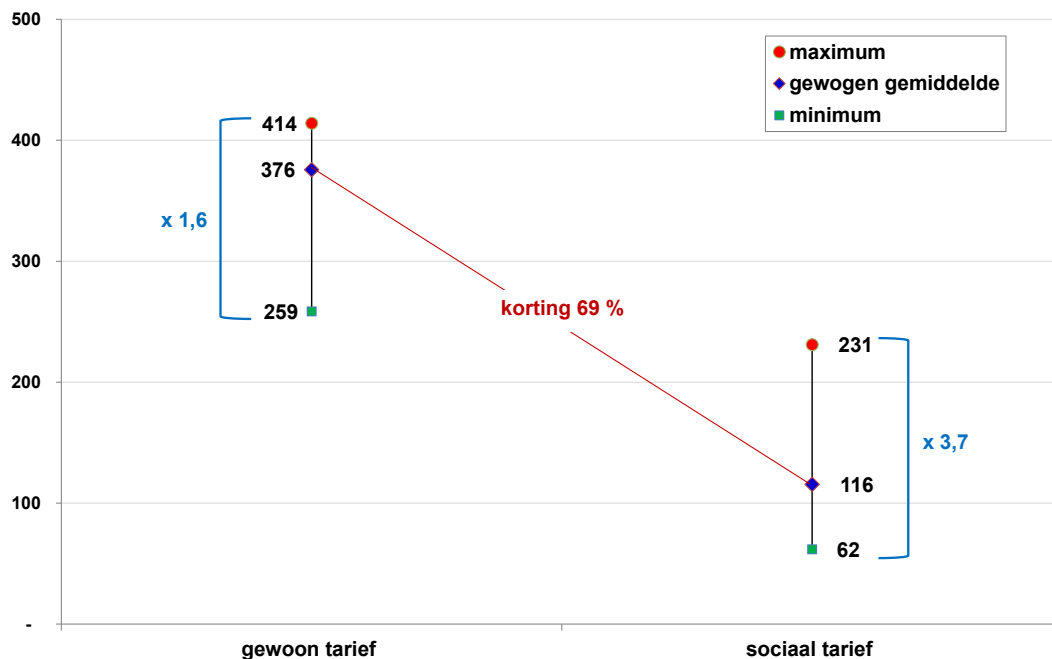
In de huidige regeling gelden aparte sociale correcties per component van de integrale waterfactuur :

- drinkwaterlevering : vrijstelling vaste vergoeding
- zuivering (bsb) : volledige vrijstelling
- inzameling (gsb) : verschillend per gemeente³⁴ (vrijstelling van 100% - 50 % - 25 % of 30 m³ per persoon)

De verschillende kortingen op de gemeentelijke saneringsbijdragen zorgen voor zeer grote variatie in de sociale tarieven die nu toegepast worden in de respectievelijke gemeenten. Het verschil tussen de maximale en minimale factuur van een sociale abonnee (met gemiddelde samenstelling en gemiddeld verbruik) is meer dan dubbel zo groot als bij gewone klanten.

³⁴ 100% vrijstelling : 210 gemeenten ; 50% vrijstelling : 2 gemeenten ; 25% : 95 gemeenten ; 100% voor 30 m³ per gedomicilieerde : 1 gemeente

Figuur 3 Tariefspreiding integrale waterfactuur – gewoon versus sociaal tarief³⁵

■ **gewoon tarief :**

- duurste : Merchtem en Drogenbos (combinatie dure leverancier IWVB met maximumtarief GSB), gevolgd door alle Farys gemeenten met maximum tarief GSB
- goedkoopste : Ranst (relatief goedkoop watertarief (Pidpa) in combinatie met een laag tarief voor GSB.

■ **sociaal tarief**

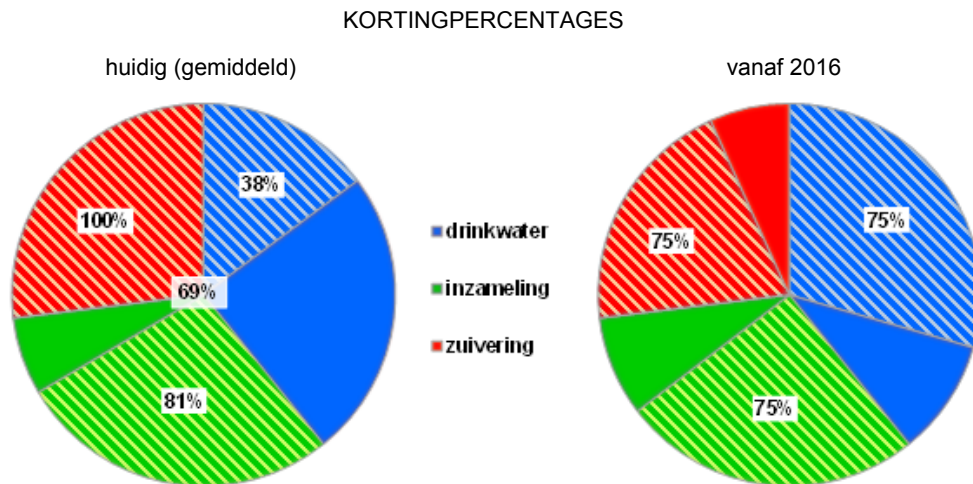
- duurste : Merchtem en Steenokkerzeel (IWVB en Vivaqua) met slechts 25 % korting op GSB
- goedkoopste : alle Pidpa – gemeenten met volledige vrijstelling op GSB

Gemiddelde korting verhoogt van 69 % naar 75 %

De gemiddelde korting op de waterfactuur bedraagt momenteel 69 % voor de drie componenten samen. Figuur 4 geeft per component de gemiddelde korting³⁶ die toegekend wordt als sociale correctie (gearceerde delen).

³⁵ Alle gemeenten met uitzondering van Baarle – Hertog waar geen bijdrage wordt aangerekend voor inzameling en waar een deel van de bevolking bedield wordt door een Nederlands waterbedrijf.

³⁶ Gewogen gemiddelde op basis van inwonersaantallen per gemeenten. Geen rekening houdend met effectief aandeel gerechtigden op sociale correcties.

Figuur 4 Sociale correcties op componenten integrale waterfactuur : huidig en vanaf 2016

De hoogste korting op de integrale waterfactuur bedraagt momenteel 83 % (Pidpa gemeenten met volledige vrijstelling) en de laagste korting 43 % (Vivaqua-gemeenten met 25 % korting op inzameling). De gemiddelde korting op de drinkwatercomponent bedraagt nu 38 % (min = 17 % in Knokke-Heist en maximum 50 % in Pidpa-gemeenten). Dit aandeel varieert niet enkel sterk tussen de drinkwaterbedrijven, maar wordt ook sterk bepaald door het verbruik en de gezinssamenstelling. Bij groter verbruik is de korting kleiner omdat de vrijstelling van de vaste vergoeding minder zwaar doorweegt.

Voor zuivering geldt een uniforme volledige vrijstelling voor heel het Vlaams gewest. Voor inzameling varieert de korting tussen 25 % en 100 %. Het merendeel van de gemeenten kent momenteel eenzelfde korting voor inzameling als zuivering in, dus een korting van 100 %, vandaar een gemiddelde korting van 81 %.

Verschuiving van sanerings- naar drinkwatercomponent

Een gelijkschakeling van de korting op 75 % voor de integrale waterfactuur impliceert een verschuiving van de correcties van de sanerings- naar de drinkwatercomponent.

Dit resulteert evenwel niet noodzakelijk in een hogere tegemoetkoming.

Deze verschuiving ziet er volgens aanvullende informatie die SERV en Minaraad ontvingen van het kabinet Schauvliege als volgt uit :

Tabel 7 Budgettaire verschuiving sociale correctie (miljoen euro)

	2015	2016
Aanvoer	13	20
Afvoer	16	15
Zuivering	18	12
TOTAAL	47	47

Hoe en aan wie deze correcties worden doorgerekend is momenteel onduidelijk omdat elk drinkwaterbedrijf dit op een eigen manier doet. Wat de zuivering en afvoer betreft gebeurt de doorrekening nu op basis van alle kleinverbruikers.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 18 september 2015

Decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging en het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat betreft de aanpassing van de aanrekening van de kosten voor publieke drinkwatervoorziening en de kosten voor gemeentelijke en bovengemeentelijke sanering

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 35ter van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 december 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, 2°, wordt de bepaling "B = de som van de bijdrage, zoals bedoeld in artikel 16bis, § 1, van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, aangerekend op het water verbruikt of geloosd in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief BTW, en de vergoeding, zoals bedoeld in artikel 16quinqüies, § 1, van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, aangerekend op het water verbruikt of geloosd in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief BTW" vervangen door de bepaling "B = de som van de bijdrage en de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of de titularis van een private waterwinning, vermeld in artikel 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, op het water, verbruikt of geloosd in het jaar dat voorafgaat aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief btw";

2° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede "Elke heffingsplichtige, vermeld in artikel 35quater, § 1, wordt vrijgesteld van de verplichting tot betaling van de heffing vermeld in § 1" vervangen door de zinsnede "Elke heffingsplichtige,

vermeld in artikel 35quater, §1, wordt voor 75% vrijgesteld van de verplichting tot betaling van de heffing, vermeld in paragraaf 1”;

3° in paragraaf 6, achtste lid, wordt de zinsnede “Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald : $P = M \times T \times Q \times 0,025$ ” vervangen door de zinsnede “Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald: $P = M \times T \times Q \times 0,025 \times 0,75$ ”;

4° in paragraaf 6, negende lid, wordt de zinsnede “in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, als vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quinquies van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending” vervangen door de zinsnede “in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending”;

5° in paragraaf 7, 2°, wordt de zinsnede “in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, als vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quinquies van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending” vervangen door de zinsnede “in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending”.

Art. 3. In artikel 2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 10° worden de woorden “en voor de sanering ervan” toegevoegd;

2° er wordt een punt 33° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“33° wooneenheid: elke eenheid in een woongebouw die ontworpen of aangepast is om afzonderlijk te worden gebruikt en die minstens over de volgende woonvoorzieningen beschikt: een woonruimte in combinatie met een toilet, een douche of bad en een keuken of kitchenette.”.

Art. 4. In artikel 6bis, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 23 december 2005, 13 juli 2012 en 21 december 2012, worden het tweede tot en met het vierde lid opgeheven.

Art. 5. In artikel 8, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt punt 9° opgeheven.

Art. 6. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt het opschrift van afdeling IV vervangen door wat volgt:

“Afdeling 4. Berekening van de bijdrage en vergoeding voor kleinverbruikers”.

Art. 7. In hoofdstuk V, afdeling 4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt vóór artikel 16bis een onderafdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 1. Aanrekenen van een bijdrage voor het water dat geleverd wordt door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk”.

Art. 8. Artikel 16bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16bis. §1. In deze onderafdeling wordt verstaan onder abonnee: onder voorbehoud van de toepassing van artikel 35quater, §2 en §3, van de wet van 26 maart 1971 een klant als vermeld in artikel 35quater, §1, 1° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen een bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting aanrekenen aan hun abonnees.

§2. De bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak worden als onderdeel van de integrale prijs voor het leveren van water via het openbare waterdistributienetwerk opgenomen in de waterfactuur.

De bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak bestaan uit een vastrecht en een variabele prijs.

De bijdrage voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting.

De bijdrage voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting.

§3. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bepaalt onder toezicht van de economische toezichthouder het tarief voor de berekening van de variabele prijs op basis van de kosten die hij moet dragen om zijn saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak na te komen.

Het tarief is een prijs per vervuilingseenheid. Bij het bepalen van het bovengemeentelijke en gemeentelijke tarief wordt minstens rekening gehouden met de volgende elementen:

- 1° de vervuiling die de abonnee veroorzaakt, conform het 'de vervuiler betaalt'-beginsel;
- 2° de collectieve respectievelijk individuele saneringskosten per m³ water;
- 3° een aandeel van de niet-inbare bijdragen;
- 4° een aandeel voor de opgelegde vrijstellingen of sociale correcties en de openbare dienstverplichtingen;
- 5° de door de gemeente of het Vlaamse Gewest toegekende tegemoetkoming in de financiering;
- 6° het aandeel van de kosten, veroorzaakt door het lozen van water dat niet afkomstig is van een openbaar waterdistributienetwerk;
- 7° het aandeel van de inkomsten van het vastrecht voor de gemeentelijke of de bovengemeentelijke bijdrage.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, onder toezicht van de economische toezichthouder, of de economische toezichthouder kan om economische, ecologische en sociale redenen beperkingen opleggen aan de bijdrage die aan de abonnees wordt aangerekend.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen en regels vaststellen met betrekking tot de methode voor tariefbepaling en de tariefstructuur van de variabele prijs.

§4. De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk stellen op eenvoudig verzoek van de economische toezichthouder kosteloos alle gegevens en inlichtingen ter beschikking die de economische toezichthouder nodig heeft om zijn taken uit te voeren.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaronder de informatie, vermeld in het eerste lid, ter beschikking wordt gesteld.”.

Art. 9. Artikel 16ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16ter. §1. Jaarlijks wordt een vastrecht aangerekend aan de abonnee.

Het bovengemeentelijke tarief van het vastrecht bedraagt 20 euro per wooneenheid, verminderd met 4 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

Het gemeentelijke tarief van het vastrecht voor de collectieve sanering bedraagt 30 euro per wooneenheid, verminderd met 6 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

Het gemeentelijke tarief van het vastrecht voor de individuele sanering bedraagt 50 euro per wooneenheid, verminderd met 10 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

In geval de watermeter water meet dat niet geleverd wordt ten behoeve van één of meerdere wooneenheden kan het vastrecht daarnaast per watermeter aangerekend worden.

Het bovengemeentelijk tarief van het vastrecht bedraagt 20 euro per watermeter. Het gemeentelijk tarief van het vastrecht bedraagt 30 euro per watermeter.

§2. De variabele prijs wordt berekend op de volgende wijze: $B = T_{kv} \times N$ en $N = 0,025 \times Q$, waarbij:

- 1° B = de variabele prijs, aangerekend aan de abonnee;
- 2° T_{kv} = het tarief om de variabele prijs te berekenen, uitgedrukt in euro per vervuilingseenheid;
- 3° N = de vervuiling;
- 4° Q = het te factureren waterverbruik, uitgedrukt in m^3 .

Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft, past de exploitant een vlakke tariefstructuur toe om de variabele prijs te bepalen. Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed één of meerdere wooneenheden heeft, past de exploitant een progressieve tariefstructuur met minstens twee schijven toe om de variabele prijs te bepalen. Van deze indeling kan afgeweken worden.

De Vlaamse Regering kan hiertoe de verdere modaliteiten bepalen.

§3. Het gemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs voor de collectieve sanering mag ten opzichte van het bovengemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs maximaal 1,4 keer hoger zijn.

Het gemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs voor de individuele sanering mag ten opzichte van het bovengemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs maximaal 2,4 keer hoger zijn.

De Vlaamse Regering kan hiertoe de verdere modaliteiten bepalen.

De economische toezichthouder legt de verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage vast in een protocol met de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk.”.

Art. 10. Artikel 16quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16quater. De gemeentelijke tarieven voor de berekening van de variabele prijs en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16bis, §3, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3.”.

Art. 11. Aan hoofdstuk V, afdeling 4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt een onderafdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 2. Aanrekenen van een vergoeding voor water dat niet geleverd wordt door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk”.

Art. 12. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt in onderafdeling 2, ingevoegd bij artikel 11, een artikel 16quater/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/1. §1. In dit artikel wordt verstaan onder gebruiker van een private waterwinning: onder voorbehoud van de toepassing van artikel 35quater, §2 en §3, van de wet van 26 maart 1971 een klant als vermeld in artikel 35quater, §1, 2° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kan een vergoeding aanrekenen aan de gebruiker van een private waterwinning als bijdrage in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning.

De vergoedingen in de kostprijs voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, bestaan op gemeentelijk vlak uit een vastrecht en een variabele prijs. Het vastrecht van de vergoeding mag niet aangerekend worden voor de gebruiker van een private waterwinning die ook abonnee is.

De vergoeding voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting.

De vergoeding voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting.

De bepalingen van artikel 16bis, §3 en §4, en artikel 16ter zijn van overeenkomstige toepassing op de vergoeding, vermeld in het tweede lid.

§2. Als een vergoeding als vermeld in paragraaf 1, wordt aangerekend voor de bovengemeentelijke sanering, wordt het bedrag ervan bepaald conform artikel 16ter van dit decreet, met dien verstande dat Q in dat geval gelijk is aan het aantal m³ water, opgenomen via de private waterwinning. Het water, opgenomen via de private waterwinning, wordt bepaald conform artikel 35quater, §1, 2° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

§3. De gemeentelijke tarieven voor de berekening van de variabele prijs en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16bis, §3, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3.

§4. Wooninrichtingen worden onweerlegbaar vermoed te zijn aangesloten op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur als ze gelegen zijn in een zone van vijftig meter rond het stelsel van de openbare riolering en collectoren dat:

- 1° is aangesloten op een operationele openbare afvalwaterzuiveringsinstallatie;
- 2° wordt aangesloten op een openbare afvalwaterzuiveringsinstallatie op basis van het zoneringsplan, vermeld in artikel 10.2.3, §1, tweede lid, 20°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, geldig op 1 januari van het jaar in kwestie.

Wooninrichtingen worden onweerlegbaar vermoed te zijn aangesloten op de gemeentelijke collectieve saneringsinfrastructuur als ze gelegen zijn in een zone van vijftig meter rond het stelsel van de openbare riolering en collectoren.

Voor inrichtingen die onder de toepassing van artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971 vallen en die uitsluitend beschikken over een vergunning voor het lozen van huishoudelijk afvalwater, is onderhavige paragraaf ook van toepassing.”.

Art. 13. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 19 juli 2003, wordt een afdeling 4/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 4/1. Berekening van de bijdrage en vergoeding voor grootverbruikers”.

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt in afdeling 4/1, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 16quater/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/2. §1. In dit artikel wordt verstaan onder abonnee en onder gebruiker van een private waterwinning: een klant als vermeld in artikel 35quater, §2 en §3, artikel 35quinquies, §1, en artikel 35septies van de wet van 26 maart 1971.

De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen een bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting aanrekenen aan hun abonnees en kunnen een vergoeding aanrekenen aan de gebruiker van een private waterwinning als bijdrage in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning.

De bijdrage en de vergoeding bestaan uit een variabele prijs.

§2. De bijdragen en de vergoeding op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak worden als onderdeel van de integrale prijs voor het leveren van water via het openbare waterdistributienetwerk opgenomen in de waterfactuur.

De bijdrage en vergoeding voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting respectievelijk de sanering.

De bijdrage en vergoeding voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting respectievelijk de sanering.

§3. De bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding voor de kosten van de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, worden op bovengemeentelijk vlak berekend op basis van de heffingsgegevens over de abonnee of gebruiker van een private waterwinning

die door de Vlaamse milieumaatschappij aan exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk bezorgd worden.

De totale bijdrage en vergoeding met betrekking tot een lozingsjaar stemt overeen met het resultaat van de volgende berekeningsmethode: $B = Tgv \times VE$, waarbij:

- 1° B = de som van de bijdrage respectievelijk de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of titularis van een private waterwinning met betrekking tot het lozingsjaar;
- 2° VE = de vuilvracht, uitgedrukt in vervuilingseenheden, bepaald conform de wet van 26 maart 1971 met betrekking tot het lozingsjaar en zoals aangeleverd door de VMM aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk;
- 3° Tgv = het eenheidstarief van de heffing met betrekking tot het lozingsjaar voor alle andere heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, van de wet van 26 maart 1971.

De Vlaamse Regering kan daartoe de verdere modaliteiten bepalen.

De economische toezichthouder legt de verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage vast in een protocol met de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk.

§4. De bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, worden op gemeentelijk vlak als volgt berekend: $B_g = Tgvg \times Q$, waarbij:

- 1° B_g = de bijdrage respectievelijk de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of titularis van een private waterwinning;
- 2° $Tgvg$ = het gemeentelijke tarief en is begrensd op 1,4 keer het eenheidstarief van de heffing voor alle andere heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, van de wet van 26 maart 1971, met betrekking tot het lozingsjaar en vermenigvuldigd met 0,025 VE per m³;
- 3° Q = in geval van:
 - a) de bijdrage: het te factureren of indien van toepassing, het geloosde waterverbruik, uitgedrukt in m³;
 - b) de vergoeding: het waterverbruik of indien van toepassing, het geloosde water uit een private waterwinning, bepaald conform artikel 35quinquies, §12, of artikel 35septies, §2, van de wet van 26 maart 1971, uitgedrukt in m³.

§5. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, onder toezicht van de economische toezichthouder, of de economische toezichthouder kan om economische, ecologische en sociale redenen beperkingen opleggen aan de bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, die op gemeentelijk vlak worden aangerekend. De Vlaamse Regering kan daartoe de voorwaarden bepalen.”.

Art. 15. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt in dezelfde afdeling 4/1 een artikel 16quater/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/3. De gemeentelijke tarieven van de bijdrage en vergoeding en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16quater/2, §5, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3.”.

Art. 16. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt een afdeling 4/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 4/2. Aanrekening van de kosten voor de productie en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie – drinkwatercomponent".

Art. 17. In hetzelfde decreet wordt in afdeling 4/2, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 16quater/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 16quater/4. De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen de kosten die verbonden zijn aan de productie en levering van het verbruikte water, bestemd voor menselijke consumptie, doorrekenen aan de abonnees met een vastrecht en een variabele prijs.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk rekent het vastrecht aan per wooneenheid.

Het tarief van het vastrecht bedraagt 50 euro per wooneenheid per jaar, verminderd met 10 euro per gedomicilieerde per jaar. Het vastrecht kan niet negatief zijn.

In geval de watermeter water meet dat niet geleverd wordt ten behoeve van één of meerdere wooneenheden kan het vastrecht daarnaast per watermeter aangerekend worden.

Het tarief van het vastrecht bedraagt 50 euro per watermeter.

De exploitant kan daarnaast een capaciteitsvergoeding aanrekenen. De tarieven van deze capaciteitsvergoeding worden uitgedrukt in euro per watermeter per jaar.

De variabele prijs is afhankelijk van het waterverbruik van de abonnee.

Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft, past de exploitant een vlakke tariefstructuur toe om de variabele prijs te bepalen. Deze bepaling is alleen van toepassing voor abonnees waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft met een waterverbruik via het openbare waterdistributienetwerk dat lager is dan 500 m³ per jaar. Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed één of meerdere wooneenheden heeft, past de exploitant een progressieve tariefstructuur met minstens twee schijven toe om de variabele prijs te bepalen. Van deze indeling kan afgeweken worden.

De maximumtarieven, uitgedrukt in euro/m³, om de variabele prijs te bepalen, worden vastgelegd zoals bepaald in artikel 12bis van het decreet van 24 mei 2002.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de berekening en aanrekening van het vastrecht, de capaciteitsvergoeding, de variabele prijs, de tariefstructuur van de variabele prijs, het afwijken van de indeling van de klanten en de vaststelling van het aantal gedomicilieerden."

Art. 18. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, wordt afdeling V, die bestaat uit artikel 16quinquies, ingevoegd bij decreet van 23 december 2005, opgeheven.

Art. 19. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt het opschrift van afdeling VI vervangen door wat volgt:

"Afdeling 6. Het sociale tarief en vrijstellingen om ecologische of economische redenen".

Art. 20. Artikel 16sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16sexies. §1. Voor de abonnee respectievelijk de gebruiker van een private waterwinning als vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, past de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk voor de aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage respectievelijk vergoeding, vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quater/1 van dit decreet, een sociaal tarief toe als hij zelf op 1 januari van een kalenderjaar een van de volgende tegemoetkomingen geniet:

- 1° het gewaarborgde inkomen voor bejaarden met toepassing van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen met toepassing van de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen;
- 2° het leefloon of levensminimum, toegekend door het OCMW met toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, respectievelijk de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voormaatschappelijk welzijn;
- 3° de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 4° de tegemoetkoming hulp aan bejaarden met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 5° de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

Het sociale tarief, vermeld in het eerste lid, geldt ook voor de abonnee en de gebruiker van een private waterwinning, vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, met een gezinslid, gedomicilieerd op hetzelfde adres, dat op 1 januari van het kalenderjaar onder een van de categorieën, vermeld in het eerste lid, valt.

Voor de toepassing van het sociale tarief worden personen die hun wettelijke domicilie hebben in een rust-, verplegings- of andere instelling, en personen die in gemeenschappen, gericht op de verwezenlijking van religieuze of filosofische doelstellingen, hun wettelijke domicilie en levensmiddelen delen, niet beschouwd als leden van hetzelfde gezin.

Het sociale tarief bedraagt een vierde van het tarief voor zowel het vastrecht als de variabele prijs, vermeld in artikel 16ter.

Het sociale tarief wordt pro rata temporis toegekend op het verbruik van hetzelfde kalenderjaar en wordt uitsluitend verleend voor het verbruik op het wettelijke domicilie van de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of tweede lid.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kent aan de gerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, automatisch het sociale tarief toe op grond van de inlichtingen die worden ingewonnen bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of bij andere overheidsinstellingen die de rechten, vermeld in het eerste lid, toekennen.

Als het sociale tarief niet automatisch wordt toegekend op basis van de vermelde inlichtingen, wordt het sociale tarief alleen op schriftelijke aanvraag

verleend. Bij die schriftelijke aanvraag van het sociale tarief moet een van de volgende documenten gevoegd worden:

- 1° een attest, uitgereikt door de Rijksdienst voor Pensioenen, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, het gewaarborgde inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen genoten heeft;
- 2° een attest, uitgereikt door het OCMW, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, een door het OCMW toegekend leefloon of levensminimum genoten heeft;
- 3° een attest, uitgereikt door de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of tweede lid, de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap, de tegemoetkoming hulp aan bejaarden of de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap genoten heeft.

De schriftelijke aanvraag van het sociale tarief moet op straffe van verval van het recht op sociaal tarief uiterlijk op 31 december van hetzelfde kalenderjaar waarop het bijgevoegde attest betrekking heeft, bij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk worden ingediend.

§2. Als in een gebouw minstens één gezin is gedomicilieerd, waaraan de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis en 16quater/1, niet rechtstreeks door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk wordt aangerekend, geldt in afwijking van paragraaf 1 dat de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk aan elk gezin dat gedomicilieerd is in dat gebouw, waarvan een gezinslid op 1 januari van het kalenderjaar tot een van de categorieën, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, behoort, een compensatie verleent voor hun aandeel in de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding conform de voorwaarden en de regeling, vermeld in paragraaf 3.

§3. Elke gebruiker die het sociale tarief, vermeld in paragraaf 1, niet kan genieten, maakt aanspraak op een compensatie voor zijn aandeel of dat van zijn gezin in de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van dit decreet, voor hetzelfde kalenderjaar als hij zelf op 1 januari van een kalenderjaar een van de volgende tegemoetkomingen geniet:

- 1° het gewaarborgde inkomen voor bejaarden met toepassing van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen met toepassing van de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen;
- 2° het leefloon of levensminimum, toegekend door het OCMW met toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, respectievelijk de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voormaatschappelijk welzijn;
- 3° de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 4° de tegemoetkoming hulp aan bejaarden met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 5° de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

De compensatie wordt uitsluitend verleend voor het gebruik op het wettelijke domicilie van de gebruiker op 1 januari van hetzelfde kalenderjaar. Per

gezin kan jaarlijks slechts één compensatie worden verleend, die wordt uitbetaald aan de referentiepersoon van het gezin.

Voor de toepassing van die compensatie worden personen die hun wettelijke domicilie hebben in een rust-, verplegings- of andere instelling en personen die in gemeenschappen, gericht op de verwezenlijking van religieuze of filosofische doelstellingen, hun wettelijke domicilie en levensmiddelen delen, niet beschouwd als leden van hetzelfde gezin.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kent aan de compensatiegerechtigde, vermeld in het eerste lid, automatisch een compensatie toe op basis van de inlichtingen die worden ingewonnen bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of bij de andere overheidsinstellingen die de rechten, vermeld in het eerste lid, toekennen als de compensatiegerechtigde, vermeld in het eerste lid, de nodige inlichtingen aan de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bezorgt uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar waarin die laatste de inlichtingen bij hem heeft opgevraagd.

Als de compensatie niet automatisch wordt toegekend op basis van de vermelde inlichtingen, wordt de compensatie alleen op schriftelijke aanvraag verleend. Bij die schriftelijke aanvraag van compensatie moet een van de volgende documenten gevoegd zijn:

- 1° een attest, uitgereikt door de Rijksdienst voor Pensioenen, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, het gewaarborgde inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen genoten heeft;
- 2° een attest, uitgereikt door het OCMW, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, een door het OCMW toegekend leefloon of levensminimum genoten heeft;
- 3° een attest, uitgereikt door de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap, de tegemoetkoming hulp aan bejaarden of de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap genoten heeft.

De schriftelijke aanvraag van compensatie moet op straffe van verval van het recht op compensatie uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar waarop het bijgevoegde attest betrekking heeft, ingediend worden bij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk van het verzorgingsgebied waar het desbetreffende gebouw ligt.

Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald: $C = A + M \times 0,75 \times Tkvc$, waarbij:

- 1° C = de compensatie;
- 2° A = het vastrecht, vermeld in artikel 16ter, §1, voor zover van toepassing, vermenigvuldigd met 0,75;
- 3° M = het aantal gedomicilieerden van het gezin van de compensatiegerechtigde op 1 januari van het kalenderjaar op het domiciliëadres van de compensatiegerechtigde;
- 4° $Tkvc$ =
 - a) voor de klanten, vermeld in afdeling 4: het tarief Tkv , vermeld in artikel 16ter, §2, vermenigvuldigd met 0,75;
 - b) voor de klanten, vermeld in afdeling 4/1: het tarief Tgv , vermeld in artikel 16quater/2, §3, verhoogd met het tarief $Tgvg$, vermeld in artikel 16quater/2, §4, en vermenigvuldigd met 0,75.

De gebruiker, vermeld in het eerste lid, heeft geen recht op de compensatie, vermeld in het eerste lid, als zijn gebruik aangerekend is of aangerekend kan worden tegen het sociale tarief conform paragraaf 1.

§4. De abonnee respectievelijk de gebruiker van een private waterwinning, vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, die al het huishoudelijke afvalwater dat afkomstig is van zijn woongegelegenheid, heeft gezuiverd in een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater, hetzij in eigen beheer of gemeenschappelijk beheer, hetzij gebouwd of geëxploiteerd door de gemeente, gemeentebedrijf, intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband, exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk of een door de gemeente na publieke marktbevraging aangestelde entiteit als vermeld in artikel 1.1.2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, en die aan de voorwaarden, vermeld in het derde lid, voldoet, wordt door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk vrijgesteld van betaling van de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis en 16quater/1 van dit decreet.

Elke verbruiker die al het huishoudelijke afvalwater dat afkomstig is van zijn woongegelegenheid, heeft gezuiverd op de wijze, vermeld in het eerste lid, en die de vrijstelling, vermeld in het eerste lid, niet kan genieten, heeft recht op een compensatie in zijn aandeel in de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2, volgens de voorwaarden, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, en die berekend wordt als volgt: $C = A + M \times 0,75 \times Tkvc$, waarbij:

- 1° C = de compensatie;
- 2° A = het vastrecht, vermeld in artikel 16ter, §1, voor zover van toepassing;
- 3° M = het aantal gedomicilieerden van het gezin van de compensatiegerechtigde op 1 januari van het kalenderjaar op het domicilieadres van de compensatiegerechtigde;
- 4° $Tkvc =$
 - a) voor de klanten, vermeld in afdeling 4: het tarief Tkvc, vermeld in artikel 16ter, §2;
 - b) voor de klanten, vermeld in afdeling 4/1: het tarief Tgvc, vermeld in artikel 16quater/2, §3, verhoogd met het tarief Tgvg, vermeld in artikel 16quater/2, §4.

De individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater moeten cumulatief voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° als het gaat om een conform bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het reglement betreffende de milieuvergunning als hinderlijk ingedeelde inrichting, moet de exploitatie gemeld of vergund zijn conform de voorschriften, vermeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en het voormelde besluit;
- 2° gebouwd zijn en geëxploiteerd worden volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

De vrijstelling, vermeld in het eerste lid, of de compensatie, vermeld in het tweede lid, kan ook worden toegekend aan de abonnee of de gebruiker van een private waterwinning waarvan de woongegelegenheid met een gecertificeerde individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater is uitgerust en onderhouden wordt volgens de door de Vlaamse Regering vastgestelde regels.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie geldt niet voor individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater die zijn aangelegd nadat de woongegelegenheid al aangesloten kon worden op een rioolwaterzuiveringsinstallatie.

De vrijstelling geldt maximaal vijf jaar nadat de woning aansluitbaar is op de riolering.

Als de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, of de gemeente of een gemeentelijke rioolbeheerder, instaat voor de bouw of exploitatie van de individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater, kent de exploitant automatisch de vrijstelling, vermeld in het eerste lid, of de compensatie, vermeld in het tweede lid, toe als de installatie voldoet aan de voorwaarden, vermeld in het derde lid.

In alle overige gevallen dient de vrijstellingsgerechtigde respectievelijk de compensatiegerechtigde die de vrijstelling respectievelijk de compensatie, vermeld in deze paragraaf, wil genieten, een schriftelijke aanvraag in. Bij die aanvraag moeten de volgende documenten gevoegd zijn:

- 1° als het gaat om een conform bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het reglement betreffende de milieuvergunning als hinderlijk ingedeelde inrichting, een afschrift van de melding of lopende vergunning voor de exploitatie van de individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater;
- 2° een attest, uitgereikt door de burgemeester, waaruit blijkt dat de individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater is gebouwd en wordt geëxploiteerd volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

Het attest, vermeld in punt 2°, heeft in ieder geval een maximale geldigheidsduur van vijf jaar vanaf 1 januari van het jaar waarvoor de burgemeester het attest heeft uitgereikt, tenzij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk beschikt over gegevens waaruit blijkt dat de waterzuiveringsinstallatie tijdens die periode niet wordt uitgebaat volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, of substantieel is gewijzigd.

De schriftelijke aanvraag moet op straffe van verval van het recht op vrijstelling respectievelijk compensatie binnen twaalf maanden na de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk bij de exploitant worden ingediend.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie wordt pro rata temporis toegekend op het verbruik vanaf de datum van ingebruikname van de waterzuiveringsinstallatie.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie is niet cumuleerbaar met het sociale tarief en de compensatie, vermeld in de paragraaf 1, 2 en 3.

§5. Met betrekking tot de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage en de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2, kan de Vlaamse Regering een correctie bepalen, waarmee de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk rekening moet houden om economische of ecologische redenen.

Die correctie kan gaan van een vermindering tot een vrijstelling van de bijdrage van de abonnee of de vergoeding van de gebruiker van de private waterwinning. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om in aanmerking te komen voor die correcties.”.

Art. 21. Aan hoofdstuk V, afdeling 6, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, wordt een artikel 16septies toegevoegd, dat luidt als volgt:

”Art. 16septies. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding als vermeld in artikel

16quater/2, §1, van dit decreet, vragen aan de heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, a) en b), van de wet van 26 maart 1971. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen bovengemeentelijke bijdrage als vermeld in artikel 16bis, §1, van dit decreet, en een vergoeding als vermeld in artikel 16quater/1, §1, van dit decreet, vragen aan de heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, c), van de wet van 26 maart 1971.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding als vermeld in artikel 16quater/2, §1, van dit decreet, vragen voor het geloosde afvalwatervolume of het verbruikte water dat het voorwerp uitmaakt van een contract als vermeld in artikel 32septies, §4, van de wet van 26 maart 1971, waarin de vergoeding vermeld wordt.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen gemeentelijke vergoeding als vermeld in artikel 16quater/2, §1, van dit decreet, vragen voor de lozing van grondwater dat onttrokken wordt bij de bronbemalingen die technisch noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van bouwkundige werken, of de aanleg van openbare nutsvoorzieningen, vermeld in subrubriek 53.2 van de indelingslijst van titel I van het Vlareem.”.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 58.210/1
van 22 oktober 2015

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging en het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat betreft de aanpassing van de aanrekening van de kosten voor publieke drinkwatervoorziening en de kosten voor gemeentelijke en bovengemeentelijke sanering’

Op 22 september 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging en het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, wat betreft de aanpassing van de aanrekening van de kosten voor publieke drinkwatervoorziening en de kosten voor gemeentelijke en bovengemeentelijke sanering’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 15 oktober 2015. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Marc RIGAUX en Michel TISON, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 oktober 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt in hoofdzaak tot het wijzigen van het decreet van 24 mei 2002 ‘betreffende water bestemd voor menselijke aanwending’ (artikelen 3 tot 21 van het ontwerp). Tevens wordt artikel 35ter van de wet van 26 maart 1971 ‘op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging’ aangepast, rekening houdend met de wijzigingen die de ontworpen regeling beoogt aan te brengen in het decreet van 24 mei 2002 (artikel 2).

De verplichting inzake het saneren van water bestemd voor menselijke aanwending vormt een openbare dienstverplichting en het begrip “wooneenheid” wordt omschreven (artikel 3). De regeling van de sociale tarieven en de vrijstellingen wordt gewijzigd (artikelen 4 en 19 tot 21). Er wordt een einde gesteld aan de openbare dienstverplichting inzake het leveren van een gratis hoeveelheid water bestemd voor menselijke consumptie (artikel 5). De regeling van de bijdragen voor water dat geleverd wordt door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk (artikelen 6 tot 10) en voor water dat niet door dergelijke exploitant wordt geleverd (artikelen 11, 12 en 18) wordt gewijzigd. Hetzelfde geldt voor de bepalingen die op het berekenen van de bijdrage en de vergoeding voor grootverbruikers betrekking hebben (artikelen 13 tot 15). In de artikelen 16 en 17 wordt de wijze van aanrekening van de kosten voor de productie en levering van water bestemd voor menselijke consumptie geregeld.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

3. In artikel 3, 1°, van het ontwerp wordt de omschrijving van het begrip “openbare dienstverplichting”, in artikel 2, 10°, van het decreet van 24 mei 2002, ook van toepassing gemaakt “in het kader van de sanering van het geleverde drinkwater”.² De vraag rijst of hieruit voor de drinkwatermaatschappijen voortvloeit dat zij vallen te bestempelen als “ondernemingen belast met het beheer van diensten van algemeen economisch belang of die het karakter dragen van een fiscaal monopolie” in de zin van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waardoor zij overeenkomstig die verdragsbepaling “onder de regels van de Verdragen, met name onder de mededingingsregels [vallen], voor zover de toepassing daarvan de vervulling, in feite of in rechte, van de hun toevertrouwde bijzondere taak

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met hogere rechtsnormen verstaan.

² Zie de commentaar bij artikel 3 in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

niet verhindert”. Hierover om nadere toelichting verzocht, deelde de gemachtigde het volgende mee:

“Wat betreft de sanering of zuivering gaat het om een dienst van algemeen belang die niet economisch is. Het betreft immers een kerntaak van de overheid. Onder ‘economische activiteit’ wordt begrepen: het aanbieden van goederen of diensten op een markt. Er is wel een markt voor waterzuivering mogelijk maar het is echter niet steeds mogelijk om tegen marktprijncipies te werken. Bv. betalen particulieren niet de marktprijs.

Wat betreft het definiëren van een dienst van algemeen economisch belang, heeft de lidstaat een ruime vorm van beleidsvrijheid. Het is immers in eerste instantie de lidstaat die bepaalt of diensten al dan niet economische diensten van algemeen belang zijn. De Europese Commissie kan dan enkel nagaan of er geen kennelijke fout is bij het definiëren door de lidstaat. Enkel indien volgens een gegeven interpretatie van de Commissie en/of van het Hof van Justitie vaststaat dat een bepaalde dienst wel of geen dienst van algemeen economisch belang is, dan is er geen twijfel mogelijk.

Art. 106, 2, van het Verdrag is bijgevolg niet van toepassing.

Voor zover de Europese Commissie vooralsnog zou oordelen dat bedoelde regelgeving toch van toepassing is, kan er voorgehouden worden dat er geen verstoring of ongunstige beïnvloeding is van het handelsverkeer (...) door de saneringsverplichting van het drinkwater.”

Afgezien van de naleving van de mededingingsregels door de drinkwatermaatschappijen, kan ook de vraag worden gesteld naar de toepasselijkheid van de staatssteunregels van de Europese Unie ingeval compensaties worden verleend voor prestaties die in het kader van de waterzuivering worden verricht.³ Met name rijst de vraag omtrent de toepasselijkheid van artikel 106, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dat de lidstaten verbiedt om met betrekking tot de openbare bedrijven en de ondernemingen waaraan zij bijzondere of uitsluitende rechten verlenen, maatregelen te nemen of te handhaven “welke in strijd [zijn] met de regels van de Verdragen, met name die bedoeld in de artikelen 18⁴ en 101 tot en met 109⁵”. De gemachtigde beantwoordde deze laatste vraag als volgt:

“Voor zover deze bepaling van toepassing is, is er geen verstoring van de mededinging door de nieuw ingevoerde regelgeving. Er werden geen prijsafspraken gemaakt met andere ondernemingen, er is geen misbruik van machtspositie en er werd geen staatssteun toegekend.”

De door de gemachtigde verstrekte toelichting doet geen afbreuk aan de vaststelling dat het onderscheid tussen economische en niet-economische diensten afhangt van politieke en economische specifieke kenmerken in een bepaalde lidstaat en dat er geen uitputtende lijst kan worden opgesteld van activiteiten die *a priori* nooit economische activiteiten zouden zijn. De rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie reikt evenwel diverse criteria aan ten behoeve van de toepassing van de regels voor de interne markt en de toepassing

³ In artikel 2, 3°, van het decreet van 24 mei 2002 worden als “exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk” omschreven “de gemeente, de gemeentelijke regie, de intercommunale, de Vlaamse openbare instelling en alle andere exploitanten die een openbaar waterdistributienetwerk via leidingen beheren”.

⁴ Verbod van discriminatie op grond van nationaliteit.

⁵ Mededingingsregels voor ondernemingen (artikelen 101 tot 106 van het verdrag) en steunmaatregelen van de staten (artikelen 107 tot 109 van het verdrag).

van het mededingingsrecht.⁶ Het staat aan de stellers van het ontwerp om erover te oordelen of, rekening houdend met de complexiteit van de problematiek waarop de gestelde vragen betrekking hebben, in de memorie van toelichting niet het best enige verduidelijking wordt gegeven omtrent de toepasselijkheid van de regels voor de interne markt, het mededingingsrecht en de staatssteunregeling op de in het ontwerp geregelde aangelegenheid.

Artikel 8

4. In het ontworpen artikel 16*bis*, § 1, eerste lid, van het decreet van 24 mei 2002, wordt melding gemaakt van “een klant als vermeld in artikel 35*quater*, § 1, 1° en 3°, van de wet van 26 maart 1971”. In de laatstgenoemde wetbepaling wordt evenwel het begrip “klant” niet gehanteerd. Ter wille van de coherentie in de regelgeving verdient het aanbeveling om bij de verwijzing aan te sluiten op de terminologie die wordt gebruikt in de bepalingen waarnaar wordt verwezen.

Eenzelfde opmerking kan worden gemaakt bij het ontworpen artikel 16*quater*/1, § 1, eerste lid (artikel 12 van het ontwerp), en het ontworpen artikel 16*quater*/2, § 1, eerste lid (artikel 14 van het ontwerp), van het decreet van 24 mei 2002.

5. Het ontworpen artikel 16*bis*, § 1, tweede lid, van het decreet van 24 mei 2002 luidt:

“De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen een bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting aanrekenen aan hun abonnees.”

Zoals de ontworpen bepaling is geredigeerd, zijn de exploitanten niet verplicht om een bijdrage aan te rekenen. Vraag is of de ontworpen bepaling inderdaad zo moet worden begrepen en of de abonnees waarvan geen dergelijke bijdrage wordt gevraagd, dan onderworpen worden aan een heffing voor waterverontreiniging in de zin van de wet van 26 maart 1971. Vraag is bovendien of er zich situaties kunnen voordoen waarin zowel een bijdrage als een heffing zijn verschuldigd door eenzelfde persoon. De gemachtigde verstrekke in dat verband de volgende uitleg:

“De watermaatschappijen dragen de kosten verbonden aan hun saneringsplicht. Ze kunnen inderdaad zelf beslissen of ze al dan niet een bijdrage aanrekenen. Indien niet moeten ze de kosten zelf dragen. Op bovengemeentelijk vlak is de aanrekening geregeld via een protocol tussen de Economische toezichthouder en de watermaatschappijen. Op gemeentelijk vlak wordt dit in de contracten tussen de rioolbeheerder en de watermaatschappij geregeld.

Kleinverbruikers, gezinnen zeg maar, zijn vrijgesteld van heffing als er een bijdrage aangerekend wordt. Voor grootverbruikers, vnl. bedrijven en landbouwers, wordt de heffing verminderd met de bijdrage. Er zijn geen situaties waarbij twee keer betaald dient te worden voor eenzelfde dienst.”

⁶ Mededeling van de Commissie (2012/C8/02) ‘betreffende de toepassing van de staatssteunregels van de Europese Unie op voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang verleende compensatie’, randnummers 14 en 15, en de in voetnoot 3 vermelde rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (*Pb.C.* 11 januari 2012, C8/6).

De ontworpen regeling inzake de aanrekening van de bijdrage en de verhouding tot de heffingsplicht met toepassing van de wet van 26 maart 1971 dient blijkbaar, om goed te kunnen worden begrepen, te worden gelezen met inachtneming van het gegeven dat protocollen⁷ en contracten worden gesloten en dat op een bepaalde wijze toepassing wordt gemaakt van de heffingsplicht, bedoeld in de voornoemde wet. Ter wille van de transparantie van de regelgeving verdient het aanbeveling om in de memorie van toelichting te verduidelijken op welke wijze de betrokken bijdrage in de praktijk gebeurt en hoe de aanrekening ervan zich verhoudt tot de heffingsplicht in de zin van de wet van 26 maart 1971.⁸ Op die manier kan dan tevens een gemakkelijker inzicht worden verworven in de ontworpen compensatieregeling met het oog op de situering ervan ten opzichte van de Europese regelgeving, zoals gesuggereerd *sub* 3.

Een gelijkaardige opmerking kan worden gemaakt bij het ontworpen artikel 16*ter*, § 1, vijfde lid (artikel 9 van het ontwerp), het ontworpen artikel 16*quater*/1, § 1, tweede lid (artikel 12 van het ontwerp), en het ontworpen artikel 16*quater*/2, § 1, tweede lid (artikel 14 van het ontwerp), van het decreet van 24 mei 2002.

6. In het ontworpen artikel 16*bis*, § 3, tweede lid, 2°, van het decreet van 24 mei 2002 wordt melding gemaakt van “de collectieve respectievelijk individuele saneringskosten per m³ water”. Aan de gemachtigde werd gevraagd welke de precieze draagwijdte is van de beoogde “saneringskosten”. Deze antwoordde:

“Dit zijn de kosten die de nv Aquafin en de gemeentelijke rioolbeheerder voor de sanering van het afvalwater aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk factureren.

Zoals ook al voorzien in het huidige decreet kunnen de watermaatschappijen de kosten die gepaard gaan met hun saneringsverplichting doorrekenen aan hun klanten rekening houdend met onder andere de financiële tussenkomst vanuit de gemeente respectievelijk het gewest. De term kosten wordt niet verder gedefinieerd wat inhoudt dat alle (redelijke) kosten, dus ook belastingen, kunnen doorgerekend worden. Dat belastingen inbegrepen zijn in deze kosten blijkt ook uit de beheersovereenkomst tussen de nv Aquafin en het Vlaams Gewest (...).

De Economisch Toezichthouder kan in uitvoering van zijn functie facturen controleren, maar hij kan ook efficiëntievergelijkingen uitvoeren, de redelijkheid van kosten beoordelen, toezicht uitoefenen op welke kosten opgenomen worden, enz.

Aan de nv Aquafin wordt geen staatssteun of een andere subsidie voorzien vanuit het Vlaams Gewest. De watermaatschappijen hebben in [het] kader van hun saneringsverplichting de betalingsverplichting van het Vlaams Gewest overgenomen. Hierdoor zijn alle effectieve financiële stromen tussen het Vlaams Gewest en de nv Aquafin gestopt. Hetzelfde geldt op gemeentelijk vlak.”

⁷ Aan dergelijk protocol wordt gerefereerd in het ontworpen artikel 16*ter*, § 3, vierde lid, van het decreet van 24 mei 2002 (artikel 9 van het ontwerp) en in het ontworpen artikel 16*quater*/2, § 3, vierde lid, van hetzelfde decreet (artikel 14 van het ontwerp). Zie in dat verband de opmerkingen 9 en 12 in dit advies.

⁸ Dergelijke verduidelijking kan dan bovenop de (beknpte) commentaar komen die in de memorie van toelichting wordt gegeven bij onder meer het ontworpen artikel 16*septies* van het decreet van 24 mei 2002 (artikel 21 van het ontwerp).

Ook wat het begrip “saneringskosten”, in het ontworpen artikel 16*bis*, § 3, tweede lid, 2°, van het decreet van 24 mei 2002, betreft, zou het de transparantie van de ontworpen regeling ten goede komen indien enige verduidelijking van dat begrip in de memorie van toelichting zou worden opgenomen.

Artikel 9

7. Uit het ontworpen artikel 16*ter*, § 1, van het decreet van 24 mei 2002 volgt dat het bedrag van de vermindering van het (boven)gemeentelijke tarief van het vastrecht per wooneenheid afhangt van het aantal gedomicilieerden.⁹ Het gebruik van dergelijk criterium dient te kunnen worden verantwoord in het licht van het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel.

8. In het ontworpen artikel 16*ter*, § 2, derde lid, van het decreet van 24 mei 2002 wordt bepaald dat de Vlaamse Regering “hiertoe de verdere modaliteiten [kan] bepalen”. In de commentaar die in dat verband wordt gegeven in de memorie van toelichting wordt vermeld:

“De Vlaamse Regering kan de verdere regels vastleggen over het aantal schijven, de schijfgrenzen, de modaliteiten om de klant in de ene dan wel in de andere groep in te delen, (...)”.

Deze verduidelijking ten spijt moet worden opgemerkt dat de delegatie aan de Vlaamse Regering te vergaand en te algemeen is om toelaatbaar te zijn. Zo wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid verleend om van de indeling, beschreven in het ontworpen artikel 16*ter*, § 2, tweede lid, van het decreet van 24 mei 2002, af te wijken, maar wordt niet bepaald op basis van welke criteria of in welke gevallen dergelijke afwijking kan gebeuren. De delegatie van bevoegdheden aan de Vlaamse Regering zou op dat punt nader moeten worden afgebakend.

9. In het ontworpen artikel 16*ter*, § 3, vierde lid, van het decreet van 24 mei 2002 wordt bepaald dat de economische toezichthouder de “verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage” vastlegt in een protocol met de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk. De decreetgever zou meer precies moeten aangegeven welke “voorwaarden” het voorwerp kunnen uitmaken van het te sluiten protocol tussen de economische toezichthouder en de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk. De betrokken voorwaarden kunnen in beginsel enkel betrekking hebben op aangelegenheden van veeleer technische aard die niet neerkomen op een afwijking of een aanvulling van wezenlijke onderdelen van de decretaal te bepalen bijdrageregeling. Zoals ze nu is geredigeerd is de ontworpen delegatiebepaling te algemeen en te weinig afgebakend om toelaatbaar te zijn.

⁹ Ook in het ontworpen artikel 16*quater*/4, derde lid, van het decreet van 24 mei 2002 (artikel 17 van het ontwerp), wordt in een tariefvermindering voorzien per gedomicilieerde.

Artikel 12

10. In het ontworpen artikel 16*quater*/1, § 1, zesde lid, van het decreet van 24 mei 2002 wordt bepaald dat de bepalingen van artikel 16*bis*, §§ 3 en 4, en artikel 16*ter* van overeenkomstige toepassing zijn op de vergoeding, vermeld in het ontworpen artikel 16*quater*/1, § 1, tweede lid, van hetzelfde decreet. In de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 12 van het ontwerp wordt gegeven, wordt in dat verband het volgende vermeld:

“De aanpassingen die in artikelen 16*bis* en 16*ter* doorgevoerd werden m.b.t. de bijdrage werden overeenkomstig bij de vergoeding vermeld. Voor de toelichting hiervan wordt naar de toelichting van deze artikels verwezen.”

Het gebruik van het procedé van de regeling bij verwijzing, zoals in het ontworpen artikel 16*quater*/1, § 1, zesde lid, van het decreet van 24 mei 2002, dient te gebeuren met inachtneming van de vereisten van de rechtszekerheid. Vraag is of een algemene verwijzing naar bijvoorbeeld het ontworpen artikel 16*ter* van het decreet van 24 mei 2002 van aard is om alle onderdelen van dat artikel zonder meer “in overeenkomstige zin” te kunnen toepassen op de vergoedingen, bedoeld in het ontworpen artikel 16*quater*/1, § 1, tweede lid, van het voornoemde decreet. Indien dat niet het geval zou zijn of dergelijke toepassing niet op een voldoende rechtszekere wijze zou kunnen gebeuren, wordt het best geopteerd voor het hernemen van de relevante onderdelen van de ontworpen artikelen 16*bis*, § 3 en § 4, en 16*ter*, wat de betrokken vergoedingen betreft in het ontworpen artikel 16*quater*/1, § 1, in plaats van te kiezen voor een regeling door middel van een loutere verwijzing naar de ontworpen artikelen 16*bis*, § 3 en § 4, en 16*ter*.

Artikel 14

11. In het ontworpen artikel 16*quater*/2, § 3, derde lid, van het decreet van 24 mei 2002 wordt bepaald dat de Vlaamse Regering “daartoe de verdere modaliteiten [kan] bepalen”. In de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 14 van het ontwerp wordt gegeven, wordt verduidelijkt dat het om de “verdere modaliteiten” met betrekking tot de aanrekening gaat. Teneinde elke speculatie omtrent de toelaatbaarheid van de aldus aan de Vlaamse Regering gedelegeerde bevoegdheid te voorkomen, verdient het aanbeveling om die bevoegdheid op een meer nauwkeurige wijze te omschrijven.

12. In het ontworpen artikel 16*quater*/2, § 3, vierde lid, van het decreet van 24 mei 2002 wordt bepaald dat de economische toezichthouder de “verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage” vastlegt in een protocol met de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk.

In de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 14 van het ontwerp wordt gegeven, wordt in verband met het te sluiten protocol het volgende verduidelijkt:

“Daarnaast zal de praktische werkwijze van deze aanrekening, die in meerdere tussentijdse facturen met een eindafrekening kan gebeuren, de gedetailleerde berekeningsmethode, de gegevensuitwisseling tussen de watermaatschappijen en de

VMM, etc. vastgelegd worden in een protocol tussen de Economisch toezichthouder en de watermaatschappijen.”¹⁰

Het verdient aanbeveling om de algemene omschrijving van de bevoegdheid van de economische toezichthouder in het ontworpen artikel 16^{quater}/2, § 3, vierde lid, van het decreet van 24 mei 2002 (het vaststellen van “de verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening”) nauwkeuriger af te bakenen in het licht van de aangelegenheden die volgens de commentaar in de memorie van toelichting in het protocol kunnen worden vastgelegd.

13. In het laatste lid van het ontworpen artikel 16^{quater}/4 van het decreet van 24 mei 2002 wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid verleend om nadere regels te bepalen “voor de berekening en aanrekening van het vastrecht, de capaciteitsvergoeding, de variabele prijs, de tariefstructuur van de variabele prijs, het afwijken van de indeling van de klanten en de vaststelling van het aantal gedomicilieerden”. De commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 17 van het ontwerp wordt gegeven doet ervan blijken dat aan de ontworpen delegatiebepaling de bedoeling ten grondslag ligt om het mogelijk te maken dat een progressieve tariefstructuur wordt opgelegd “als stimulans voor een duurzaam watergebruik door de abonnees”. Dit oogmerk kan evenwel geen afbreuk doen aan de vaststelling dat de bevoegdheid die in het ontworpen artikel 16^{quater}/4, laatste lid, van het decreet van 24 mei 2002 aan de Vlaamse Regering wordt verleend, zeer ruim is en dat de decreetgever geen criteria of elementen heeft aangegeven die de Vlaamse Regering bij het uitoefenen van die bevoegdheid dient in acht te nemen. Om die redenen is de ontworpen delegatiebepaling niet in overeenstemming te brengen met de beginselen die in ons publiek recht de verhouding tussen de decretale en de uitvoerende macht beheersen.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

¹⁰ Een gelijkaardige verduidelijking ontbreekt ten aanzien van het ontworpen artikel 16ter, § 3, vierde lid, van het decreet van 24 mei 2002 (artikel 9 van het ontwerp).

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 35ter van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 december 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 3, 2°, wordt de bepaling "B = de som van de bijdrage, zoals bedoeld in artikel 16bis, §1, van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, aangerekend op het water verbruikt of geloosd in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief BTW, en de vergoeding, zoals bedoeld in artikel 16quinquies, §1, van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, aangerekend op het water verbruikt of geloosd in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief BTW." vervangen door de bepaling "B = de som van de bijdrage en de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of de titularis van een private waterwinning, vermeld in artikel 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, op het water, verbruikt of geloosd in het jaar dat voorafgaat aan het heffingsjaar voor de bovengemeentelijke sanering, exclusief btw.";
- 2° in paragraaf 5, eerste lid, wordt de zinsnede "Elke heffingsplichtige, vermeld in artikel 35quater, §1, wordt vrijgesteld van de verplichting tot betaling van de heffing vermeld in §1" vervangen door de zinsnede "Elke heffingsplichtige, vermeld in artikel 35quater, §1, wordt voor 80% vrijgesteld van de verplichting tot betaling van de heffing, vermeld in paragraaf 1";
- 3° in paragraaf 6, achtste lid, wordt de zinsnede "Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald:
 $P = M \times T \times Q \times 0,025$;" vervangen door de zinsnede "Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald:
 $P = M \times T \times Q \times 0,025 \times 0,80$;"
- 4° in paragraaf 6, negende lid, wordt de zinsnede "in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, als vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quinquies van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending" vervangen door de zinsnede "in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending";
- 5° in paragraaf 7, 2°, wordt de zinsnede "in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, als vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quinquies van het de-

creet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending" vervangen door de zinsnede "in de bovengemeentelijke bijdrage of de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending".

Art. 3. In artikel 2 van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 10° worden de woorden "en voor de sanering ervan" toegevoegd;

2° er wordt een punt 33° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"33° wooneenheid: elke eenheid in een woongebouw die ontworpen of aangepast is om afzonderlijk te worden gebruikt en die minstens over de volgende woonvoorzieningen beschikt: een woonruimte in combinatie met een toilet, een douche of bad en een keuken of kitchenette."

Art. 4. In artikel 6bis, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 23 december 2005, 13 juli 2012 en 21 december 2012, worden het tweede tot en met het vierde lid opgeheven.

Art. 5. In artikel 8, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt punt 9° opgeheven.

Art. 6. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt het opschrift van afdeling IV vervangen door wat volgt:

"Afdeling 4. Berekening van de bijdrage en vergoeding voor kleinverbruikers".

Art. 7. In hoofdstuk V, afdeling 4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt vóór artikel 16bis een onderafdeling 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Onderafdeling 1. Aanrekenen van een bijdrage voor het water dat geleverd wordt door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk".

Art. 8. Artikel 16bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16bis. §1. In deze onderafdeling wordt verstaan onder abonnee: onder voorbehoud van de toepassing van artikel 35quater, §2 en §3, van de wet van 26 maart 1971 een klant is een heffingsplichtige als vermeld in artikel 35quater, §1, 1° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen een bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting aanrekenen aan hun abonnees.

§2. De bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak worden als onderdeel van de integrale prijs voor het leveren van water via het openbare waterdistributienetwerk opgenomen in de waterfactuur.

De bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak bestaan uit een vastrecht en een variabele prijs.

De bijdrage voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting.

De bijdrage voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting.

§3. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bepaalt onder toezicht van de economische toezichthouder het tarief voor de berekening van de variabele prijs op basis van de kosten die hij moet dragen om zijn saneringsverplichting op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak na te komen.

Het tarief is een prijs per vervuilingseenheid. Bij het bepalen van het bovengemeentelijke en gemeentelijke tarief wordt minstens rekening gehouden met de volgende elementen:

- 1° de vervuiling die de abonnee veroorzaakt, conform het 'de vervuiler betaalt'-beginsel;
- 2° de collectieve respectievelijk individuele saneringskosten per m³ water;
- 3° een aandeel van de niet-inbare bijdragen;
- 4° een aandeel voor de opgelegde vrijstellingen of sociale correcties en de openbare dienstverplichtingen;
- 5° de door de gemeente of het Vlaamse Gewest toegekende tegemoetkoming in de financiering;
- 6° het aandeel van de kosten, veroorzaakt door het lozen van water dat niet afkomstig is van een openbaar waterdistributienetwerk;
- 7° het aandeel van de inkomsten van het vastrecht voor de gemeentelijke of de bovengemeentelijke bijdrage.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, onder toezicht van de economische toezichthouder, of de economische toezichthouder kan om economische, ecologische en sociale redenen beperkingen opleggen aan de bijdrage die aan de abonnees wordt aangerekend.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen en regels vaststellen met betrekking tot de methode voor tariefbepaling en de tariefstructuur van de variabele prijs.

§4. De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk stellen op eenvoudig verzoek van de economische toezichthouder kosteloos alle gegevens en inlichtingen ter beschikking die de economische toezichthouder nodig heeft om zijn taken uit te voeren.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaronder de informatie, vermeld in het eerste lid, ter beschikking wordt gesteld.”.

Art. 9. Artikel 16ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16ter. §1. Jaarlijks wordt een vastrecht aangerekend aan de abonnee.

Het bovengemeentelijke tarief van het vastrecht bedraagt 20 euro per woon-eenheid, verminderd met 4 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

Het gemeentelijke tarief van het vastrecht voor de collectieve sanering bedraagt 30 euro per wooneenheid, verminderd met 6 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

Het gemeentelijke tarief van het vastrecht voor de individuele sanering bedraagt 50 euro per wooneenheid, verminderd met 10 euro per gedomicilieerde. Het vastrecht kan niet negatief worden.

In geval de watermeter water meet dat niet geleverd wordt ten behoeve van één of meerdere wooneenheden kan het vastrecht daarnaast per watermeter aangerekend worden.

Het bovengemeentelijk tarief van het vastrecht bedraagt 20 euro per watermeter. Het gemeentelijk tarief van het vastrecht bedraagt 30 euro per watermeter.

§2. De variabele prijs wordt berekend op de volgende wijze:

$$B = \text{Tk}_v \times N \text{ en } N = 0,025 \times Q,$$

waarbij:

1° B = de variabele prijs, aangerekend aan de abonnee;

2° Tk_v = het tarief om de variabele prijs te berekenen, uitgedrukt in euro per vervuilingseenheid;

3° N = de vervuiling;

4° Q = het te factureren waterverbruik, uitgedrukt in m³.

Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft, past de exploitant een vlakke tariefstructuur toe om de variabele prijs te bepalen. Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed één of meerdere wooneenheden heeft, past de exploitant een progressieve tariefstructuur met twee schijven om de variabele prijs te bepalen. De schijfgrens ligt op een verbruik van 30 m³ per wooneenheid per jaar, vermeerderd met 30 m³ per gedomicilieerde per wooneenheid per jaar. Van deze indeling kan afgeweken worden.

De Vlaamse Regering kan hiertoe de verdere modaliteiten bepalen. Criteria die meegenomen moeten worden in deze nadere regels zijn het stimuleren van duurzaam watergebruik bij de abonnee en een eenduidige en transparante aanrekening door de exploitant.

§3. Het gemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs voor de collectieve sanering mag ten opzichte van het bovengemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs maximaal 1,4 keer hoger zijn.

Het gemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs voor de individuele sanering mag ten opzichte van het bovengemeentelijke tarief voor de berekening van de variabele prijs maximaal 2,4 keer hoger zijn.

De Vlaamse Regering kan hiertoe de verdere modaliteiten bepalen.

De economische toezichthouder legt de verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage vast in een protocol met de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk. Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op een uniforme omzetting van de aanrekeningregels in Vlaanderen, de data-uitwisseling tussen de exploitant en de Vlaamse Milieumaatschappij en de toe te passen afrondingsregels.”.

Art. 10. Artikel 16quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en vervangen bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 16quater. De gemeentelijke tarieven voor de berekening van de variabele prijs en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16bis, §3, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3."

Art. 11. Aan hoofdstuk V, afdeling 4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 24 december 2004 en gewijzigd bij de decreten van 21 december 2007 en 18 december 2009, wordt een onderafdeling 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

"Onderafdeling 2. Aanrekenen van een vergoeding voor water dat niet geleverd wordt door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk".

Art. 12. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt in onderafdeling 2, ingevoegd bij artikel 11, een artikel 16quater/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 16quater/1. §1. In dit artikel wordt verstaan onder gebruiker van een private waterwinning: onder voorbehoud van de toepassing van artikel 35quater, §2 en §3, van de wet van 26 maart 1971 is een klant een heffingsplichtige als vermeld in artikel 35quater, §1, 2° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kan een vergoeding aanrekenen aan de gebruiker van een private waterwinning als bijdrage in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning.

De vergoedingen in de kostprijs voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, bestaan op gemeentelijk vlak uit een vastrecht en een variabele prijs. Het vastrecht van de vergoeding mag niet aangerekend worden voor de gebruiker van een private waterwinning die ook abonnee is.

De vergoeding voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting.

De vergoeding voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting.

De bepalingen van artikel 16bis, §3 en §4, en artikel 16ter zijn van overeenkomstige toepassing op de vergoeding, vermeld in het tweede lid.

§2. Als een vergoeding als vermeld in paragraaf 1, wordt aangerekend voor de bovengemeentelijke sanering, wordt het bedrag ervan bepaald conform artikel 16ter van dit decreet, met dien verstande dat Q in dat geval gelijk is aan het aantal m³ water, opgenomen via de private waterwinning. Het water, opgenomen via de private waterwinning, wordt bepaald conform artikel 35quater, §1, 2° en 3°, van de wet van 26 maart 1971.

§3. De gemeentelijke tarieven voor de berekening van de variabele prijs en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16bis, §3, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3.

§4. Wooninrichtingen worden onweerlegbaar vermoed te zijn aangesloten op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur als ze gelegen zijn in een zone van vijftig meter rond het stelsel van de openbare riolering en collectoren dat:

- 1° is aangesloten op een operationele openbare afvalwaterzuiveringsinstallatie;
- 2° wordt aangesloten op een openbare afvalwaterzuiveringsinstallatie op basis van het zoneringsplan, vermeld in artikel 10.2.3, §1, tweede lid, 20°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, geldig op 1 januari van het jaar in kwestie.

Wooninrichtingen worden onweerlegbaar vermoed te zijn aangesloten op de gemeentelijke collectieve saneringsinfrastructuur als ze gelegen zijn in een zone van vijftig meter rond het stelsel van de openbare riolering en collectoren.

Voor inrichtingen die onder de toepassing van artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971 vallen en die uitsluitend beschikken over een vergunning voor het lozen van huishoudelijk afvalwater, is onderhavige paragraaf ook van toepassing.”.

Art. 13. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij decreet van 19 juli 2003, wordt een afdeling 4/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 4/1. Berekening van de bijdrage en vergoeding voor grootverbruikers”.

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt in afdeling 4/1, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 16quater/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/2. §1. In dit artikel wordt verstaan onder abonnee en onder gebruiker van een private waterwinning: een klant is een heffingsplichtige als vermeld in artikel 35quater, §2 en §3, artikel 35quinquies, §1, en artikel 35septies van de wet van 26 maart 1971.

De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen een bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting aanrekenen aan hun abonnees en kunnen een vergoeding aanrekenen aan de gebruiker van een private waterwinning als bijdrage in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning.

De bijdrage en de vergoeding bestaan uit een variabele prijs.

§2. De bijdragen en de vergoeding op gemeentelijk en bovengemeentelijk vlak worden als onderdeel van de integrale prijs voor het leveren van water via het openbare waterdistributienetwerk opgenomen in de waterfactuur.

De bijdrage en vergoeding voor de sanering op gemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting respectievelijk de sanering.

De bijdrage en vergoeding voor de sanering op bovengemeentelijk vlak is bestemd voor de financiering van de bovengemeentelijke saneringsverplichting respectievelijk de sanering.

§3. De bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding voor de kosten van de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, worden op bovengemeentelijk vlak berekend op basis van de heffingsgegevens over de abonnee of gebruiker van een private waterwinning die door de Vlaamse Milieumaatschappij aan exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk bezorgd worden.

De totale bijdrage en vergoeding met betrekking tot een lozingsjaar stemt overeen met het resultaat van de volgende berekeningsmethode:

$$B = T_{gv} \times VE,$$

waarbij:

- 1° B = de som van de bijdrage respectievelijk de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of titularis van een private waterwinning met betrekking tot het lozingsjaar;
- 2° VE = de vuilvracht, uitgedrukt in vervuilingseenheden, bepaald conform de wet van 26 maart 1971 met betrekking tot het lozingsjaar en zoals aangeleverd door de VMM aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk;
- 3° T_{gv} = het eenheidstarief van de heffing met betrekking tot het lozingsjaar voor alle andere heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, van de wet van 26 maart 1971.

De Vlaamse Regering kan daartoe de verdere modaliteiten bepalen. Deze modaliteiten hebben onder andere betrekking op de wijze waarop de aanrekening gebeurt, de mogelijke aanrekening van voorschotten, de verrekening van de voorschotten en de aanrekeningsbasis van de voorschotten.

De economische toezichthouder legt de verdere voorwaarden met betrekking tot de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage vast in een protocol met de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk. Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op een uniforme omzetting van de aanrekeningsregels in Vlaanderen, de data-uitwisseling tussen de exploitant en de Vlaamse Milieumaatschappij en de toe te passen afrondingsregels.

§4. De bijdrage in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, worden op gemeentelijk vlak als volgt berekend:

$$B_g = T_{gvg} \times Q,$$

waarbij:

- 1° B_g = de bijdrage respectievelijk de vergoeding, aangerekend aan de abonnee of titularis van een private waterwinning;
- 2° T_{gvg} = het gemeentelijke tarief en is begrensd op 1,4 keer het eenheidstarief van de heffing voor alle andere heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, van de wet van 26 maart 1971, met betrekking tot het lozingsjaar en vermenigvuldigd met 0,025 VE per m^3 ;
- 3° Q = in geval van:
 - a) de bijdrage: het te factureren of indien van toepassing, het geloosde waterverbruik, uitgedrukt in m^3 ;
 - b) de vergoeding: het waterverbruik of indien van toepassing, het geloosde water uit een private waterwinning, bepaald conform artikel 35quinquies, §12, of artikel 35septies, §2, van de wet van 26 maart 1971, uitgedrukt in m^3 .

§5. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, onder toezicht van de economische toezichthouder, of de economische toezichthouder kan om economische, ecologische en sociale redenen beperkingen opleggen aan de bijdragen in de kostprijs van de opgelegde saneringsverplichting en de vergoeding in de kosten voor de sanering van het afvalwater dat afkomstig is uit de private waterwinning, die op gemeentelijk vlak worden aangerekend. De Vlaamse Regering kan daartoe de voorwaarden bepalen.”

Art. 15. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt in dezelfde afdeling 4/1 een artikel 16quater/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/3. De gemeentelijke tarieven van de bijdrage en vergoeding en de economische, ecologische en sociale beperkingen, vermeld in artikel 16quater/2, §5, maken deel uit van de overeenkomsten, vermeld in artikel 6bis, §3.”

Art. 16. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt een afdeling 4/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 4/2. Aanrekening van de kosten voor de productie en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie – drinkwatercomponent”.

Art. 17. In hetzelfde decreet wordt in afdeling 4/2, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 16quater/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16quater/4. De exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk kunnen de kosten die verbonden zijn aan de productie en levering van het verbruikte water, bestemd voor menselijke consumptie, doorrekenen aan de abonnees met een vastrecht en een variabele prijs.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk rekent het vastrecht aan per wooneenheid.

Het tarief van het vastrecht bedraagt 50 euro per wooneenheid per jaar, vermindert met 10 euro per gedomicilieerde per jaar. Het vastrecht kan niet negatief zijn.

In geval de watermeter water meet dat niet geleverd wordt ten behoeve van één of meerdere wooneenheden kan het vastrecht daarnaast per watermeter aangerekend worden.

Het tarief van het vastrecht bedraagt 50 euro per watermeter.

De exploitant kan daarnaast een capaciteitsvergoeding aanrekenen. De tarieven van deze capaciteitsvergoeding worden uitgedrukt in euro per watermeter per jaar.

De variabele prijs is afhankelijk van het waterverbruik van de abonnee.

Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft, past de exploitant een vlakke tariefstructuur toe om de variabele prijs te bepalen. Deze bepaling is alleen van toepassing voor abonnees waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft met een waterverbruik via het openbare waterdistributienetwerk dat lager is dan 500 m³ per jaar. Voor klanten waarvan het betreffende onroerend goed één of meerdere wooneenheden heeft, past de exploitant een progressieve tariefstructuur met twee schijven om de variabele prijs te bepalen. De schijfgrens ligt op een verbruik van 30 m³ per wooneenheid per jaar, vermeerderd met 30 m³ per gedomicilieerde per wooneenheid per jaar. Van deze indeling kan afgeweken worden.

De maximumtarieven, uitgedrukt in euro/m³, om de variabele prijs te bepalen, worden vastgelegd zoals bepaald in artikel 12bis van het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de berekening en aanrekening van het vastrecht, de capaciteitsvergoeding, de variabele prijs, de tariefstructuur van de variabele prijs, het afwijken van de indeling van de klanten en de vaststelling van het aantal gedomicilieerden. Criteria die meegenomen moeten worden in deze nadere regels zijn het stimuleren van duurzaam watergebruik bij de abonnee en een eenduidige en transparante aanrekening door de exploitant.”.

Art. 18. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, wordt afdeling V, die bestaat uit artikel 16quinquies, ingevoegd bij decreet van 23 december 2005, opgeheven.

Art. 19. In hoofdstuk V van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, wordt het opschrift van afdeling VI vervangen door wat volgt:

“Afdeling 6. Het sociale tarief en vrijstellingen om ecologische of economische redenen”.

Art. 20. Artikel 16sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16sexies. §1. Voor de abonnee respectievelijk de gebruiker van een private waterwinning als vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, past de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk voor de aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage respectievelijk vergoeding, vermeld in artikel 16bis, respectievelijk 16quater/1 van dit decreet, een sociaal tarief toe als hij zelf op 1 januari van een kalenderjaar een van de volgende tegemoetkomingen geniet:

- 1° het gewaarborgde inkomen voor bejaarden met toepassing van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen met toepassing van de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen;
- 2° het leefloon of levensminimum, toegekend door het OCMW met toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, respectievelijk de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 3° de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 4° de tegemoetkoming hulp aan bejaarden met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 5° de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

Het sociale tarief, vermeld in het eerste lid, geldt ook voor de abonnee en de gebruiker van een private waterwinning, vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, met een gezinslid, gedomicilieerd op hetzelfde adres, dat op 1 januari van het kalenderjaar onder een van de categorieën, vermeld in het eerste lid, valt.

Voor de toepassing van het sociale tarief worden personen die hun wettelijke domicilie hebben in een rust-, verplegings- of andere instelling, en personen die in gemeenschappen, gericht op de verwezenlijking van religieuze of filosofische doelstellingen, hun wettelijke domicilie en levensmiddelen delen, niet beschouwd als leden van hetzelfde gezin.

Het sociale tarief bedraagt een vijfde van het tarief voor zowel het vastrecht als de variabele prijs, vermeld in artikel 16ter.

Het sociale tarief wordt pro rata temporis toegekend op het verbruik van hetzelfde kalenderjaar en wordt uitsluitend verleend voor het verbruik op het wettelijke domicilie van de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of tweede lid.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kent aan de gerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, automatisch het sociale tarief toe op grond van de inlichtingen die worden ingewonnen bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of bij andere overheidsinstellingen die de rechten, vermeld in het eerste lid, toekennen.

Als het sociale tarief niet automatisch wordt toegekend op basis van de vermelde inlichtingen, wordt het sociale tarief alleen op schriftelijke aanvraag verleend. Bij die schriftelijke aanvraag van het sociale tarief moet een van de volgende documenten gevoegd worden:

- 1° een attest, uitgereikt door de Rijksdienst voor Pensioenen, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, het gewaarborgde inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen genoten heeft;
- 2° een attest, uitgereikt door het OCMW, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of het tweede lid, een door het OCMW toegekend leefloon of levensminimum genoten heeft;
- 3° een attest, uitgereikt door de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, waaruit blijkt dat de vrijstellingsgerechtigde, vermeld in het eerste of tweede lid, de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap, de tegemoetkoming hulp aan bejaarden of de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap genoten heeft.

De schriftelijke aanvraag van het sociale tarief moet op straffe van verval van het recht op sociaal tarief uiterlijk op 31 december van hetzelfde kalenderjaar waarop het bijgevoegde attest betrekking heeft, bij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk worden ingediend.

§2. Als in een gebouw minstens één gezin is gedomicilieerd, waaraan de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis en 16quater/1, niet rechtstreeks door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk wordt aangerekend, geldt in afwijking van paragraaf 1 dat de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk aan elk gezin dat gedomicilieerd is in dat gebouw, waarvan een gezinslid op 1 januari van het kalenderjaar tot een van de categorieën, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, behoort, een compensatie verleent voor hun aandeel in de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding conform de voorwaarden en de regeling, vermeld in paragraaf 3.

§3. Elke gebruiker die het sociale tarief, vermeld in paragraaf 1, niet kan genieten, maakt aanspraak op een compensatie voor zijn aandeel of dat van zijn gezin in de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2 van dit decreet, voor hetzelfde kalenderjaar als hij zelf op 1 januari van een kalenderjaar een van de volgende tegemoetkomingen geniet:

- 1° het gewaarborgde inkomen voor bejaarden met toepassing van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen met toepassing van de wet van 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen;
- 2° het leefloon of levensminimum, toegekend door het OCMW met toepassing van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, respectievelijk de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- 3° de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 4° de tegemoetkoming hulp aan bejaarden met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- 5° de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap met toepassing van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

De compensatie wordt uitsluitend verleend voor het verbruik op het wettelijke domicilie van de verbruiker op 1 januari van hetzelfde kalenderjaar. Per gezin kan jaarlijks slechts één compensatie worden verleend, die wordt uitbetaald aan de referentiepersoon van het gezin.

Voor de toepassing van die compensatie worden personen die hun wettelijke domicilie hebben in een rust-, verplegings- of andere instelling en personen die in gemeenschappen, gericht op de verwezenlijking van religieuze of filosofische doelstellingen, hun wettelijke domicilie en levensmiddelen delen, niet beschouwd als leden van hetzelfde gezin.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk kent aan de compensatiegerechtigde, vermeld in het eerste lid, automatisch een compensatie toe op basis van de inlichtingen die worden ingewonnen bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of bij de andere overheidsinstellingen die de rechten, vermeld in het eerste lid, toekennen als de compensatiegerechtigde, vermeld in het eerste lid, de nodige inlichtingen aan de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bezorgt uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar waarin die laatste de inlichtingen bij hem heeft opgevraagd.

Als de compensatie niet automatisch wordt toegekend op basis van de vermelde inlichtingen, wordt de compensatie alleen op schriftelijke aanvraag verleend. Bij die schriftelijke aanvraag van compensatie moet een van de volgende documenten gevoegd zijn:

- 1° een attest, uitgereikt door de Rijksdienst voor Pensioenen, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, het gewaarborgde inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen genoten heeft;
- 2° een attest, uitgereikt door het OCMW, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, een door het OCMW toegekend leefloon of levensminimum genoten heeft;
- 3° een attest, uitgereikt door de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, waaruit blijkt dat de tegemoetkomingsgerechtigde, vermeld in het eerste lid, de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap, de tegemoetkoming hulp aan bejaarden of de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap genoten heeft.

De schriftelijke aanvraag van compensatie moet op straffe van verval van het recht op compensatie uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar waarop het bijgevoegde attest betrekking heeft, ingediend worden bij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk van het verzorgingsgebied waar het desbetreffende gebouw ligt.

Het bedrag van de compensatie wordt als volgt bepaald:

$$C = A + M \times 0,75 \times Tkvc,$$

waarbij:

- 1° C = de compensatie;
- 2° A = het vastrecht, vermeld in artikel 16ter, §1, voor zover van toepassing, vermenigvuldigd met 0,80;
- 3° M = het aantal gedomicilieerden van het gezin van de compensatiegerechtigde op 1 januari van het kalenderjaar op het domiciliëadres van de compensatiegerechtigde;
- 4° Tkvc =
 - a) voor de klanten, vermeld in afdeling 4: het tarief Tkv, vermeld in artikel 16ter, §2, vermenigvuldigd met 0,80;
 - b) voor de klanten, vermeld in afdeling 4/1: het tarief Tgv, vermeld in artikel 16quater/2, §3, verhoogd met het tarief Tgvv, vermeld in artikel 16quater/2, §4, en vermenigvuldigd met 0,80.

De gebruiker, vermeld in het eerste lid, heeft geen recht op de compensatie, vermeld in het eerste lid, als zijn verbruik aangerekend is of aangerekend kan worden tegen het sociale tarief conform paragraaf 1.

§4. De abonnee respectievelijk de gebruiker van een private waterwinning, vermeld in artikel 35quater, §1, van de wet van 26 maart 1971, die al het huishoudelijke afvalwater dat afkomstig is van zijn woongegelegenheid, heeft gezuiverd in een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater, hetzij in eigen beheer of gemeenschappelijk beheer, hetzij gebouwd of geëxploiteerd door de gemeente, gemeentebedrijf, intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband, exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk of een door de gemeente na publieke marktbevraging aangestelde entiteit als vermeld in artikel 1.1.2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, en die aan de voorwaarden, vermeld in het derde lid, voldoet, wordt door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk vrijgesteld van betaling van de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis en 16quater/1 van dit decreet.

Elke gebruiker die al het huishoudelijke afvalwater dat afkomstig is van zijn woongegelegenheid, heeft gezuiverd op de wijze, vermeld in het eerste lid, en die de vrijstelling, vermeld in het eerste lid, niet kan genieten, heeft recht op een compensatie in zijn aandeel in de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2, volgens de voorwaarden, vermeld in paragraaf 3, tweede lid, en die berekend wordt als volgt:

$C = A + M \times 0,75 \times Tkvc$, waarbij:

- 1° C = de compensatie;
- 2° A = het vastrecht, vermeld in artikel 16ter, §1, voor zover van toepassing;
- 3° M = het aantal gedomicilieerden van het gezin van de compensatiegerechtigde op 1 januari van het kalenderjaar op het domicilieadres van de compensatiegerechtigde;
- 4° Tkvc =
 - a) voor de klanten, vermeld in afdeling 4: het tarief Tkv, vermeld in artikel 16ter, §2;
 - b) voor de klanten, vermeld in afdeling 4/1: het tarief Tgv, vermeld in artikel 16quater/2, §3, verhoogd met het tarief Tgvg, vermeld in artikel 16quater/2, §4.

De individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater moeten cumulatief voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° als het gaat om een conform bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het reglement betreffende de milieuvergunning als hinderlijk ingedeelde inrichting, moet de exploitatie gemeld of vergund zijn conform de voorschriften, vermeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en het voormelde besluit;
- 2° gebouwd zijn en geëxploiteerd worden volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

De vrijstelling, vermeld in het eerste lid, of de compensatie, vermeld in het tweede lid, kan ook worden toegekend aan de abonnee of de gebruiker van een private waterwinning waarvan de woongegelegenheid met een gecertificeerde individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater is uitgerust en onderhouden wordt volgens de door de Vlaamse Regering vastgestelde regels.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie geldt niet voor individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater die zijn aangelegd nadat de woongegelegenheid al aangesloten kon worden op een rioolwaterzuiveringsinstallatie.

De vrijstelling geldt maximaal vijf jaar nadat de woning aansluitbaar is op de riolering.

Als de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, of de gemeente of een gemeentelijke rioolbeheerder, instaat voor de bouw of exploitatie van de individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater, kent de exploitant automatisch de vrijstelling, vermeld in het eerste lid, of de compensatie, vermeld in het tweede lid, toe als de installatie voldoet aan de voorwaarden, vermeld in het derde lid.

In alle overige gevallen dient de vrijstellingsgerechtigde respectievelijk de compensatiegerechtigde die de vrijstelling respectievelijk de compensatie, vermeld in deze paragraaf, wil genieten, een schriftelijke aanvraag in. Bij die aanvraag moeten de volgende documenten gevoegd zijn:

- 1° als het gaat om een conform bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het reglement betreffende de milieuvergunning als hinderlijk ingedeelde inrichting, een afschrift van de melding of lopende vergunning voor de exploitatie van de individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater;
- 2° een attest, uitgereikt door de burgemeester, waaruit blijkt dat de individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater is gebouwd en wordt geëxploiteerd volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

Het attest, vermeld in punt 2°, heeft in ieder geval een maximale geldigheidsduur van vijf jaar vanaf 1 januari van het jaar waarvoor de burgemeester het attest heeft uitgereikt, tenzij de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk beschikt over gegevens waaruit blijkt dat de waterzuiveringsinstallatie tijdens die periode niet wordt uitgebraut volgens een code van goede praktijk, conform de voorschriften, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, of substantieel is gewijzigd.

De schriftelijke aanvraag moet op straffe van verval van het recht op vrijstelling respectievelijk compensatie binnen twaalf maanden na de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding door de exploitant van het openbare waterdistributienetwerk bij de exploitant worden ingediend.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie wordt pro rata temporis toegekend op het verbruik vanaf de datum van ingebruikname van de waterzuiveringsinstallatie.

De vrijstelling respectievelijk de compensatie is niet cumuleerbaar met het sociale tarief en de compensatie, vermeld in de paragraaf 1, 2 en 3.

§5. Met betrekking tot de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage en de vergoeding, vermeld in artikel 16bis, 16quater/1 en 16quater/2, kan de Vlaamse Regering een correctie bepalen, waarmee de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk rekening moet houden om economische of ecologische redenen.

Die correctie kan gaan van een vermindering tot een vrijstelling van de bijdrage van de abonnee of de vergoeding van de gebruiker van de private waterwinning. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om in aanmerking te komen voor die correcties.”

Art. 21. Aan hoofdstuk V, afdeling 6, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, wordt een artikel 16septies toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 16septies. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding als vermeld in artikel 16quater/2, §1, van dit decreet, vragen aan de heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, a) en b), van de wet van 26 maart 1971. De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen bovengemeentelijke bijdrage als vermeld in artikel 16bis, §1, van dit decreet, en een vergoeding als vermeld in artikel 16quater/1, §1, van dit decreet, vragen aan de heffingsplichtigen, vermeld in artikel 35ter, §2, tweede lid, c), van de wet van 26 maart 1971.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding als vermeld in artikel 16quater/2, §1, van dit decreet, vragen voor het geloosde afvalwatervolume of het verbruikte water dat het voorwerp uitmaakt van een contract als vermeld in artikel 32septies, §4, van de wet van 26 maart 1971, waarin de vergoeding vermeld wordt.

De exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk mag geen gemeentelijke vergoeding als vermeld in artikel 16quater/2, §1, van dit decreet, vragen voor de lozing van grondwater dat onttrokken wordt bij de bronbemalingen die technisch noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van bouwkundige werken, of de aanleg van openbare nutsvoorzieningen, vermeld in subrubriek 53.2 van de indelingslijst van titel I van het VLAREM."

Brussel, 30 oktober 2015.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE